

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI
GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO
W 2019 ROKU**

(obejmujące sprawozdanie Zarządu z działalności
Banku Gospodarstwa Krajowego)

1.	PODSUMOWANIE 2019 ROKU.....	5
1.1	CHARAKTERYSTYKA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK	5
1.2	NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W GRUPIE KAPITAŁOWEJ BGK.....	8
1.3	KALENDARIUM 2019 GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK	10
1.4	RYS HISTORYCZNY GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK	11
1.5	KLUCZOWE WIELKOŚCI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK ZA 2019 ROK	12
1.6	KLUCZOWE WIELKOŚCI FINANSOWE BGK ZA 2019 ROK.....	13
2.	GOSPODARKA W 2019 ROKU	15
2.1	W KRAJU	15
2.2	ZA GRANICĄ.....	16
2.3	EPIDEMIA COVID-19	16
3.	ZMIANY OTOCZENIA LEGISLACYJNEGO	17
4.	DZIAŁANIA BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK.....	18
4.1	PODZIAŁ DZIAŁAŃ W RAMACH GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.....	18
4.2	DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA BGK.....	19
4.3	POLITYKA KREDYTOWA BGK	24
4.4	DZIAŁALNOŚĆ DEPOZYTOWA BGK.....	24
4.5	BANKOWOŚĆ ELEKTRONICZNA	25
4.6	DZIAŁALNOŚĆ BGK NA RYNKU PIENIĘŻNYM I RYNKU DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	27
4.7	PORTFEL AKCJI I UDZIAŁÓW	28
4.8	PROJEKTY	30
4.9	DZIAŁALNOŚĆ PORĘCZENIOWO-GWARANCYJNA BGK W RAMACH PROGRAMÓW RZĄDOWYCH.....	31
4.10	WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYKRAJOWYMI INSTYTUCJAMI PUBLICZNYMI	34
4.11	OBŚŁUGA KONSOLIDACJI FINANSÓW PUBLICZNYCH	36
4.12	PROGRAMY EUROPEJSKIE.....	37
4.13	PROGRAMY SPOŁECZNEGO BUDOWNICTWA CZYNSZOWEGO (SBC)	41
4.14	KRAJOWY FUNDUSZ DROGOWY (KFD)	42
4.15	FUNDUSZ KOLEJOWY (FK).....	44
4.16	FUNDUSZ ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ (FŻŚ)	45
4.17	FUNDUSZ DOPŁAT (FD)	46
4.18	FUNDUSZ KREDYTÓW STUDENCKICH (FKS).....	48
4.19	FUNDUSZ TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW (FTIR).....	49
4.20	FUNDUSZ WSPARCIA KREDYTOBIORCÓW (FWK)	51
4.21	FUNDUSZ POLSKIEJ NAUKI (FPN)	51
4.22	KRAJOWY FUNDUSZ GWARANCYJNY (KFG)	52
4.23	POZOSTAŁE PROGRAMY I ZADANIA ZLECONE	53
4.24	DZIAŁALNOŚĆ PODMIOTÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK	56
4.25	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI Z BGK	59
5.	STRATEGIA I KIERUNKI ROZWOJU BGK I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK	60
5.1	STRATEGIA BGK I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK	60
5.2	KIERUNKI ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK.....	61
5.3	WPŁYW PANDEMII COVID-19 NA DZIAŁANIA BANKU	64
6.	SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK I BANKU BGK	68
6.1	WYNIK FINANSOWY GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK.....	68
6.2	SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ GRUPY BGK.....	70
6.3	WYNIK FINANSOWY BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.....	71
6.4	SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.....	74
6.5	RATING BGK	77
7.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA BANKU	78
8.	BGK W SPOŁECZEŃSTWIE	78
9.	REALIZACJA POLITYKI KADROWEJ W BGK	81
10.	INFORMACJA O PODMIOCIE UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ.....	84
11.	UJAWNIEŃ WYMAGANE PRAWEM BANKOWYM PODLEGAJĄCE BADANIU PRZEZ BIEGŁEGO REWIDENTA	84

12.	OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH	84
13.	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO	84
13.1	ZASADY OGÓLNE.....	84
13.2	ZADANIA, ZAKRES DZIAŁALNOŚCI ORAZ ORGANIZACJA BGK.....	85
13.3	SKŁAD I ZASADY DZIAŁANIA ORGANÓW BGK I KOMITETÓW, SPOSÓB REPREZENTACJI ORAZ UPRAWNIENIA PREZESA ZARZĄDU	86
13.4	SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ, ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I KAPITAŁEM STOSOWANE W BANKU, SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH BANKU	92
14.	ZARZĄDZANIE I OCENA RYZYKA KREDYTOWEGO, FINANSOWEGO, OPERACYJNEGO ORAZ INNYCH RYZYK..	94
14.1	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	94
14.2	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM KREDYTOWYM I KONCENTRACJI.....	95
14.3	CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA KREDYTOWEGO I KONCENTRACJI.....	96
14.4	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	97
14.5	CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA FINANSOWEGO	98
14.6	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM OPERACYJNYM	100
14.7	CHARAKTERYSTYKA RYZYKA OPERACYJNEGO	101
14.8	CHARAKTERYSTYKA RYZYKA BIZNESOWEGO.....	101
14.9	INNE RYZYKA	101
14.10	MITYGACJA RYZYKA ZWIĄZANEGO Z EPIDEMIĄ COVID-19	101
14.11	ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA BANKU	102

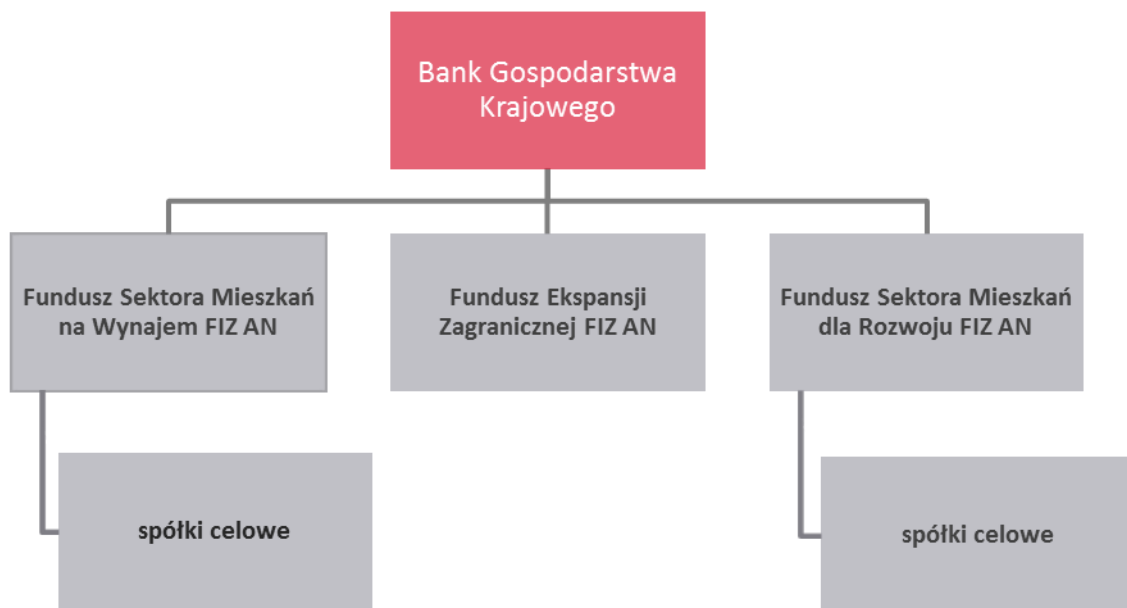
1. PODSUMOWANIE 2019 ROKU

1.1 CHARAKTERYSTYKA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) jest państwowym bankiem rozwoju, którego misją jest wspieranie rozwoju społeczno - gospodarczego Polski oraz sektora publicznego w realizacji jego zadań. BGK i podmioty wchodzące w skład grupy BGK są inicjatorami i uczestnikami współpracy między biznesem, sektorem publicznym i instytucjami finansowymi.

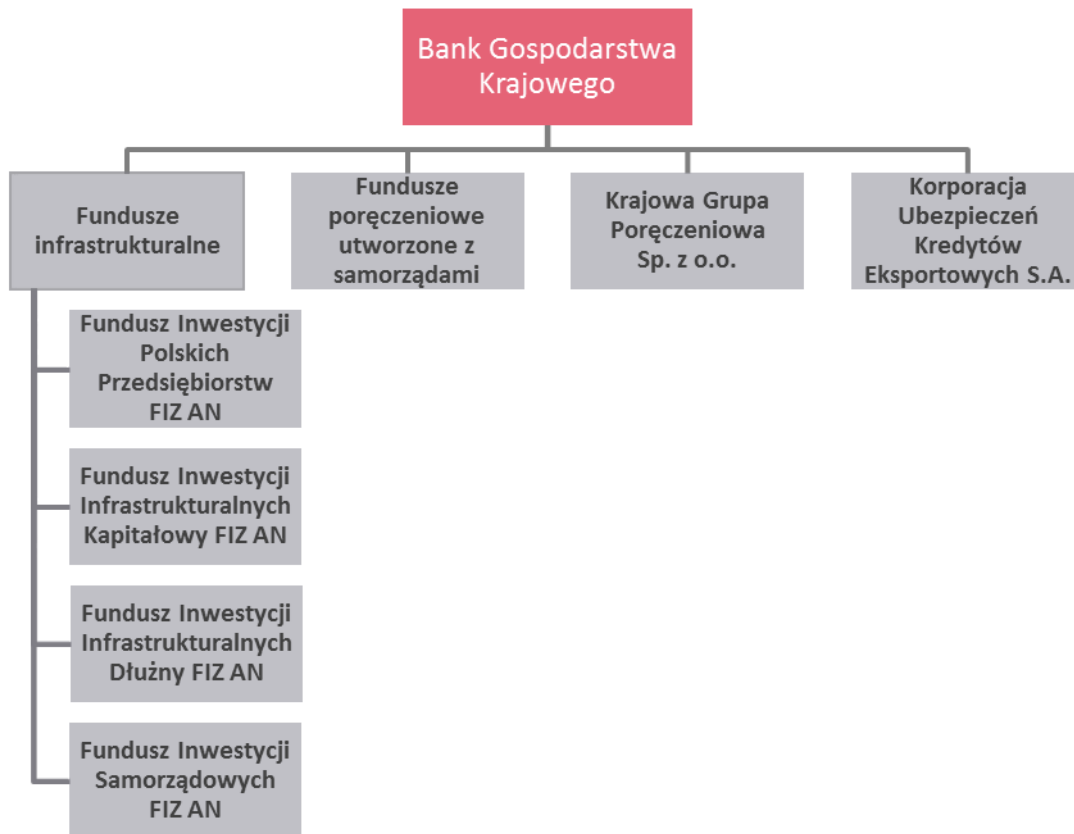
W skład grupy na dzień 31 grudnia 2019r. wchodziły podmioty konsolidowane metodą pełną oraz podmioty konsolidowane metodą praw własności.

Struktura Grupy Kapitałowej BGK w zakresie podmiotów konsolidowanych metodą pełną

- **Bank Gospodarstwa Krajowego** jedyny bank państwowy będący jednocześnie państwowym bankiem rozwoju i jednostką dominującą w grupie kapitałowej,
- **Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN** szerzej opisany w rozdziale 4.24.,
- **Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN** szerzej opisany w rozdziale 4.24.,
- **Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN** Przedmiotem działalności Funduszu jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia certyfikatów inwestycyjnych poprzez nabywanie i obejmowanie akcji i udziałów spółek projektowych. Fundusz wspiera ekspansję zagraniczną poprzez inwestycje w akcje lub udziały w zagranicznych podmiotach należących do polskich spółek.

Struktura Grupy Kapitałowej BGK w zakresie podmiotów konsolidowanych metodą praw własności

- **Fundusze infrastrukturalne, zarządzane na zlecenie BGK przez PFR TFI S.A., tj.:**
 - Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN,
 - Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych Kapitałowy FIZ AN,
 - Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych Dłużny FIZ AN,
 - Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN.
- **Fundusze poręczeniowe** utworzone we współpracy z jednostkami samorządowymi,
- **Krajowa Grupa Poręczeniowa Sp. z o.o.,**
- **Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.**

Szczegółowy opis i zestawienie jednostek zależnych i stowarzyszonych znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Bank Gospodarstwa Krajowego i podmioty grupy kapitałowej koncentrują swoje działania na czterech aspektach:

- realizacja działań na rzecz rozwoju gospodarczego Polski poprzez finansowanie projektów infrastrukturalnych, samorządowych oraz poprzez współfinansowanie ekspansji zagranicznej polskich firm i projektów eksportowych. BGK oferuje systemy poręczeń i gwarancji w celu pobudzania przedsiębiorczości i rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Bank i podmioty grupy obsługują również programy służące poprawie sytuacji na rynku mieszkaniowym,
- inicjowanie i realizowanie działań służących wzrostowi gospodarczemu i rozwojowi przedsiębiorstw,
- mobilizowanie kapitału dla gospodarki BGK stymuluje kapitał dla gospodarki uczestnicząc w konsorcjach oraz strukturyzując transakcje na rynku krajowym i zagranicznym. Bank finansuje potrzeby kapitałowe współpracując z instytucjami rozwoju oraz mobilizując kapitał prywatny poprzez rozwój programów gwarancyjno-poręczeniowych,
- uzupełnianie systemu bankowego poprzez wypełnianie luki rynkowej w kluczowych obszarach gospodarki. BGK uzupełnia system bankowy wypełniając lukę rynkową w kluczowych obszarach gospodarki za sprawą programów

aktywizujących sektory objęte stagnacją poprzez działania cykliczne. Bank finansuje projekty o istotnym znaczeniu dla gospodarki rynkowej i wysokim poziomie ryzyka oraz wspiera jej rozwój w obszarach, w których rynek nie działa efektywnie. Bank współpracuje z innymi instytucjami finansowymi na partnerskich zasadach, uzupełniając ich ofertę.

BGK jest instytucją odpowiedzialną za proces konsolidacji finansów publicznych oraz zarządza programami europejskimi i dystrybuje środki unijnych w skali regionalnej i krajowej.

Bank poszerza swoją ofertę w zakresie finansowania dłużnego oraz poręczeniowo-gwarancyjnego inwestując w fundusze, które wspierają rozwój przedsiębiorczości polskich przedsiębiorstw i rozwój infrastruktury.

Działania Grupy BGK mają szeroki kontekst rozwojowy. Realizacja działań w jednym obszarze, takim jak na przykład finansowanie reindustrializacji, ma pozytywny wpływ na pozostałe sfery, tj. na rozwój rynku pracy, zmniejszenie stopy bezrobocia, czy zwiększenie przychodów budżetowych Państwa. Projekty infrastrukturalne realizowane przez Grupę BGK mają pozytywny wpływ na poprawę jakości i dostępności usług dla ludności, stan środowiska czy gospodarkę.

Działania Grupy Kapitałowej BGK prowadzone są w sposób odpowiedzialny i zrównoważony przy zachowaniu racjonalnego poziomu apetytu na ryzyko. Planowane do realizacji projekty oceniane są pod kątem ryzyka oraz ich wpływu na zrównoważony rozwój gospodarczy kraju. W 2019 roku płynność BGK była na bezpiecznym poziomie, a poziom adekwatności kapitałowej, monitorowany za pomocą wskaźników wyznaczonych zgodnie z ustawą Prawo bankowe oraz rozporządzeniem CRR (Capital Requirements Regulation).

Finansowanie mieszkalnictwa

Ważnym elementem działania Banku i Grupy BGK jest realizacja działań w ramach obsługi programów mieszkaniowych wpływających na rozwój mieszkalnictwa, w tym finansowanie dłużne Towarzystw Budownictwa Społecznego. BGK finansuje kapitałowo Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN oraz Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN.

Wsparcie eksportu i ekspansji zagranicznej

Bank i Grupa Kapitałowa BGK są aktywne w zakresie działań proeksportowych. Bank jest akcjonariuszem Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKE S.A.). Obok zaangażowania kapitałowego BGK jest głównym partnerem KUKE S.A. w realizacji programu rządowego wspierania eksportu, w ramach którego udziela kredytów eksportowych ubezpieczanych przez KUKE S.A. Ponadto BGK finansuje również projekty eksportowe, w części realizowane na ryzyko własne, z uzupełniającym zabezpieczeniem KUKE S.A. Kolejnym podmiotem w ramach Grupy BGK, który aktywnie wspiera kapitałowo ekspansję zagraniczną polskich przedsiębiorstw jest Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN zarządzany przez PFR TFI S.A. Fundusz oferuje polskim firmom współfinansowanie ich zagranicznych projektów inwestycyjnych poprzez pożyczki lub objęcie udziałów mniejszościowych z odkupem, na warunkach rynkowych. Fundusz może inwestować zarówno w krajach Unii Europejskiej, jak i poza nią, również w krajach rozwijających się i wysokiego ryzyka, w prawie wszystkich sektorach, nie tylko w spółki produkcyjne, ale też dystrybucyjne i usługowe.

Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN, w 2019 roku podpisał 6 umów inwestycyjnych na projekty inwestycyjne polskich partnerów w formie zaangażowania kapitałowego i dłużnego. BGK jest wyłącznym uczestnikiem tego funduszu inwestycyjnego.

Ponadto Bank prowadzi także działania obsługowe w ramach dopłat do kredytów eksportowych „Program DOKE” (system dopłat z budżetu państwa do oprocentowania kredytów eksportowych). Program DOKE to system stabilizacji oprocentowania kredytów eksportowych, które mogą być udzielane nabywcom przez banki krajowe, banki zagraniczne lub międzynarodowe organizacje finansowe. Zasady funkcjonowania Programu opierają się na Porozumieniu OECD w Sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych.

1.2 NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W GRUPIE KAPITAŁOWEJ BGK

Fundusz Trójmorza

W maju 2019 roku z inicjatywy BGK został założony Fundusz Trójmorza (wł. Three Seas Initiative Investment Fund S.A. SICAV-RAIF) jako międzynarodowy fundusz inwestycyjny, który będzie wspierał realizację komercyjnych projektów infrastrukturalnych istotnie przyczyniających się do rozwoju krajów regionu Europy Środkowo-Wschodniej pomiędzy Bałtykiem, Morzem Czarnym i Adriatykiem. Głównym celem, tego przełomowego dla regionu Europy środkowo-wschodniej wehikułu finansowego jest wyrównywanie różnic w rozwoju infrastrukturalnym pomiędzy zachodnią a wschodnią Unią Europejską poprzez finansowanie p połączeń transportowych, energetycznych i cyfrowych w osi północ-południe w krajach regionu Trójmorza.

Fundusz został utworzony przez BGK (Polska) oraz Eximbank (Rumunia), które zobowiązały się do łącznych wpłat w wysokości 520 mln EUR. Zakłada się, że docelowa wielkość funduszu wyniesie od 3 do 5 mld EUR. Fundusz jest otwarty dla innych państw Trójmorza, które mogą do niego dołączyć po uzyskaniu stosownych zezwoleń i uzyskać status *Core Sponsor*. Równolegle w 2019 roku rozpoczęto rozmowy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi takimi jak np. Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Światowy, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

Fundusz został utworzony na prawie luksemburskim, a zarządzanie nim powierzono niezależnym podmiotom: (i) Fuchs Asset Management – licencjonowany zarządzający funduszem oraz (ii) Amber Infrastructure – podmiot odpowiedzialny za proces inwestycyjny i zarządzanie portfolio.

W 2019 roku odbyły się dwa posiedzenia Rady Nadzorczej Funduszu: pierwsze posiedzenie miało miejsce w Luksemburgu (lipiec), a drugie – w Tallinie (październik). W radzie Nadzorczej Funduszu Trójmorza zasiadają, poza reprezentantami Polski i Rumunii, przedstawiciele Estonii, Czech i Łotwy.

W kwietniu i maju 2020 odpowiednio rządy państw Estonii, Łotwy i Węgier podjęły decyzję o przyłączeniu się do Funduszu Trójmorza.

Zmiany w zakresie wspierania mieszkalnictwa

W 2019 roku został uruchomiony program Mieszkanie na Start, który polega na bezpośrednim wspieraniu najemców dopłatami do czynszu. Kierowane są one do osób, których nie stać na wynajem czy zakup mieszkania na rynku, a których dochody są zbyt wysokie, by mogli ubiegać się o mieszkania komunalne. Systemem dopłat zostały objęte również inwestycje realizowane w programie Społecznego Budownictwa Czynszowego (SBC). W programie wsparcia budownictwa na wynajem oraz gminnego wprowadzono ciągły nabór wniosków zamiast stosowanego wcześniej naboru edycyjnego. Przy okazji nowelizacji ustawy o Krajowym Zasobie Nieruchomości wprowadzono szereg zmian uatrakcyjniających program SBC, m.in. ułatwiono udział w programie spółdzielniom mieszkaniowym, a także zrezygnowano z okresowej weryfikacji dochodów najemców. Ważnym trendem odnotowanym w 2019 roku była rosnąca liczba inwestorów mieszkaniowych korzystających z tzw. finansowania hybrydowego BGK, obejmującego jednocześnie kredyty preferencyjne SBC oraz granty dla gmin. Model taki pozwala na łatwiejsze domknięcie montażu finansowego inwestycji oraz obniżenie stawki czynszu dla najemców.

Rozwój systemu poręczeniowo-gwarancyjnego

W 2019 roku, w ramach perspektywy UE 2014-2020, udostępniono gwarancje w ramach Funduszu Gwarancyjnego Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, poprzez umożliwienie realizacji nowych projektów o charakterze innowacji proekologicznej z efektem ekologicznym.

W 2019 roku do oferty wdrożono również gwarancje w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.

W 2019 roku utworzono w BGK Fundusz Gwarancji Rolnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, co miało na celu włączenie w system gwarancji BGK producentów rolnych oraz wzmocnienie pomocy dla przetwórstwa rolno-spożywczego.

Przedstawicielstwa Banku Gospodarstwa Krajowego za granicą

Celem przedstawicielstw BGK za granicą jest przede wszystkim promocja Banku i Polski, monitorowanie procesu międzynarodowej legislacji i aktywny udział w procesie tworzenia i zmian aktów prawnych, jak również wspieranie eksportu i ekspansji polskich przedsiębiorstw. Przedstawicielstwa mają wzmocnić ekspansję zagraniczną oraz przyciąganie inwestorów zagranicznych w wyniku prowadzenia działań komunikacyjno-promocyjnych BGK poza granicami kraju. Ich zadaniem jest też budowanie i pogłębianie relacji z centrami finansowymi i instytucjami, które mają największy wpływ na tworzenie regulacji oddziałujących na światową gospodarkę i międzynarodowy system bankowy.

W 2018 roku BGK otworzył swoje pierwsze przedstawicielstwo w Brukseli, a w 2019 roku we Frankfurcie n. Menem oraz w Londynie. Bank planuje uruchomienie kolejnych przedstawicielstw na terenie Unii Europejskiej i USA.

Uruchomienie Funduszu Polskiej Nauki (FPN)

Fundusz Polskiej Nauki został uruchomiony w czerwcu 2019 roku. Podstawowym celem FPN jest finansowanie działalności naukowej szczególnie ważnej dla realizacji rozwoju kraju służącej rozwojowi innowacyjnych produktów, jak również wspieranie powstania i rozwoju innowacyjnych sposobów organizacji działań badawczo-rozwojowych. Fundusz działa na podstawie Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019r. o wspieraniu działalności naukowej z Funduszu Polskiej Nauki (Dz. U. poz. 823, z późn. zm.), oraz Porozumienia zawartego pomiędzy BGK a Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zgodnie z Ustawą, BGK w czerwcu 2019 roku zasilił FPN środkami w wysokości 500 mln zł przekazanymi z funduszu statutowego BGK.

1.3 KALENDARIUM 2019 GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

Kalendarium najważniejszych wydarzeń w 2019 roku		
styczeń	<ul style="list-style-type: none"> Uruchomienie rządowego programu dopłat do czynszów „Mieszkanie na Start” Rozpoczęcie obchodów jubileuszu 95-lecia powstania BGK Zapowiedź ułatwień dla korzystających z programu Społecznego Budownictwa Czynszowego (SBC) - mniej formalności i łatwiejsze złożenie wniosku o kredyt, szczególnie dla spółdzielni mieszkaniowych 	
	luty	<ul style="list-style-type: none"> BGK z certyfikatem Najlepszego Pracodawcy (Top Employer) 2019 Uplasowanie na rynku krajowym emisji 4-letnich obligacji BGK o wartości 2 mld zł Udzielenie kredytów ze wsparciem BGK i KUKE dla norweskiego armatora zamawiającego w polskiej stoczni promy warte 350 mln zł
		marzec
kwiecień		
	maj	<ul style="list-style-type: none"> Otwarcie we Frankfurcie n. Menem drugiego zagranicznego przedstawicielstwa BGK Pozyskanie 1,6 mld zł z unijnego programu gwarancyjnego COSME dla mikro- małych i średnich przedsiębiorstw - możliwość zabezpieczenia 6 mld zł kredytów Podpisanie umowy z EBI na współfinansowanie poprzez Krajowy Fundusz Drogowy ostatniego z brakujących odcinków autostrady A1 Podpisanie aktu założycielskiego Funduszu Trójmorza
czerwiec		<ul style="list-style-type: none"> Uczestnictwo BGK w II Forum Wizja Rozwoju w Gdyni, którego Bank był partnerem strategicznym Uruchomienie umiejscowionego w BGK Funduszu Polskiej Nauki
		lipiec
sierpień		
	wrzesień	<ul style="list-style-type: none"> Start programu Fundusz Dostępności – pożyczek na usuwanie barier architektonicznych w budynkach mieszkalnictwa wielorodzinnego i użyteczności publicznej Organizacja XIV Konferencja BGK dla jednostek samorządu terytorialnego (JST)
		październik
listopad	<ul style="list-style-type: none"> Podpisanie przez BGK umowy z Komisją Europejską na wdrażanie projektu CEF Blending Facilities, której celem jest promocja rozwoju paliw alternatywnych oraz rozwój europejskiej sieci transportowej 	
	grudzień	

1.4 RYS HISTORYCZNY GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

Utworzenie BGK

Bank Gospodarstwa Krajowego jest jedynym państwowym bankiem rozwoju w Polsce. Został powołany do życia w 1924 roku rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej. W okresie międzywojennym jego działalność koncentrowała się na wspieraniu instytucji państwowych i komunalnych, zakładów przemysłu zbrojeniowego oraz zarządzaniu przechodzącymi pod kontrolę państwa zakładami przemysłowymi. Bank administrował też funduszami celowymi rządu oraz w sposób istotny wspierał finansowo modernizację i rozbudowę polskiej gospodarki w tym okresie m.in. Centralny Okręg Przemysłowy oraz port i miasto Gdynia. Po wojnie, w roku 1948, działalność operacyjna BGK została zawieszona.

Wznowienie działalności w 1989 roku

Bank reaktywowano w 1989 roku, jako instytucję specjalizującą się w obsłudze sektora finansów publicznych. Działalność BGK reguluje ustawa z dnia 14 marca 2003r. o Banku Gospodarstwa Krajowego z późniejszymi zmianami oraz rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 16 września 2016r. w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego. Obecnie BGK jest głównym partnerem Państwa w obsłudze rządowych programów społeczno-gospodarczych realizowanych w celu wsparcia przedsiębiorczości oraz inwestycji infrastrukturalnych i mieszkaniowych szczebla ogólnokrajowego, regionalnego i lokalnego.

Utworzenie Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (KFM)

Jednym z pierwszych funduszy realizujących programy rządowe i umiejscowionym w BGK był Krajowy Fundusz Mieszkaniowy, którego głównym celem działalności było kredytowanie społecznego budownictwa czynszowego oraz infrastruktury technicznej towarzyszącej temu budownictwu. Podstawą prawną działalności KFM była ustawa z dnia 26 października 1995r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego. Od 31 maja 2009r. Krajowy Fundusz Mieszkaniowy uległ przekształceniu w Program popierania budownictwa mieszkaniowego, a portfel kredytów udzielonych w ramach KFM jest obsługiwany przez BGK.

Powołanie Funduszu Dopłat (FD)

Na mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2002r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej powołano w BGK Fundusz Dopłat, który rozpoczął działalność w 2003 roku od realizacji dopłat do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej. W pierwszym roku działalności przejął on również program dopłat do oprocentowania kredytów i obligacji w ramach finansowania zwrotnego przez BGK przedsięwzięć inwestycyjno-budowlanych w ramach rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego. W następnych latach uruchamiano w ramach Funduszu kolejne programy wspierania budownictwa mieszkaniowego.

Utworzenie Krajowego Funduszu Drogowego (KFD)

W celu finansowania budowy i przebudowy dróg krajowych, w tym autostrad i dróg ekspresowych, a także wydatków związanych z płatnościami na rzecz operatorów autostrad płatnych, oraz wydatków związanych z budową i eksploatacją systemów poboru opłat za przejazd po drogach krajowych, powołano Krajowy Fundusz Drogowy. Fundusz ten utworzono w Banku Gospodarstwa Krajowego na mocy ustawy z dnia 27 października 1994r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym. KFD zaczął funkcjonować w strukturach BGK od 2004 roku.

Objęcie obsługą programu rządowego „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego”

Wspieranie dostępu mikro, małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania potrzeb rozwojowych, w tym inwestycyjnych, realizowane jest poprzez działalność poręczeniowo - gwarancyjną BGK. W ramach programu rządowego działalność ta jest prowadzona od 2009 roku, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne. Bank prowadzi działalność w formie bezpośredniej działalności poręczeniowo-gwarancyjnej, poprzez wykonywanie zadań w zakresie rozwoju systemu

regionalnych i lokalnych funduszy poręczeniowych, a także w ramach powołanego w strukturze BGK Krajowego Funduszu Gwarancyjnego (KFG).

Utworzenie funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez TFI BGK S.A. (obecnie PFR TFI S.A.)

Bank realizując misję wspierania rozwoju gospodarczego Polski, prowadzi także aktywne działania w zakresie inwestycji kapitałowych. Działania te realizowane są poprzez fundusze inwestycyjne zamknięte i utworzone przez nie podmioty. Fundusze inwestycyjne utworzone zostały przez powołane przez BGK w listopadzie 2013 roku Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych. Pierwszym funduszem inwestycyjnym utworzonym przez TFI BGK S.A. i zarządzanym przez BGK Nieruchomości S.A. był Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN, który rozpoczął działalność w listopadzie 2014 roku. Następnie w 2015 roku w strukturach Grupy BGK rozpoczęły działalność, zarządzane przez PFR TFI S.A., Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN, Fundusze Inwestycji Infrastrukturalnych (Dłużny i Kapitałowy) FIZ AN, Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN oraz Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN, które powstały w połowie 2015 roku. Ostatnim funduszem był, utworzony pod koniec 2015 roku, Fundusz Muncypalny FIZ AN, który został przekształcony w roku 2017 w Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN. TFI BGK S.A. we wrześniu 2017 roku zostało zbyte na rzecz Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. przy zachowaniu prawa do wskazywania 3 członków rady nadzorczej.

PFR Nieruchomości S.A. pełni rolę zarządzającego aktywami Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN oraz Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN, w których BGK pozostaje jedynym inwestorem.

1.5 KLUCZOWE WIELKOŚCI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK ZA 2019 ROK

Wynik netto grupy BGK za 2019 rok zamknął się kwotą 390,2 mln zł, niższą o 123,9 mln zł, tj. 24,1% r/r. Spadek wyniku związany był przede wszystkim ze spadkiem udziału w zyskach jednostek stowarzyszonych o 311,6 mln zł i odpisów aktualizujących oraz rezerw wynikającym ze zwiększenia portfela kredytowego i konserwatywnego podejścia do rozpoznawania i wyceny ryzyka kredytowego. Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw rozpoznanych zgodnie z MSSF 9 był niższy o 104,2 mln zł, tj. 81,9% r/r.

Wzrost kosztów administracyjnych był wyższy od tempa wzrostu wyniku na działalności bankowej i wyniósł 27,8% wobec 15,7% przyrostu strony dochodowej.

TABELA 1: Podstawowe parametry finansowe działalności Grupy BGK

Wyszczególnienie	Wykonanie			Zmiana
	2019	2018	2017	2019/2018
Dochodowość				
Wynik na działalności bankowej ¹ (mln zł)	1 377,4	1 190,9	989,5	15,7%
Koszty administracyjne (mln zł)	-600,8	-470,3	-394,0	27,8%
Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw (mln zł)	-231,4	-127,2	-49,6	81,9%
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych (mln zł)	-268,6	43,0	72,0	-
Wynik brutto (mln zł)	459,2	601,6	690,5	-23,7%
Wynik netto (mln zł)	390,2	514,1	584,4	-24,1%
Skala działania				
Zaangażowanie o charakterze kredytowym netto (mln zł)	38 310,3	32 820,6	27 223,8	16,7%
Inwestycje w jednostki stowarzyszone (mln zł)	3 652,8	3 883,6	1 066,2	-5,9%
Zobowiązania wobec klientów (mln zł)	59 701,4	47 637,3	33 692,3	25,3%
Kapitał ogółem (mln zł)	18 653,9	19 233,7	20 081,0	-3,0%
Suma bilansowa (mln zł)	100 521,2	84 772,3	74 314,0	18,6%
Efektywność działania²				
Wskaźnik C/I ³ z działalności podstawowej	43,6%	39,5%	39,8%	4,1 p.p
Wskaźnik C/I ⁴ z uwzględnieniem pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych	38,5%	40,7%	37,1%	-2,2 p.p
ROE (wynik netto / śr. fundusze ogółem)	2,1%	2,7%	4,0%	-0,6 p.p
ROA (wynik netto / śr. aktywa)	0,3%	0,5%	0,6%	-0,2 p.p
Marża odsetkowa (wynik z tytułu odsetek / śr. aktywa)	0,8%	0,9%	0,8%	-0,1 p.p

¹ Wynik z odsetek i prowizji, wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji, wynik na inwestycyjnych aktywach finansowych

² We wskaźnikach średnie stany bilansowe obliczono z końcowych stanów 13 miesięcy (np. grudzień 2018 - grudzień 2019)

³ $C/I = (\text{koszty administracyjne}) / (\text{wynik odsetkowy, prowizyjny, na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, z rewaluacji oraz z inwestycyjnych aktywów finansowych})$

⁴ C/I jw. z uwzględnieniem w mianowniku pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych i wyniku z modyfikacji

Grupa BGK zamknęła rok 2019 sumą bilansową w wysokości 100 521,2 mln zł. Była ona wyższa o 15 749,0 mln zł, tj. 18,6% r/r. Na zmianę sumy bilansowej złożyły się przede wszystkim:

- zwiększenie zaangażowań o charakterze kredytowym o 5 489,7 mln zł,
- zmiany aktywów i pasywów wynikające z zarządzania płynnością BGK.

Wskaźnik ROE spadł o 0,6 p.p do poziomu 2,1%, w efekcie spadku wyniku netto z 514,1 mln zł w 2018 roku do 390,2 mln zł w roku 2019. Wskaźnik ROA zmniejszył się o 0,2 p.p. do poziomu 0,3%. Wskaźnik C/I z uwzględnieniem pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych spadł o 2,2 p.p. r/r do poziomu 38,5%.

Wskaźnik C/I z działalności podstawowej wzrósł z 39,5% w 2018 roku do 43,6% w roku 2019 za sprawą wyższej dynamiki kosztów niż przychodów.

Silna pozycja kapitałowa Grupy BGK na koniec 2019 roku zwiększa potencjał dla realizacji misji BGK w latach przyszłych i umożliwia wzrost akcji kredytowej i poprawę wyniku z tytułu odsetek oraz działalności inwestycyjnej wspierającej rozwój gospodarczy kraju.

1.6 KLUCZOWE WIELKOŚCI FINANSOWE BGK ZA 2019 ROK

W 2019 roku Bank wypracował 511,2 mln zł wyniku netto, tj. o 65,9 mln zł więcej niż rok wcześniej. Na wzrost wyniku główny wpływ miał wzrost wyniku na działalności bankowej o 223,2 mln zł tj. o 19,0% więcej niż na koniec 2018 roku.

Podstawowe wskaźniki efektywności działania w 2019 roku były lepsze od uzyskanych w 2018 roku. Wskaźnik ROE wzrósł o 0,4 p.p do poziomu 2,7%, ROA nie uległ zmianie (na poziomie 0,4%), natomiast wskaźnik C/I z działalności podstawowej był na poziomie o 0,2 p.p. niższym niż rok wcześniej i wyniósł 34,1%.

Współczynnik wypłacalności pozostawał na wysokim, bezpiecznym poziomie 28,7%.

TABELA 2: Podstawowe parametry finansowe działalności BGK

Wyszczególnienie	Wykonanie			Zmiana
	2019	2018	2017	2019/2018
Dochodowość				
Wynik na działalności bankowej ¹ (mln zł)	1 396,9	1 173,7	978,9	19,0%
Koszty administracyjne (mln zł)	-475,9	-402,1	-320,9	18,4%
Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw (mln zł)	-403,8	-165,2	-49,6	144,5%
Wynik brutto (mln zł)	578,6	519,5	606,2	11,4%
Wynik netto (mln zł)	511,2	445,3	517,8	14,8%
Skala działania				
Zaangażowanie o charakterze kredytowym netto (mln zł)	38 284,9	32 811,5	27 233,8	16,7%
Zobowiązania wobec klientów (mln zł)	59 821,3	47 769,3	33 808,0	25,2%
Inwestycje kapitałowe	5 397,5	5 556,7	2 098,9	-2,9%
Kapitał ogółem (mln zł)	18 675,2	19 127,3	20 047,7	-2,4%
Suma bilansowa (mln zł)	100 604,2	84 746,4	74 334,2	18,7%
Efektywność działania²				
Wskaźnik C/I ³ z działalności podstawowej	34,1%	34,3%	32,8%	-0,2 p.p
Wskaźnik C/I ⁴ z uwzględnieniem pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych	32,6%	37,0%	32,9%	-4,4 p.p
ROE (wynik netto / śr. fundusze ogółem)	2,7%	2,3%	3,5%	0,4 p.p
ROA (wynik netto / śr. aktywa)	0,4%	0,4%	0,6%	0,0 p.p
Marża odsetkowa (wynik z tytułu odsetek / śr. aktywa)	0,8%	0,9%	0,8%	-0,1 p.p
Współczynnik wypłacalności ⁵	28,7%	32,1%	38,0%	-3,4 p.p

¹ Wynik z odsetek i prowizji, wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji, wynik na inwestycyjnych aktywach finansowych

² We wskaźnikach średnie stany bilansowe obliczono z końcowych stanów 13 miesięcy (np. grudzień 2018 - grudzień 2019)

³ $C/I = (\text{koszty administracyjne}) / (\text{wynik odsetkowy, prowizyjny, na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, z rewaluacji oraz z inwestycyjnych aktywów finansowych})$

⁴ C/I jw. z uwzględnieniem w mianowniku pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych i wyniku z modyfikacji

⁵ Kalkulacja z wyłączeniem funduszy przepływowych

Rok 2019 Bank zamknął sumą bilansową w wysokości 100 604,2 mln zł, wyższą o 15 857,8 mln zł, tj. o 18,7% r/r.

Na wzrost sumy bilansowej złożyły się przede wszystkim:

- wzrosty związane z rozwojem działalności kredytowej o 5 473,4 mln zł tj. 16,7% r/r,
- pozycje związane z zobowiązaniami wobec klientów – wzrost o 12 052,0 mln zł, tj. 25,2% r/r.

2. GOSPODARKA W 2019 ROKU

2.1 W KRAJU

PKB na spowalniającej fali

Po bardzo udanym 2018 roku, rok 2019 upłynął pod znakiem stopniowego spowolnienia wzrostu PKB w kraju - z 4,8% r/r w I kw. do 3,2% r/r w IV kw. Główną przyczyną zmian był słabnący popyt krajowy. Dynamice PKB silnie ciążył głęboki spadek zapasów. Chociaż solidny pozostał wzrost konsumpcji oraz nakładów brutto na środki trwałe, to jednak na przestrzeni roku te kategorie wytracały swoją dynamikę. Wzrostowi inwestycji szkodziła mniejsza aktywność sektora JST oraz efekty bazy. Dynamikę konsumpcji ograniczał słabnący wpływ świadczeń społecznych oraz wyższe ceny żywności i energii, przy stabilizacji wzrostu wynagrodzeń. Relatywnie dobrze zaprezentowały się wyniki wymiany międzynarodowej, zważywszy na negatywne uwarunkowania zewnętrzne związane z pogorszeniem koniunktury w strefie euro oraz wzrostem napięć w relacjach handlowych. Niemniej i w tym wypadku ostatni kwartał 2019 roku przyniósł wyraźne osłabienie.

Wciąż niski deficyt budżetowy

Spowolnienie wzrostu, które na razie stosunkowo łagodnie potraktowało konsumpcję indywidualną, pozwoliło zachować budżet w dobrym stanie. Na koniec 2019 roku deficyt budżetowy wyniósł 13,7 mld zł, czyli połowę pierwotnie zakładanego. Wpływ na to miał wciąż solidny, lecz hamujący, przyrost dynamiki wpływów z podatku VAT, przy jednocześnie wysokiej dynamice podatków od firm oraz od osób fizycznych. Podobnie jak w roku 2018, malały potrzeby Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Takie wyniki, w połączeniu z sygnałami spowolnienia wzrostu, odwrotu od ryzykownych aktywów oraz z silnym popytem ze strony krajowych banków, przekładały się na wzrosty cen krajowych obligacji. Skutkowało to w połowie III kwartału 2019 roku spadkiem rentowności krajowych obligacji do poziomów najniższych w historii i ich lekką przecenę w końcówce 2019 roku.

TABELA 3: Dynamika zmian wskaźników makroekonomicznych w ujęciu realnym r/r

Wyszczególnienie	2019				
	I-IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
Produkt Krajowy Brutto	104,1	104,8	104,6	103,9	103,2
Popyt Krajowy	103,5	103,9	104,6	103,3	102,2
Spożycie ogółem	103,9	104,4	104,0	104,0	103,2
Spożycie indywidualne	103,9	103,9	104,4	103,9	103,3
Akumulacja brutto	101,8	101,5	107,1	100,4	99,8
Nakłady brutto na środki trwałe	106,9	112,2	109,1	104,7	104,9
Eksport	104,2	107,3	103,2	105,0	101,4
Import	103,0	106,0	103,1	103,9	99,3
Wartość dodana brutto	104,0	104,6	104,5	103,9	103,2
Przemysł	104,2	106,0	104,4	103,4	103,1
Budownictwo	102,9	108,6	104,1	103,6	98,3
Handel i naprawa pojazdów samochodowych	104,7	103,2	107,0	104,7	104,1
Transport i gospodarka magazynowa	108,0	110,4	105,4	107,0	109,3

Źródło: dane GUS

Stabilizacja stopy referencyjnej

Spowalniający wzrost PKB sprzyjał uwiarygodnieniu polityki RPP utrzymywania stóp na niezmiennym poziomie (1,5%), pomimo wyraźnie rosnącej inflacji. Takiej retoryce sprzyjało również zachowanie inflacji bazowej (z wyłączeniem cen żywności i energii), która dopiero w końcówce 2019 roku wyszła powyżej środka celu inflacyjnego (2,5% r/r), czemu jednak towarzyszyły coraz silniej ujawniające się napięcia w światowym handlu. W konsekwencji pod koniec roku bank centralny, jak i niechętnie temu scenariuszowi w pierwszej połowie roku rynki, bardziej wierzyły w niżki niż w wyżki

stóp procentowych. Pojawiające się napięcia w globalnym handlu i relacjach międzynarodowych sprzyjały większej niż w 2018 roku zmienności złotego. W efekcie EURPLN w pierwszej połowie roku niemal sztywno trzymał się poziomu 4,30, by od połowy roku rozszerzyć pasmo wahań z 4,26-4,33 do 4,24-4,39. Podobnie USDPLN pierwszą połowę roku spędził w zakresie 3,73-3,86, by w drugiej połowie, wraz z umacnianiem się dolara i wzrostem napięcia międzynarodowego, przesunąć górny kres wahań w okolice 4,02.

2.2 ZA GRANICĄ

Napięcia w handlu źródłem niepewności

Rok 2019 upłynął pod znakiem konfliktu handlowego na linii USA-Chiny. W trakcie roku obydwa kraje podniosły cła na wzajemny import. Napięcia w kwestii wymiany handlowej utrzymywały się także w relacjach USA-UE. Niepewność z tym związana stanowiła czynnik pogarszający stan globalnej koniunktury. Pogorszeniu uległ klimat inwestycyjny, zwłaszcza w sektorze przemysłowym. Tempo wzrostu gospodarczego osłabło zarówno w USA, jak i w Chinach. W konsekwencji na ścieżkę luzowania polityk monetarnych powróciły najważniejsze banki centralne, w tym Rezerwa Federalna. Stopa Fed została obniżona łącznie o 75 pb. Decyzję wspierało osłabienie procesów inflacyjnych.

Pogorszenie koniunktury w strefie euro

Napięcia na linii USA-Chiny oraz towarzyszące temu osłabienie nastrojów w przemyśle, negatywnie oddziaływało na koniunkturę w strefie euro. Trzeba podkreślić, że dla krajów UE dodatkowym czynnikiem ryzyka jest proces opuszczania wspólnoty przez Wielką Brytanię i niepewność związana z przyszłym kształtem relacji handlowych UE-UK. Uwarunkowania te negatywnie oddziaływały przede wszystkim na wzrost gospodarczy w Niemczech. Tempo wzrostu w tym kraju pozostawało na granicy recesji. W efekcie, EBC obniżył stopę depozytową, wznowił program skupu aktywów oraz rozszerzył zakres dotychczas funkcjonujących programów.

2.3 EPIDEMIA COVID-19

Cień na globalnej koniunkturze rzuca pandemia COVID-19. Zastój gospodarczy wynikający z wprowadzanych ograniczeń, naturalnego ograniczenia życia społeczno-gospodarczego oraz przerw w łańcuchach dostaw dotyka wszystkie najważniejsze gospodarki globu. Trzeba podkreślić, że powszechne jest przekonanie, iż problem koronawirusa ma przejściowy charakter, co ma kluczowe znaczenie w kontekście jego rzeczywistego średnio i długoterminowego wpływu. Niemniej jednak, nawet przyjmując określone założenia praktycznie niemożliwa jest kwantyfikacja tego wpływu, a co za tym idzie, określenie siły jego oddziaływania na wskaźniki gospodarcze. Coraz powszechniejsze jest przekonanie, że w roku 2020 możemy mieć do czynienia z globalną recesją. Z drugiej strony hojne pakiety fiskalne, połączone z interwencją monetarną na niespotykaną dotychczas skalę, mogą pozwolić powrócić zahamowanym gospodarkom do normalnego funkcjonowania w relatywnie krótkim czasie.

Jest oczywiste, że ze względu na uwarunkowania globalne, jak i lokalne Polskę także czeka w roku 2020 gwałtowne spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego. Sytuacja ta będzie dotyczyć wszystkich najważniejszych komponentów PKB, w tym konsumpcji, inwestycji oraz wymiany międzynarodowej. Najbardziej prawdopodobnym scenariuszem jest recesja. Przy założeniu relatywnie krótkiego okresu trwania walki z epidemią oraz przy zastosowaniu już ogłoszonych działań fiskalnych i monetarnych można oczekiwać, że silnie recesyjne odczyty przyniesie I połowa roku 2020, natomiast druga będzie już okresem powrotu do normalnej działalności gospodarczej. Podobnie jednak jak w przypadku gospodarki globalnej, czynnikiem warunkującym takie oczekiwania jest rzeczywisty rozwój sytuacji epidemiologicznej w Polsce, w Europie i na świecie, oraz elastyczna i adekwatna reakcja władz fiskalnych i monetarnych na zmieniającą się sytuację.

3. ZMIANY OTOCZENIA LEGISLACYJNEGO

Funkcjonowanie Banku Gospodarstwa Krajowego, którego misją jest wspieranie państwa w realizacji rozwoju społeczno-gospodarczego, w większym stopniu od pozostałych podmiotów sektora bankowego jest regulowane przez przepisy prawa krajowego i europejskiego – Prawo Bankowe, Rekomendacji KNF, wymogi regulacji CRR oraz inne obowiązujące banki.

Najistotniejsze zmiany wpływające na funkcjonowanie BGK dotyczyły poniższych aktów prawnych i regulacyjnych.

- ustawa z dnia 14 grudnia 2018r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, która weszła w życie 6 lutego 2019r.
- ustawa z dnia 17 stycznia 2019r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 7 marca 2019r.
- ustawa z dnia 21 lutego 2019r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), która weszła w życie 4 maja 2019r.
- ustawa z dnia 21 lutego 2019r. o zmianie ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 29 marca 2019r.
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2019r. o wspieraniu działalności naukowej z Funduszu Polskiej Nauki, która weszła w życie 21 maja 2019r.
- ustawa z dnia 16 maja 2019r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, która weszła w życie 18 lipca 2019r.
- ustawa z dnia 4 lipca 2019r. o systemie instytucji rozwoju, która weszła w życie 5 września 2019r.
- ustawa z dnia 19 lipca 2019r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, która weszła w życie 20 września 2019r.
- ustawa z dnia 31 lipca 2019r. o wsparciu finansowym armatorów śródlądowych, Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym, która weszła w życie 9 listopada 2019r.
- ustawa z dnia 11 września 2019r. Prawo zamówień publicznych, która wejdzie w życie 1 stycznia 2021r.
- ustawa z dnia 23 stycznia 2020r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 29 lutego 2020r.

Poza wyżej wymienionymi w 2019 roku zostało uchwalonych wiele innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w różnym stopniu odnoszących się do działalności BGK.

4. DZIAŁANIA BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

4.1 PODZIAŁ DZIAŁAŃ W RAMACH GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Działalność Grupy BGK realizowana jest przez Bank oraz grupę powiązanych z nim organizacyjnie instytucji. Przed wszystkim są to instytucje finansowe lub pomocnicze powiązane kapitałowo oraz poprzez fakt sprawowania w nich nadzoru lub podmioty zależne lub stowarzyszone, które służą realizacji misji BGK. Uzupełniają one działanie Banku poprzez prowadzenie prorozwojowej działalności inwestycyjnej opartej o finansowanie kapitałowe i najlepsze praktyki w zakresie zarządzania aktywami.

Na działalność Grupy BGK składa się więc:

- działalność bankowa, w której dużą rolę odgrywa działalność kredytowa i poręczeniowa, a także obsługa rachunków i depozytów,
- działalność zlecona związana z obsługą państwa i obsługą programów rządowych, a także programów Unii Europejskiej,
- działalność inwestycyjna, w znacznej skali realizowana poprzez podmioty Grupy Kapitałowej.

Bank Gospodarstwa Krajowego jako państwowy bank rozwoju, jest głównym partnerem państwa w obsłudze rządowych programów społeczno-gospodarczych realizowanych w celu wsparcia przedsiębiorczości oraz inwestycji infrastrukturalnych i mieszkaniowych szczebla ogólnokrajowego, regionalnego i lokalnego. Obok działalności bankowej BGK aktywnie współpracuje z ministerstwami właściwymi w poszczególnych obszarach rozwoju kraju, oraz polskimi instytucjami rozwoju. Prowadzi zadania rządowe na podstawie ustaw i umów z ministerstwami, w tym poprzez fundusze utworzone, powierzone lub przekazane Bankowi, dla których z mocy prawa BGK prowadzi wyodrębnione księgi rachunkowe i sporządza odrębne elementy sprawozdania finansowego.

Dotyczą one:

- funduszy przepływowych – fundusze związane z zarządzaniem i administrowaniem przepływami środków finansowych, które nie są ujmowane w bilansie i rachunku zysków i strat Banku. Zadania w formule funduszy przepływowych prowadzone są przez Krajowy Fundusz Drogowy (KFD), Fundusz Kolejowy (FK), Fundusz Termomodernizacji i Remontów (FTiR), Fundusz Dopłat (FD), Fundusz Kredytów Studenckich (FKS), Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (FWK), Krajowy Fundusz Gwarancyjny (KFG), Fundusz Polskiej Nauki (FPN) i Fundusz Żegluga Śródlądowej (FZŚ).

Ponadto poprzez fundusze inwestycyjne i współpracę z funduszami poręczeniowymi i KUKI S.A. wspierana jest działalność w zakresie rozwoju przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń oraz wspomaganie eksportu polskich przedsiębiorstw.

4.2 DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA BGK

Wartość zaangażowania o charakterze kredytowym brutto Banku w roku 2019 osiągnęła poziom 39 484,2 mln zł. Wzrost w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 5 602,6 mln zł i dotyczył głównie obszaru finansowania instytucji samorządowych i spółek komunalnych, finansowania strukturyzowanego oraz finansowania firm i podmiotów finansowych. Bank angażuje się w finansowanie uzupełniające lukę w sektorze bankowym poprzez udział w kredytowaniu konsorcjalnym.

Portfel zaangażowania o charakterze kredytowym w układzie linii biznesowych przedstawiono w tabeli poniżej.

TABELA 4: Zaangażowanie o charakterze kredytowym brutto* (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Zaangażowanie o charakterze kredytowym brutto	39 484,2	33 881,6	5 602,6	16,5%
Finansowanie strukturyzowane	14 225,6	12 558,0	1 667,6	13,3%
Finansowanie eksportu i ekspansja zagraniczna	2 695,8	2 428,0	267,8	11,0%
Firmy i podmioty finansowe	7 019,0	5 696,2	1 322,8	23,2%
Instytucje samorządowe i spółki komunalne	9 792,9	7 661,6	2 131,3	27,8%
Jednostki budżetu centralnego	47,0	16,4	30,6	186,6%
Podmioty lecznicze	1 249,2	1 051,2	198,0	18,8%
Programy budownictwa społecznego	4 207,7	4 136,0	71,7	1,7%
Pozostałe	247,1	334,2	-87,1	-26,1%

* pozycja zawiera kredyty, obligacje komunalne i obligacje komercyjne wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Bank osiągnął największy wzrost w obszarze finansowania instytucji samorządowych i spółek komunalnych w wysokości 2 131,3 mln zł, tj. 27,8% w stosunku do roku poprzedniego.

Wolumen zaangażowań kredytowych jednostek samorządu terytorialnego i spółek komunalnych na koniec roku 2019 wyniósł 9 792,9 mln zł i był wyższy w stosunku do roku poprzedniego o 2 131,3 mln zł. Wzrost ten związany był ze zwiększoną aktywnością regionów Banku w stosunku do podmiotów sektora samorządowego w ramach Planu taktycznego 2019, a także związany z rolą stabilizatora rynkowego podczas ograniczenia obecności banków komercyjnych i spółdzielczych na rynku finansowania instytucji samorządowych.

W obszarze finansowania strukturyzowanego BGK odnotował 13,3% wzrostu wartości portfela. Do tej linii BGK klasyfikował przede wszystkim finansowania związane z realizacją projektów inwestycyjnych oraz projektów infrastrukturalnych.

W zakresie finansowania budownictwa społecznego skala wzrostu nowych programów realizowanych przez BGK równoważyła w całości spłaty w portfelu dawnego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego.

Statystyka portfela kredytowego

Dla uzyskania porównywalności z danymi rynkowymi, w tabelach przedstawiono portfel kredytowy BGK w podziale sektorowym. Dodatkowo dynamikę aktywności kredytowej w podziale na sektory przedstawiono poniżej.

TABELA 5: Wielkość i struktura portfela zaangażowań o charakterze kredytowym brutto* (w mln zł)

Wyszczególnienie	2019		2018		Zmiana do 2018	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Zaangażowania o charakterze kredytowym brutto	39 484,2	100,0%	33 881,6	100,0%	5 602,6	16,5%
podmioty sektora finansowego	1 609,9	4,1%	753,9	2,2%	856,0	113,5%
podmioty sektora niefinansowego	28 178,8	71,4%	25 000,9	73,8%	3 177,9	12,7%
osoby fizyczne	44,3	0,1%	55,2	0,2%	-10,9	-19,8%
przedsiębiorstwa	28 134,5	71,3%	24 945,7	73,6%	3 188,8	12,8%
podmioty sektora budżetowego	9 695,4	24,6%	8 126,8	24,0%	1 568,6	19,3%
jednostki budżetu centralnego	467,5	1,2%	352,4	1,0%	115,0	32,6%
jednostki samorządu terytorialnego	9 228,0	23,4%	7 774,3	22,9%	1 453,6	18,7%

* pozycja zawiera kredyty, obligacje komunalne i obligacje komercyjne wyceniane w zamortyzowanym koszcie

W 2019 roku największy wzrost odnotowano w sektorze niefinansowym. Związane to było przede wszystkim z finansowaniem przedsiębiorstw. Nastąpił również wzrost wolumenu kredytów finansujących podmioty sektora budżetowego, w tym głównie sektora jednostek samorządu terytorialnego (JST).

TABELA 6: Udziały BGK w rynku kredytów

Wyszczególnienie	Zmiana do		
	2019	2018	2018 w p.p.
Kredyty	3,2%	2,9%	0,3
podmioty sektora finansowego	2,0%	1,1%	0,9
przedsiębiorstwa	5,8%	5,2%	0,6
osoby fizyczne	0,0%	0,0%	0,0
jednostki budżetu centralnego	41,5%	25,3%	16,1
jednostki samorządu terytorialnego	25,8%	16,8%	9,0

Udział BGK w rynku na koniec 2019 roku był wyższy niż rok wcześniej i wyniósł 3,2%. Wzrost udziału związany był przede wszystkim z realizacją strategii Banku w obszarze finansowania inwestycji i rozwoju przedsiębiorstw. Zgodnie z misją, Bank organizował finansowanie w znacznej mierze poprzez współudział w konsorcjach z bankami komercyjnymi. Bank nie udziela kredytów dla osób fizycznych od 2009 roku.

Według stanu na koniec 2019 roku poziom ekspozycji przeterminowanych powyżej 90 dni wzrósł o 4,4 mln zł tj. o 1,7% do poziomu 258 mln zł i stanowił niecały 1,0% portfela zaangażowań o charakterze kredytowym.

Suma wierzytelności będąca w windykacji lub restrukturyzacji wyniosła na koniec 2019 roku 1 632 mln zł (1 264 transakcje), natomiast łączna kwota odzysków uzyskana w 2019 roku wyniosła 96,9 mln zł.

Bank nie prowadził spraw spornych o jednostkowej wartości wynoszącej co najmniej 10% wartości funduszy własnych Banku. Suma spraw spornych również nie przekraczała tego wskaźnika.

TABELA 7: Poziom i struktura należności, wobec których prowadzone były działania realizowane w trybie egzekucyjnym (w mln zł)

Rodzaj należności	2019			2018		
	liczba	wartość zadłużenia	wartość zabezpieczeń	liczba	wartość zadłużenia	wartość zabezpieczeń
kredyty budowlane	8	109,0	62,3	8	104,9	102,9
kredyty inwestycyjne	15	79,2	84,6	13	18,1	9,4
kredyty obrotowe	12	35,4	30,7	10	20,1	8,9
poręczenia i gwarancje	305	73,6	26,6	242	64,7	13,0
pozostałe	50	101,4	31,6	34	17,2	17,6
Razem	390	398,6	235,8	307	224,9	151,8

Rozwój i struktura działalności kredytowej w ramach realizowania misji BGK

Bank realizuje swoją Strategię w ramach priorytetów: wzrostu gospodarczego opartego o wiedzę oraz zrównoważonego rozwoju społeczno-terytorialnego. Bank koncentruje się na wspieraniu działań w zakresie:

- reindustrializacji oraz zwiększania inwestycji infrastrukturalnych,
- ekspansji zagranicznej i eksportu polskich przedsiębiorstw,
- finansowania projektów samorządowych,
- wyrównywania szans i obszaru mieszkalnictwa.

Wsparcie reindustrializacji i finansowanie inwestycji infrastrukturalnych

W ramach działalności kredytowej Bank przede wszystkim realizuje finansowanie projektów inwestycyjnych i projektów infrastrukturalnych. Działania Banku koncentrują się na wsparciu strategicznych sektorów polskiej gospodarki. Realizowane są one głównie poprzez transakcje strukturyzowane umożliwiające duże inwestycje w sektorach produkcyjnym, paliwowym i gazowym, finansowaniem nowych technologii. Inwestycje te realizowane są przede wszystkim poprzez udział BGK w konsorcjach i zwiększanie mechanizmu dźwigni w finansowaniu inwestycji strategicznych dla państwa. Pozwala to, obok środków własnych BGK, wykorzystać udział środków sektora finansowego. Udział finansowania strukturyzowanego w portfelu zaangażowań wyniósł na koniec 2019 roku 36,0%, co przełożyło się na 14 225,6 mln zł bilansowego zaangażowania.

Równie istotne jest finansowanie o charakterze obrotowym lub kredyty inwestycyjne o średniej wartości niewymagające finansowania strukturyzowanego. Udzielanie tego rodzaju kredytów realizowane jest poprzez sieć regionalną BGK. W roku 2019 odpowiadając na potrzeby finansowe polskich przedsiębiorców, BGK znacznie zwiększył wartość finansowania firm i podmiotów finansowych o 1 322,8 mln zł.

W zakresie finansowania inwestycji infrastrukturalnych Bank prowadzi także działania w obszarze programowym w ramach Krajowego Funduszu Drogowego oraz Funduszu Kolejowego oraz poprzez fundusze inwestycyjne.

Finansowanie eksportu i ekspansji zagranicznej

Jednym z celów rządowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest umiędzynarodowienie polskiej gospodarki. Szczególny nacisk został położony na rozwój współpracy z krajami pozaunijnymi (w tym z krajami o podwyższonym ryzyku), a także rozwijanie bardziej zaawansowanych form współpracy z zagranicą.

BGK pełni kluczową rolę w zakresie dostarczania polskim firmom rozwiązań umożliwiających skuteczną rywalizację na rynkach międzynarodowych. Bank z roku na rok zwiększa zaangażowanie w instrumenty finansowania eksportu i ekspansji zagranicznej udzielane zarówno w ramach programu „Finansowe Wspieranie Eksportu”, jak i działalności własnej. W 2019 roku BGK w dalszym ciągu intensyfikował swoje działania w zakresie wspierania nie tylko eksportu, ale również ekspansji zagranicznej, polegającej na finansowaniu inwestycji polskich spółek na zagranicznych rynkach.

Wyrazem tego było m.in. osiągnięcie liczby 69 państw, w których BGK wsparł transakcje/projekty polskich przedsiębiorstw (według stanu na koniec 2019 roku, wzrost o 9 państw w stosunku do stanu na koniec 2018 roku).

■ *Program „Finansowe Wspieranie Eksportu”*

BGK wspiera rozwój polskiego eksportu, udzielając kredytów eksportowych w ramach przyjętego przez Radę Ministrów w 2009 roku Rządowego Programu „Finansowe Wspieranie Eksportu”. BGK udziela zagranicznym nabywcom (bezpośrednio lub poprzez bank nabywcy) kredytów na finansowanie zakupu towarów oraz usług polskiego pochodzenia. Środki z takich kredytów wypłacane są bezpośrednio na rachunki polskich eksporterów. W efekcie wyeliminowane zostaje ryzyko braku zapłaty, gdyż polski przedsiębiorca otrzymuje przelew bezpośrednio z BGK.

Oferta w ramach Programu jest szczególnie atrakcyjna na rynkach o podwyższonym profilu ryzyka (np. Białoruś, Ukraina), gdzie oferta banków komercyjnych jest ograniczona, a koszt finansowania ze strony banków lokalnych wysoki.

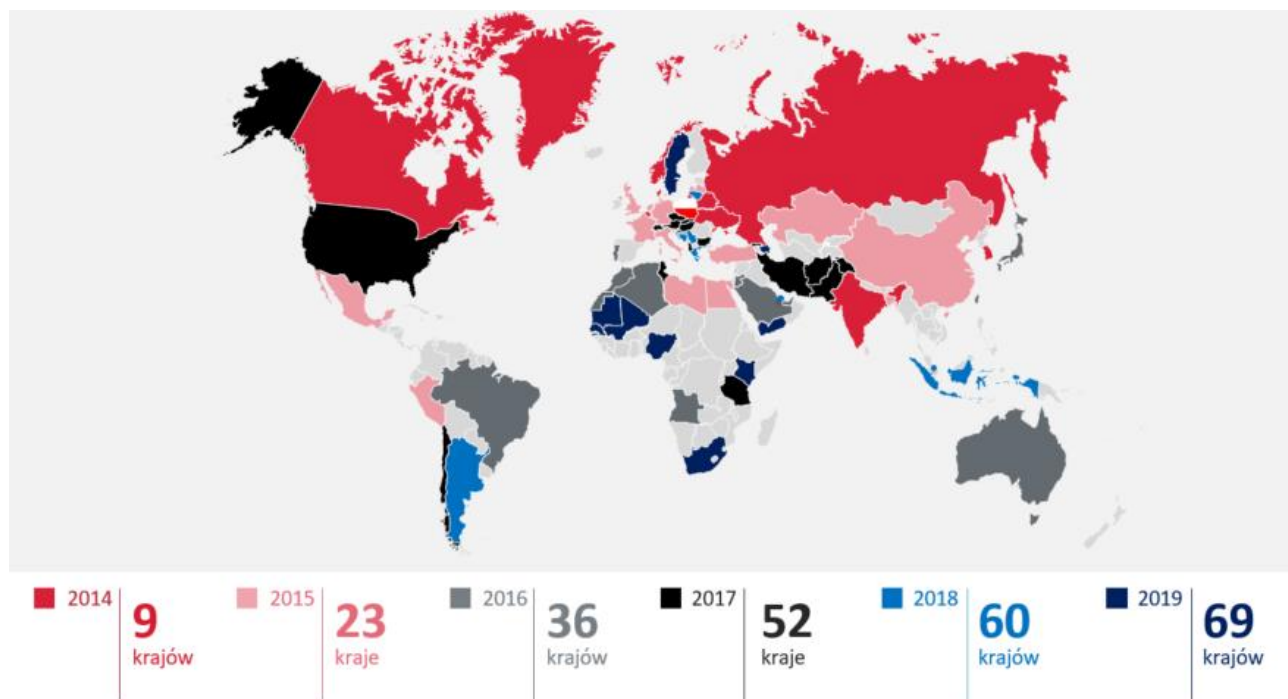
Od początku Programu, do końca 2019 roku, BGK udzielił w ramach „Finansowania wspierania eksportu” kredytów o łącznej wartości około 4,0 mld zł. Kwota wypłat z kredytów do końca 2019 roku wyniosła około 3,0 mld zł, a kwota wspartych kontraktów eksportowych osiągnęła poziom około 4,8 mld zł.

■ *Działalność własna BGK w obszarze wspierania eksportu i ekspansji zagranicznej*

Od 2015 roku w związku ze znacznym wzrostem zainteresowania finansowaniem ze strony polskich spółek działających na rynkach zagranicznych, poszerzono ofertę BGK o kredyty dedykowane inwestycjom zagranicznym polskich przedsiębiorstw. Taki instrument finansowy pełni rolę komplementarną do oferty kredytów eksportowych oraz oferty pozostałych instytucji finansowych. Przełożyło się to na znaczny wzrost wartości kredytów udzielanych w kolejnych latach i jednocześnie pozwoliło BGK na wejście na rynki krajów wysokorozwiniętych poprzez różnorodne formy finansowania. Poszerzenie oferty wpłynęło także na dywersyfikację geograficzną portfela BGK i umożliwiło polskim przedsiębiorcom pozyskanie atrakcyjnego wsparcia przy realizacji eksportu oraz także przy planowaniu ekspansji na zagraniczne rynki.

Łączna kwota finansowania dla eksportu i ekspansji zagranicznej udzielonego przez BGK w 2019 roku (w ramach programu rządowego Finansowe Wspieranie Eksportu oraz w ramach działalności własnej) wyniosła 1,3 mld zł. BGK zrealizował ponad 270 transakcji/projektów zagranicznych polskich przedsiębiorstw, w tym m.in. finansowanie: sprzedaży silosów na Ukrainę, sprzedaży naczep do Mali, sprzedaży dóbr konsumpcyjnych do Nigerii, budowy kompleksu handlowo-usługowego w Charkowie (na Ukrainie), czy też finansowanie akwizycji w Stanach Zjednoczonych i refinansowanie akwizycji na Białorusi.

Zasięg geograficzny wspartych przez BGK transakcji/projektów polskich przedsiębiorstwa od 2014 roku zaprezentowano na rysunku poniżej.

Finansowanie projektów samorządowych i podmiotów leczniczych

Wolumen zaangażowań kredytowych jednostek samorządu terytorialnego i spółek komunalnych na koniec roku 2019 wyniósł 9 792,9 mln zł i był wyższy w stosunku do roku poprzedniego o 2 131,3 mln zł.

Bank finansuje również podmioty sektora leczniczego. Wartość zaangażowań kredytowych na koniec 2019 roku wyniosła 1 249,2 mln zł i była wyższa o 198 mln zł niż w roku poprzednim.

BGK realizuje także finansowanie projektów samorządowych poprzez instrumenty kapitałowe z wykorzystaniem podmiotów Grupy Kapitałowej. Dotyczy to Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju oraz Funduszu Inwestycji Samorządowych.

Wyrównywanie szans i obszar mieszkalnictwa

W obszarze wyrównywania szans mieści się całe spektrum instrumentów Grupy Kapitałowej BGK związanych z rozwojem mieszkalnictwa i zapewnieniem dostępności mieszkań dla młodych rodzin, dla osób o relatywnie niższych dochodach, a także w zakresie kreowania mobilności społeczeństwa i równoważenia rynku pracy poprzez budowanie instytucjonalnego sektora mieszkań na wynajem.

W zakresie działalności kredytowej Bank realizował programy rządowe społecznego budownictwa czynszowego, a wartość zaangażowań o charakterze kredytowym na koniec roku 2019 wyniosła 4 207,7 mln zł. Na wartość tę składają się wartość starego portfela dawnego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego oraz kredyty nowego programu społecznego budownictwa czynszowego. Szczegółowy opis realizacji programów rządowych znajduje się w podrozdziale 4.13 niniejszego sprawozdania. Dzięki tym programom sfinansowano wybudowanie prawie 104 tysięcy mieszkań.

BGK realizuje także wsparcie dla mieszkalnictwa zarówno poprzez programy rządowe administrowane w ramach Funduszu Dopląt (w tym także związane z budownictwem socjalnym) oraz działalność inwestycyjną funduszy zarządzanych przez PFR Nieruchomości S.A.

4.3 POLITYKA KREDYTOWA BGK

Polityka kredytowa służy stworzeniu ram do realizacji misji BGK polegającej na finansowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz wspieraniu sektora finansów publicznych w realizacji jego zadań, a w szczególności:

- umocnieniu BGK w roli banku rozwoju i znacznego wzrostu obecnego zaangażowania w finansowanie przedsięwzięć w ramach „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)”, poprzez:
 - wspieranie istniejących i rozwijanie nowych przewag konkurencyjnych i specjalizacji polskiej gospodarki,
 - wsparcie innowacji i rozwoju wysokich technologii,
 - wsparcie reindustrializacji i sektorów strategicznych z punktu widzenia rozwoju gospodarczego kraju,
 - zwiększenie poziomu inwestycji,
 - wsparcie rozwoju społecznego i regionalnego,
 - utworzenie nowego Systemu gwarancyjnego dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (MŚP) jako trwałego systemowego instrumentu wsparcia rozwoju MŚP,
- osiągnięciu i utrzymaniu kluczowej roli w realizacji programów europejskich, w tym szczególnie w zakresie instrumentów zwrotnych,
- realizacji rządowych programów wspierania budownictwa mieszkaniowego,
- zapewnieniu dostępności finansowania eksportu i zwiększenie skali działania w zakresie rozwiązań wspierających działalność eksportową przedsiębiorstw, wsparcie ekspansji zagranicznej firm oraz promocji polskiego eksportu i polskich produktów,
- wspieraniu finansowania polskiego systemu obronnego,
- realizacji zadań w ramach programów rządowych innych niż wyżej wymienione,

przy utrzymaniu wysokiej jakości aktywów (zwłaszcza jakości portfela kredytowego) w ramach określonego poziomu ryzyka.

BGK realizuje szeroki kontekst określony w Strategii i zdefiniowany w misji Banku, priorytetyzując decyzje kredytowe w oparciu o kryteria oceny pod kątem wpływu na 5 obszarów:

- jakość życia społeczeństwa i dostępność usług dla ludności,
- rozwój gospodarki,
- stan środowiska,
- poprawę rynku pracy,
- stan finansów publicznych.

Decyzje kredytowe są podejmowane w oparciu o regulacje prawne (prawo bankowe) i wewnętrzne, a także o racjonalność ekonomiczną projektów i bezpieczeństwo z punktu widzenia ryzyka kredytowego, jak również w oparciu o wpływ inwestycji na rozwój gospodarczy kraju.

4.4 DZIAŁALNOŚĆ DEPOZYTOWA BGK

W 2019 roku w zakresie depozytów klientów BGK odnotował wzrost salda z 47 769,3 mln zł do 59 821,3 mln zł, tj. o 25,2% r/r. Pod względem wartości salda, największy wzrost wystąpił w segmencie podmiotów niefinansowych w przedsiębiorstwach i wyniósł 6 933,3 mln zł (wzrost o 43,9% r/r). W 2019 roku nastąpił wzrost wartości depozytów jednostek samorządu terytorialnego o 1 164,4 mln zł, tj. o 43,0% r/r.

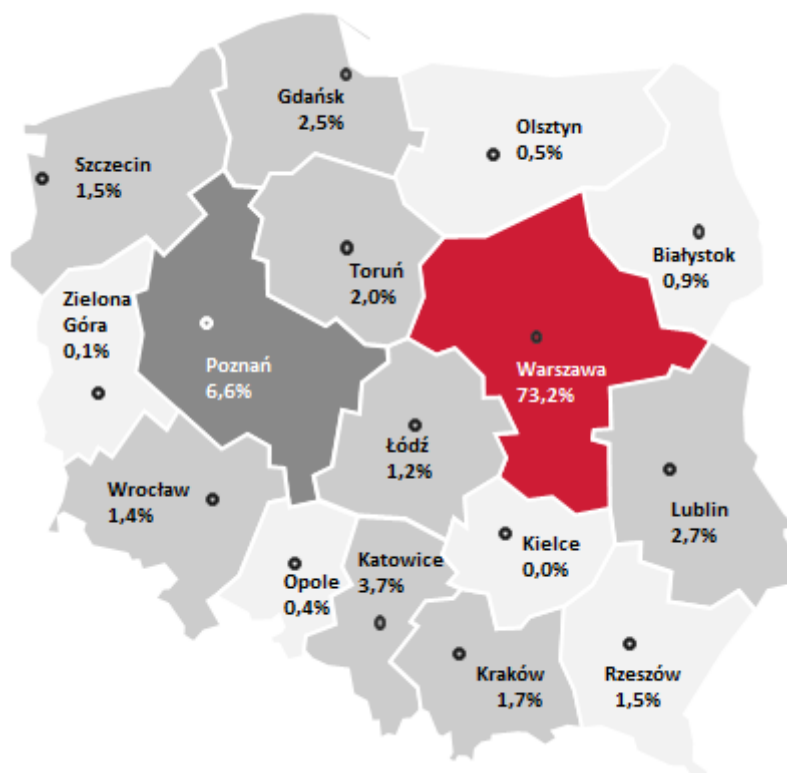
TABELA 8: Wielkość i struktura klientowska bazy depozytowej (w mln zł)

Wyszczególnienie	2019		2018		Zmiana do 2018	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Depozyty klientów	59 821,3	100,0%	47 769,3	100,0%	12 052,0	25,2%
podmioty sektora finansowego	5 847,8	9,8%	2 463,5	5,2%	3 384,3	137,4%
podmioty sektora niefinansowego	22 754,5	38,0%	15 819,3	33,1%	6 935,2	43,8%
osoby fizyczne	44,2	0,1%	42,3	0,1%	1,9	4,5%
przedsiębiorstwa	22 710,3	38,0%	15 777,0	33,0%	6 933,3	43,9%
podmioty sektora budżetowego	31 219,0	52,2%	29 486,5	61,7%	1 732,5	5,9%
jednostki budżetu centralnego	27 346,0	45,7%	26 777,9	56,1%	568,1	2,1%
jednostki samorządu terytorialnego	3 873,0	6,5%	2 708,6	5,7%	1 164,4	43,0%

W roku 2019 poziom depozytów sektora budżetowego na koniec grudnia wynosił 31 219,0 mln zł i był wyższy o 5,9% r/r. Z uwagi na dużą zmienność tej pozycji na koniec roku BGK dywersyfikuje źródła środków pozyskiwanych z rynku, aby zapewnić stabilne finansowanie aktywów.

Depozyty klientów stanowią istotne źródło finansowania, przy rosnącym poziomie aktywności kredytowej i inwestycyjnej BGK oraz zapewniają bezpieczny poziom płynności.

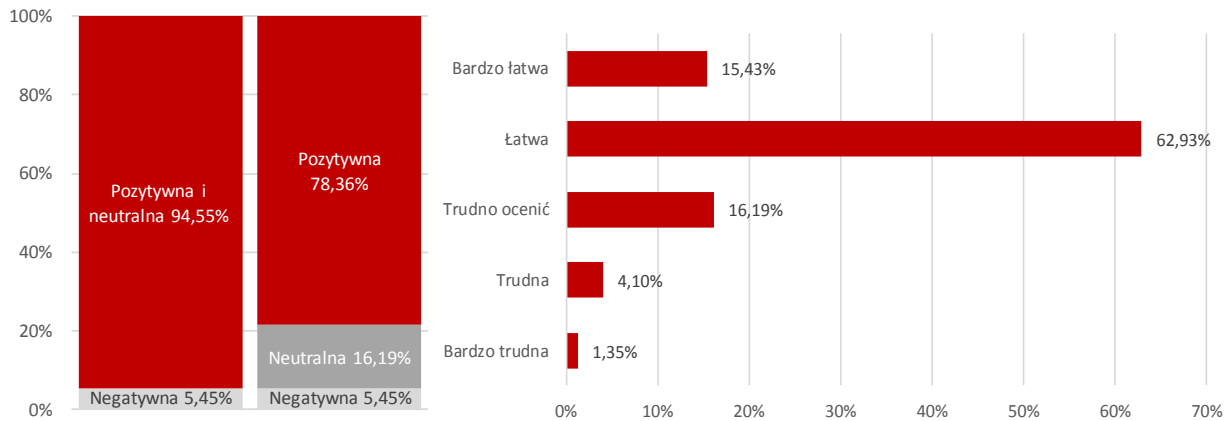
Strukturę terytorialną wolumenów depozytowych na dzień 31 grudnia 2019r. przedstawia mapa poniżej.

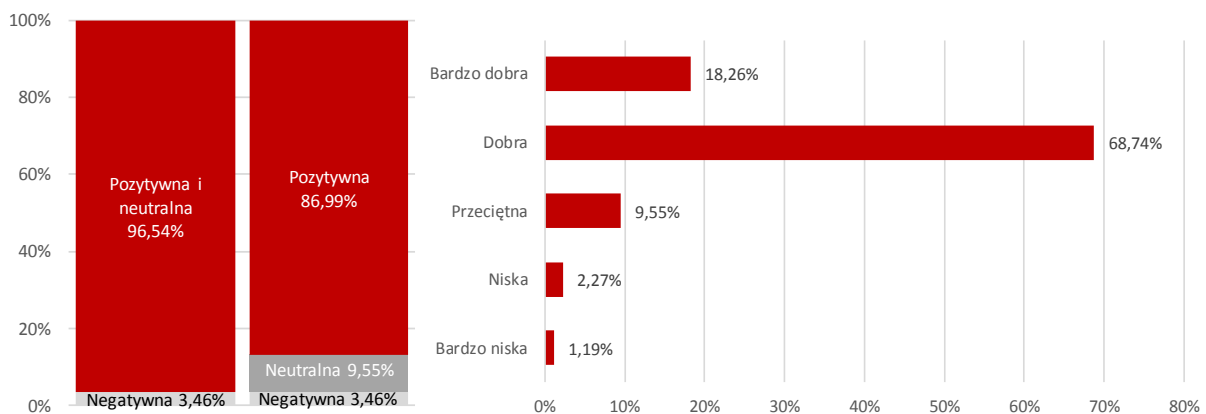
4.5 BANKOWOŚĆ ELEKTRONICZNA

Doskonałość operacyjna Banku to jedno z kluczowych narzędzi do realizacji przyjętej przez BGK strategii na lata 2017-2020. Bank dostosowuje prowadzone inicjatywy i realizowane projekty do potrzeb klientów i zmieniających się zewnętrznych uwarunkowań. Przejawia się to w sposobie zarządzania produktami, który nastawiony jest na poprawę funkcjonowania i szukanie najefektywniejszych rozwiązań.

W 2019 roku BGK zakończył realizację projektu Nowa Bankowość Elektroniczna. W ostatnim etapie projektu w systemie bgk24 udostępniono funkcjonalności obsługi kart płatniczych, wyciągów do lokat i kredytów, wnioski systemowe oraz wersję light. Wdrożony system bgk24 spełnia najwyższe wymagania w zakresie bezpieczeństwa stosując standardy rynkowe w oparciu o regulacje prawne, rekomendacje KNF oraz wytyczne regulujące obszar bezpieczeństwa bankowości elektronicznej w Polsce. Przeprowadzona wśród wszystkich klientów BGK ankieta dotycząca systemu bgk24 pokazała, że system jest bardzo pozytywnie odbierany przez klientów. Na pytanie „Jak ocenia Pani/Pan łatwość obsługi systemu bgk24?” - 94,55% respondentów udzieliło oceny pozytywnej lub neutralnej.

Równie wysoko jest oceniana niezawodność systemu – w tym przypadku oceny pozytywne i neutralne stanowiły ponad 96,54% wszystkich odpowiedzi.

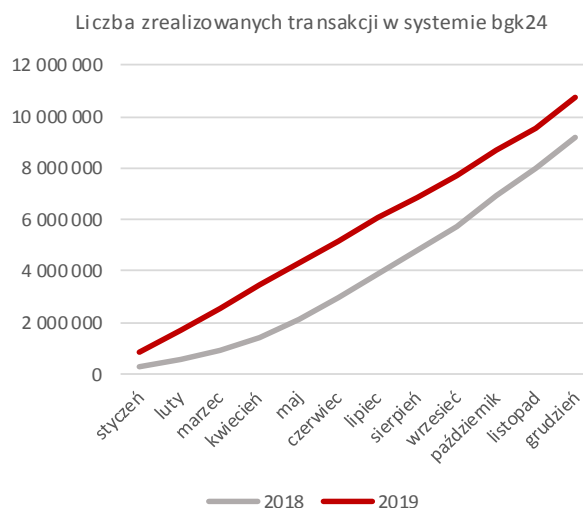
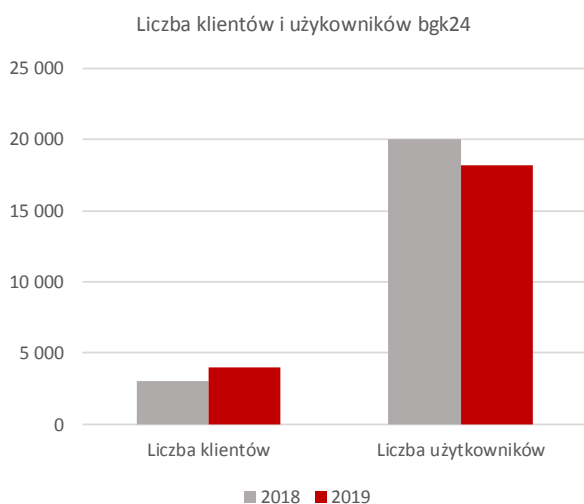

Bank nieustannie pracuje nad rozwojem systemu bgk24, w IV kwartale 2019r. realizowane były projekty witraż i przelewy transgraniczne, które zakończyły się wdrożeniem nowych funkcjonalności w zakresie obsługi funkcjonalności Split Payment oraz obsługi płatności podatkowych na tzw. Indywidualne Rachunki Podatkowe. Dalsze prace nad rozwojem bankowości elektronicznej BGK są realizowane w ramach projektu „Rozwój bgk24”.

W IV kwartale 2019r. Bank udostępnił system bgk24 wszystkim państwowym uczelniom wyższym, które od stycznia 2020 roku są zobligowane do realizacji części swoich płatności za pośrednictwem rachunków w BGK. W celu ułatwienia korzystania z nowego systemu pracownicy BGK przeprowadzili kilkadziesiąt szkoleń z zakresu funkcjonalności i obsługi systemu.

Liczba klientów, użytkowników i transakcji w systemie online bgk24

Na koniec 2019 roku w systemie bgk24 było 3 958 aktywnych klientów. Liczba klientów wzrosła o ponad 24% r/r. W 2019 roku klienci bgk24 zrealizowali ponad 10,7 mln dyspozycji finansowych, co stanowi wzrost w stosunku do 2018 roku o ponad 17%. Szacujemy, że w 2020 roku liczba dyspozycji obsłużonych przez bgk24 wzrośnie o około 15-20%.

4.6 DZIAŁALNOŚĆ BGK NA RYNKU PIENIĘŻNYM I RYNKU DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Działalność Banku na rynku pieniężnym skierowana była na realizację dwóch celów:

- zarządzanie bieżącą pozycją płynnościową (lokowanie nadwyżek płynnościowych),
- utrzymywanie „bufora” bezpieczeństwa płynnościowego w dłuższym okresie poprzez utrzymywanie krótkoterminowych i/lub łatwo zbywalnych aktywów.

BGK odgrywał aktywną rolę na krajowym rynku pieniężnym, analogicznie jak w latach poprzednich, pełniąc funkcję Dealera Rynku Pieniężnego. W 2019 roku BGK, po raz pierwszy w historii, zajął pierwsze miejsce w prowadzonym przez Narodowy Bank Polski rankingu aktywności dealerskiej na rynku pieniężnym i walutowym, służącym do wyłonienia najbardziej aktywnych na rynku banków, którym NBP proponuje funkcję Dealera Rynku Pieniężnego.

Bieżące potrzeby płynnościowe BGK regulowane były na rynku międzybankowym przy wykorzystaniu podstawowych instrumentów płynnościowych - głównie lokat, depozytów i transakcji FX Swap oraz transakcji zakupu papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem sprzedaży i transakcji sprzedaży papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu. Wielkość zaangażowania BGK w poszczególne rodzaje instrumentów finansowych w 2019 roku była efektem kształtowania się bieżącej sytuacji na rynku międzybankowym oraz realizacji przyjętej strategii inwestycyjnej.

W związku z bieżącą alokacją środków płynnych BGK portfel skarbowych dłużnych papierów wartościowych ukształtował się na koniec 2019 roku na poziomie 10,7 mld zł.

TABELA 9: Wielkość i struktura portfela dłużnych papierów wartościowych (w mln zł)

Wyszczególnienie	2019		2018		Zmiana do 2018	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Dłużne papiery wartościowe	19 210,0	100,0%	15 492,3	100,0%	3 717,7	24,0%
bony pieniężne NBP	3 598,1	18,7%	1 412,2	9,1%	2 185,9	154,8%
obligacje skarbowe	10 725,1	55,8%	9 362,8	60,4%	1 362,3	14,5%
obligacje komunalne	1 806,6	9,4%	2 187,7	14,1%	-381,1	-17,4%
obligacje korporacyjne	1 399,4	7,3%	1 093,0	7,1%	306,4	28,0%
pozostałe papiery	1 680,9	8,7%	1 436,6	9,3%	244,3	17,0%

W pozycji „pozostałe papiery” znajdują się głównie dłużne papiery wartościowe emitowane przez banki. Na koniec 2019 roku ekspozycja w tych papierach wyniosła 1,7 mld zł.

W ramach działalności na rynku pieniężnym oraz rynku dłużnych papierów wartościowych BGK współpracował z Ministerstwem Finansów, m.in. lokując nadwyżki płynności budżetu państwa.

4.7 PORTFEL AKCJI I UDZIAŁÓW

Łączne zaangażowanie BGK z tytułu posiadanych akcji i udziałów według wartości bilansowej na 31 grudnia 2019r. wyniosło 1 069,2 mln zł i zmniejszyło się w stosunku do stanu na koniec grudnia 2018 roku o 145,4 mln zł. Na koniec 2019 roku Bank pozostawał akcjonariuszem i udziałowcem 32 spółek kapitałowych (w tym 7 spółek publicznych, z czego 6 notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie). Tabela poniżej przedstawia zestawienie głównych pozycji w zakresie portfela akcji i udziałów.

TABELA 10: Struktura portfela akcji i udziałów (w mln zł)

Wyszczególnienie	2019		2018		Zmiana do 2018 wartości bilansowej		2019
	Wartość wniesienia	Wartość bilansowa	Wartość wniesienia	Wartość bilansowa	nominalna	%	
Akcje spółek publicznych	881,9	925,3	881,9	1 068,5	-143,2	-13,4%	-
PKO BP S.A.	800,0	843,8	800,0	966,5	-122,7	-12,7%	2,0%
PZU S.A.	13,8	61,8	13,8	67,7	-6,0	-8,8%	0,2%
POLNORD S.A.	23,2	6,2	23,2	17,9	-11,7	-65,4%	6,4%
BIOTON S.A.	9,7	3,5	9,7	4,7	-1,2	-24,9%	1,1%
Polimex Mostostal S.A.	23,4	2,0	23,4	2,6	-0,6	-23,3%	0,4%
Elektrociepłownia Będzin S.A.	10,3	4,4	10,3	6,6	-2,2	-33,1%	9,9%
Visa Inc.	1,5	3,7	1,5	2,5	1,1	43,8%	<0,1%
Akcje spółek zależnych i stowarzyszonych*	73,2	71,4	65,0	63,4	8,0	12,6%	-
KUKE S.A.	63,0	63,0	63,0	63,0	-	0,0%	36,7%
Krajowa Grupa Poręczeńiowa Sp. z o.o.	2,0	0,2	2,0	0,3	-0,2	-52,6%	39,3%
Three Seas Initiative Investment Fund S.A. SICAV-RAIF	8,2	8,2	-	-	8,2	100,0%	96,2%
Akcje i udziały pozostałe	24,3	28,2	24,3	26,8	1,4	5,2%	-
Polski Fundusz Rozwoju S.A.	15,0	18,8	15,0	17,3	1,4	8,4%	0,6%
Europejski Fundusz Inwestycyjny	8,1	9,3	8,1	9,4	-0,0	-0,3%	0,1%
Metanel Group S.A.	0,4	-	0,4	-	-	-	5,1%
Zakłady Sprzętu Instalacyjnego "Polam-Nakło" S.A.	0,3	-	0,3	-	-	-	19,9%
Wałbrzyski Rynek Hurtowy S.A.	0,3	-	0,3	-	-	-	10,7%
S.W.I.F.T. srl	0,1	0,1	0,1	0,2	-0,0	-15,3%	<0,1%
Certyfikaty funduszy inwestycyjnych (FIZAN)	5 455,4	5 282,8	5 446,8	5 446,8	-164,0	-3,0%	-
Akcje i udziały funduszy poręczeńiowych	62,0	52,5	62,6	55,9	-3,4	-6,1%	-
Razem	6 496,7	6 360,2	6 480,6	6 661,4	-301,2	-4,5%	-
Razem bez akcji i udziałów funduszy inwestycyjnych	1 033,2	1 069,2	1 033,8	1 214,6	-145,4	-12,0%	-

* uwzględniono Fundusz Trójmorza

Łączne zaangażowanie BGK z tytułu posiadanych akcji i udziałów według wartości początkowej na dzień 31 grudnia 2019r. wyniosło 1 033,2 mln zł i było o 0,6 mln zł niższe w porównaniu do stanu na koniec 2018 roku.

Największą wartościowo pozycją w portfelu akcji i udziałów BGK były akcje PKO BP S.A., które zostały przekazane nieodpłatnie BGK przez Skarb Państwa w 2015 roku na potrzeby prowadzenia działalności inwestycyjnej. Na koniec 2019 roku, Bank pozostawał także akcjonariuszem i udziałowcem 25 spółek niepublicznych, w tym 17 regionalnych i lokalnych funduszy poręczeńiowych, 13 z nich zaklasyfikowano do jednostek stowarzyszonych BGK i są konsolidowane w wyniku grupy metodą praw własności.

Portfel certyfikatów inwestycyjnych

Bank, poprzez uczestnictwo w funduszach inwestycyjnych zamkniętych, realizował misję związaną ze wspieraniem rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. Na koniec 2019 roku Bank był uczestnikiem 7 funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych, zarządzanych przez PFR TFI S.A. Fundusze z zaangażowaniem kapitałowym BGK inwestowały głównie w obszarze infrastruktury oraz nieruchomości mieszkaniowych.

TABELA 11: Informacja o funduszach inwestycyjnych z zaangażowaniem BGK

	Nazwa funduszu	Podstawowe założenia strategii inwestycyjnej	Obszar działania (kryterium geograficzne)	Data utworzenia
1	Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN	Fundusz finansuje spółki posiadające nieruchomości przeznaczone na wynajem.	Inwestycje na terytorium Polski.	26.08.2014
2	Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN	Fundusz realizuje projekty wspólnie z polskimi przedsiębiorstwami znajdującymi się w fazie ekspansji.	Brak specjalizacji geograficznej i branżowej.	25.06.2015
3	Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny FIZ AN	Fundusze finansują projekty inwestycyjne głównie w następujących branżach: energetyka, węglowodory (ropa naftowa i gaz ziemny), transport i logistyka. Finansowanie obejmuje zarówno budowę nowych, jak i modernizację istniejących aktywów.	Dominujący obszar inwestycji funduszy obejmuje terytorium Polski z możliwością finansowania inwestycji transgranicznych.	02.07.2015
4	Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZ AN	Fundusz wspiera inwestycje spółek, których działalność jest silnie związana z polską gospodarką. Specjalizacja branżowa funduszu obejmuje spółki przemysłowe oraz świadczące usługi na rzecz przemysłu.	Lokalizacja zasobów produkcyjnych lub czerpanie zasadniczej części przychodów na terytorium Polski.	02.07.2015
6	Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN	Fundusz finansuje projekty inwestycyjne realizowane wspólnie z jednostkami samorządu terytorialnego w następujących branżach i obszarach: wodociągi i kanalizacja, ciepłownictwo, gospodarka odpadami, lotniska regionalne, infrastruktura i transport.	Brak specjalizacji geograficznej.	02.07.2015
7	Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZAN (wcześniej Fundusz Municipalny FIZ AN)	Fundusz inwestuje w segmencie dostępnych cenowo mieszkań oraz w infrastrukturę samorządową.	Inwestycje na terytorium Polski.	30.12.2015

Łączna wartość emisyjna certyfikatów w posiadaniu Banku zmniejszyła się w stosunku do stanu na koniec 2018 roku o 107,4 mln zł, na co wpływ miało umorzenie kilku serii certyfikatów inwestycyjnych Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN o łącznej wartości emisyjnej 584,1 mln zł. W 2019 roku miała miejsce nowa emisja certyfikatów inwestycyjnych Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN na kwotę 479,8 mln zł.

W 2019 roku Bank utworzył odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości FIPP FIZ AN, w efekcie długoterminowego spadku wartości części lokat znajdujących się w portfelu Funduszu.

TABELA 12: Zestawienie certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez Bank na dzień 31.12.2019r.

Wyszczególnienie	Liczba certyfikatów inwestycyjnych w posiadaniu Banku	Łączna wartość emisyjna certyfikatów inwestycyjnych (mln zł)		Suma wpłat BGK do funduszu (mln zł)		Procentowy udział BGK (2019r.)
		2019	2018	2019	2018	
Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN	853 313	808,0	1 392,0	808,0	1 037,2	100,0%
Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN	1 296 000	1 296,0	1 296,0	1 296,0	1 296,0	86,4%
Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZ AN	1 901 988	1 902,0	1 902,0	1 902,0	1 902,0	86,5%
Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN	310 000	310,0	310,0	310,0	310,0	50,0%
Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN*	74 457	313,4	316,5	222,7	224,9	100,0%
Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN d. Fundusz Municipalny FIZ AN	4 078 290	1 029,6	549,8	789,8	549,8	100,0%
Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny FIZ AN	129 681	129,7	129,7	126,9	126,9	5,9%
RAZEM	8 643 729,0	5 788,6	5 896,0	5 455,4	5 446,8	-

*Według średniego kursu NBP pary walutowej EUR/PLN odpowiednio z dnia 31.12.2019r. oraz 31.12.2018r.

Bank jest również inwestorem w Polskim Funduszu Funduszy Wzrostu (*Polish Growth Fund of Funds*, PGFF), utworzonym w 2013 roku z 5-letnim okresem inwestycyjnym, jako wspólna inicjatywa BGK i Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego. PGFF lokuje środki w fundusze private equity (dominujący udział) oraz venture capital, nieposiadające specjalizacji branżowej, inwestujące na terenie Polski (obszar dominujący) oraz pozostałych krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Ponadto, Bank zaangażował się kapitałowo w paneuropejskie fundusze kapitałowe działające na prawie luksemburskim, powołane w celu finansowania inwestycji infrastrukturalnych w sektorze energetycznym, w tym pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych, transporcie oraz infrastrukturze cyfrowej, tj. *The 2020 European Fund for Energy, Climate Change and Infrastructure* oraz Marguerite II SCSp.

Najistotniejsze zdarzenia w portfelu akcji i udziałów

- *Three Seas Initiative Investment Fund S.A.*

W maju 2019 roku z inicjatywy BGK został założony Fundusz Trójmorza (Three Seas Initiative Investment Fund S.A.) jako rodzaj alternatywnego funduszu inwestycyjnego w celu realizacji istotnych projektów infrastrukturalnych rozwijających gospodarkę krajów regionu Trójmorza (Europa Środkowo-Wschodnia pomiędzy Bałtykiem, Morzem Czarnym i Adriatykiem).

- *Polnord S.A.*

W lutym 2020 roku w związku z rejestracją podwyższenia kapitału zakładowego Polnord S.A. w drodze emisji akcji serii T, zaangażowanie BGK zmniejszyło się poniżej progu 5% (z 6,38% do 2,14%) akcji spółki.

Zarząd Banku odpowiedział pozytywnie na wezwanie do sprzedaży akcji podjął uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż akcji Polnord S.A., głównemu akcjonariuszowi.

- *KUKE S.A.*

W kwietniu 2020 roku Bank zwiększył swoje zaangażowanie w KUKE S.A. o kwotę 50,0 mln zł, co zwiększyło udział BGK w kapitale spółki o 11,8 p.p. do wysokości 48,5%. Celem dokapitalizowania było wzmocnienie KUKE S.A. w działaniach wspomagających polskich eksporterów w okresie pandemii COVID-19.

- *Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Jeleniej Górze*

W 2019 roku Bank sprzedał wszystkie udziały posiadane w spółce Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Jeleniej Górze.

4.8 PROJEKTY

Rok 2019 był kolejnym okresem realizacji wielu projektów i wyzwań stawianych BGK, jako podmiotowi wspierającemu rozwój gospodarczy Polski. W tym czasie w BGK realizowanych było 105 projektów, z czego 45 zostało zakończonych, pozostałe są kontynuowane w roku 2020.

Wśród projektów realizowanych w 2019 roku mających największy wpływ na działanie banku można wyróżnić:

Jubileusz 95-lecia Banku Gospodarstwa Krajowego, była to okazja, by opowiedzieć o historii i działalności Banku. Zgodnie z założeniami rok obfitował w wiele niezwykłych wydarzeń związanych z obchodami 95-lecia, takich jak wydarzenia jubileuszowe w Warszawie i Regionach, Dzień Pracownika, Dzień Wartości oraz kampania w mediach.

Transformacja Kulturowa. Celem było przygotowanie organizacji do skutecznej realizacji misji i strategii BGK, poprzez dokonanie transformacji kulturowej, obejmującej aktywizację postawy odpowiedzialności, kształtowanie dojrzałości menedżerskiej i biznesowej oraz wprowadzenie kultury dialogu i udzielania informacji zwrotnej. Powyższe działania stanowiły bazę do wdrożenia efektywnej komunikacji oraz fundamentów zarządzania procesowego i projektowego w BGK. Wśród efektów realizacji projektu można wyróżnić skuteczne zakorzenienie wśród pracowników takich wartości, jakimi są profesjonalizm, partnerska współpraca i zaangażowanie.

Duży udział w transformacji kulturowej BGK miało promowanie zasad etycznych Banku dlatego też 2019 rok był rokiem „Etyki w BGK”. W ramach kampanii przeprowadzono wiele niestandardowych akcji uświadamiających, takich jak konkurs „Etyka, to w Tobie tyka”, gdzie pracownicy np. przesyłali fotografie pt. jak rozumieją etykę, brali udział w quizach i wymianie poglądów. W Banku odbył się również Dzień Zgodności, częścią którego był panel ekspercki dotyczący zagadnień etycznych.

W ramach projektu *Nowego Modelu Biznesowego (NMB)* wspierającego realizację celów strategicznych, został opracowany i szeroko zakomunikowany model biznesowy Banku. Do bezpośrednich korzyści z realizacji NMB możemy zaliczyć efektywne realizowanie strategii poprzez zmianę podejścia z czysto transakcyjnego na programowe, możliwość

oceny realizacji misji i dostarczanych wartości poprzez adekwatne dla banku rozwoju cele i ich mierniki, pozytywne postrzeganie działalności poprzez zacieśnienie, zgodnej z wizją i wartościami BGK, partnerskiej współpracy z interesariuszami oraz wspólną realizację programów przez obszary sprzedażowo-produktowe, ryzyka, finansów, wsparcia, osiągnięte dzięki wzmocnieniu współpracy w całej organizacji. Obecnie realizowana jest faza wdrożeniowa projektu, która potrwa do grudnia 2020 roku.

W 2019 Bank kontynuował Program *Siedziba BGK* oraz projekt *Modernizacja siedzib regionów BGK*. Oczekiwane korzyści to zapewnienie powierzchni biurowej dla zwiększonej liczby pracowników centrali BGK, podniesienie efektywności operacyjnej BGK poprzez konsolidację lokalizacji oraz zapewnienie angażującego środowiska pracy, a także utrzymanie funkcjonalności historycznej siedziby BGK przy zachowaniu walorów architektonicznych i zabytkowych budynku. W 2019 roku przeniesiono z sukcesem do nowych siedzib regiony w Toruniu, Krakowie i Lublinie i zmodernizowano siedziby w obecnych lokalizacjach w Poznaniu, Szczecinie, Kielcach oraz Łodzi.

W 2019 roku kontynuowano działania związane z *rozwojem sieci przedstawicielstw zagranicznych* w celu zwiększenia zaangażowania Banku we wsparcie rodzimych przedsiębiorców w ekspansji zagranicznej oraz promocję polskiego rozwoju gospodarczego. Realizacja projektu obejmuje otwarcie i operacyjne uruchomienie zagranicznych przedstawicielstw z ustalonym zakresem działalności w kilkunastu lokalizacjach. Do marca 2020 roku uruchomione zostały cztery przedstawicielstwa, w Brukseli, Frankfurtzie, Londynie i Amsterdamie. Planowane jest uruchomienie placówek w Waszyngtonie, Singapurze i Mediolanie.

Jednym z większych sukcesów 2019 roku w obszarze IT było przeniesienie serwerowni głównej z budynku centrali BGK do nowej lokalizacji. Konieczność przeniesienia serwerowni wynikała z podjętej decyzji z uwagi na planowany kompleksowy remont budynku centrali oraz modernizację infrastruktury.

W ramach projektu ULTRA (Ultimate Lean Transformation of IT Architecture) mającego na celu transformację obszaru IT, w Banku, w 2019 roku zinwentaryzowano organizację pod kątem aplikacyjno-technologicznym, wypracowano architekturę istniejącą, zdefiniowano listę przedsięwzięć zmierzających do architektury docelowej, usprawniono funkcjonowanie IT poprzez zdefiniowanie, usprawnienie oraz wdrożenie procesów utrzymaniowych oraz procesu wytwórczego, a także rozpoczęto wprowadzanie modelu usługowego oraz aktualizację pod tym kątem struktur organizacyjnych IT.

Innym dużym przedsięwzięciem na styku biznesu i technologii było wdrożenie nowych systemów FusionCapital i FusionRisk w ramach projektu *Upgrade Kondor+*, które swoją nową funkcjonalnością wspierają działalność skarbową w jeszcze większym stopniu niż dotychczas.

W obszarze regulacyjnym Bank zapewnił zgodność z wymogami *RODO, MiFID II i rozporządzenia MiFIR*.

Dodatkowo w 2019 roku Bank wdrożył narzędzie do procesu monitorowania i informowania o zmianach w prawie. Poprzez zautomatyzowanie procesu, prowadzenie monitoringu zmian w prawie odbywa się w trybie ciągłym, zwiększono efektywność raportowania implementacji zmian w prawie i wyeliminowano konieczność tworzenia dokumentów Excel.

4.9 DZIAŁALNOŚĆ PORĘCZENIOWO-GWARANCYJNA BGK W RAMACH PROGRAMÓW RZĄDOWYCH

W ramach działalności poręczeniowo – gwarancyjnej BGK wspiera MŚP w finansowaniu potrzeb rozwojowych, w tym inwestycyjnych.

Działalność poręczeniowo-gwarancyjna BGK prowadzona jest w oparciu o ustawę z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. 2018 poz. 1808 z późn. zm.).

W roku 2019 BGK realizował zadania w czterech zasadniczych obszarach:

- **kontynuacja rządowego programu gwarancja de minimis** dla sektora MŚP – od lipca 2018 roku gwarancje udzielane są w ramach Krajowego Funduszu Gwarancyjnego,
- **wykorzystanie środków europejskich na rzecz gwarancji w sektorze MŚP** – inicjatywa w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (POIR), programu ramowego na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz

MŚP na lata 2014-2020 (COSME), programu Kreatywna Europa na lata 2014-2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (POPC) na lata 2014-2020,

- **administrowanie czynnymi portfelami poręczeń i gwarancji**, w tym portfelami dla których nie ma już sprzedaży,
- **współpraca z funduszami poręczeniowymi**.

Realizacja programów

W 2019 roku BGK w ramach swojej oferty poręczeniowo - gwarancyjnej oferował następujące produkty:

- poręczenia/gwarancje spłaty kredytu udzielane w trybie portfelowym, w tym:
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej de minimis (PLD) - od 1 lipca 2018r. gwarancje PLD są udzielane w ramach KFG; dodatkowo, w ramach PLD, udzielane są przez BGK gwarancje de minimis, łączone w ramach zabezpieczenia spłaty kredytu, z poręczeniem udzielanym przez fundusz poręczeniowy (PLD PLUS),
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej z regwarancją Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI) w ramach programu COSME (PLG-COSME),
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Funduszu Gwarancyjnego POIR (PLG-FG POIR),
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (PLG-POPC),
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej z regwarancją EFI ze środków programu Kreatywna Europa (PLG-Kreatywna Europa),
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Funduszu Gwarancji Rolnych (FGR),
 - poręczenia kredytów studenckich,
- poręczenia/gwarancje udzielane w trybie indywidualnym, w tym:
 - poręczenia i gwarancje spłaty kredytu,
 - gwarancje należytego wykonania umowy.

TABELA 13: Warunki udzielania poręczeń i gwarancji (w mln zł)

Wyszczególnienie	Kwota kredytu	Maksymalna kwota gwarancji	Okres udzielenia gwarancji	Opłata prowizyjna
Gwarancje PLD-KFG				
kredyt obrotowy	do 60%	do 3,5 mln zł	27 miesięcy	0,5% p.a.
kredyt inwestycyjny			99 miesięcy	
Gwarancje PLG-COSME				
kredyt obrotowy	do 80%	do 0,5 mln zł	27 miesięcy	1,0% p.a.
kredyt inwestycyjny			99 miesięcy	
Gwarancje FG POIR				
kredyt obrotowy	do 80%	do 2,5 mln EUR	240 miesięcy	0,0% p.a.
kredyt inwestycyjny				
Gwarancje PLG-POPC				
kredyt obrotowy	do 80%	do 2,5 mln EUR	240 miesięcy	0,0% p.a.
kredyt inwestycyjny				
Gwarancje PLG-Kreatywna Europa				
kredyt obrotowy	do 80%	do 1,5 mln EUR	27 miesięcy	0,25% p.a.
kredyt inwestycyjny			99 miesięcy	
Gwarancje FGR				
kredyt obrotowy	do 80%	do 10,0 mln zł	51 miesięcy	0,0% p.a.
kredyt inwestycyjny			120 lub 183 miesiące	

Do dnia 31 grudnia 2019r. w ramach PLD PLUS fundusze sprzedały 296 poręczeń na kwotę 16,0 mln zł. BGK udzielił gwarancji w ramach PLD PLUS na kwotę 46,9 mln zł.

Poręczenia i gwarancje w trybie portfelowym udzielane były w ramach umów zawartych przez BGK z bankami kredytującymi. Do 31 grudnia 2019r. BGK miał podpisanych 61 umów z 19 bankami - współpraca prowadzona jest z większością banków kredytujących w Polsce, w tym ze wszystkimi dużymi bankami. W ramach tych umów do końca 2019 roku czynne były limity na łączną kwotę 30,1 mld zł.

Gwarancje PLD były udzielane, w ramach limitu pomocy de minimis dla jednego przedsiębiorcy z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. PLD nie generuje dla BGK ryzyka kredytowego i jest ewidencjonowane poza jego księgami.

Ponadto na dzień 31 grudnia 2019r. BGK miał zawartych 5 umów z bankami kredytującymi regulujących udzielanie poręczeń/gwarancji w trybie indywidualnym.

TABELA 14: Sprzedaż poręczeń i gwarancji (w mln zł)

Wyszczególnienie	2019		2018	
	Liczba	Wartość	Liczba	Wartość
Poręczenia i gwarancje w trybie portfelowym	51 257	13 907,4	42 914	11 684,9
PLD	39 329	11 562,2	34 619	10 169,1
PLG COSME	11 827	2 130,4	8 268	1 469,5
FG POIR	93	204,0	27	46,3
PLG POPC	1	0,2	0	0,0
PLG Kreatywna Europa	2	2,8	0	0,0
PLG FGR	5	7,7	0	0,0

Zobowiązania pozabilansowe i bilansowe zlikwidowanego Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych (KFPK) i Funduszu Poręczeń Unijnych (FPU)

KFPK i FPU są dawnymi funduszami poręczeniowymi zlikwidowanymi w 2009 roku. W dniu likwidacji obsługę zobowiązań tych funduszy przejął BGK. Wielkość funduszy w okresie ich największej aktywności wynosiła odpowiednio około 200 mln zł oraz 1 000 mln zł. W 2019 roku w portfelu znajdowały się pozycje wygasające lub zagrożone. Zobowiązania pozabilansowe z tytułu udzielonych poręczeń spłaty kredytów gospodarczych ze środków dawnego KFPK wg stanu na dzień 31 grudnia 2019r. wyniosły 20,5 mln zł. Zobowiązania pozabilansowe dawnego FPU z tytułu udzielonych poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2019r. wyniosły łącznie 4,1 mln zł. Wartość należności brutto z tytułu zrealizowanych poręczeń i gwarancji w ramach KFPK na koniec 2019 roku wyniosła 52,2 mln zł.

Rozwój systemu poręczeniowo-gwarancyjnego w ramach perspektywy UE 2014-2020

W 2019 roku udostępniono gwarancje FG POIR szerszej grupie przedsiębiorców poprzez umożliwienie realizacji nowych projektów o charakterze innowacji proekologicznej z efektem ekologicznym.

W 2019 roku do oferty wdrożono również gwarancje w ramach POPC. Gwarancja POPC zapewnia przedsiębiorcom poprawę dostępu do finansowania inwestycji szerokopasmowych oraz finansowania płynnościowego firm telekomunikacyjnych.

W 2019 roku utworzono w BGK Fundusz Gwarancji Rolnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Utworzenie Funduszu ma na celu włączenie w system gwarancji BGK producentów podstawowych produktów rolnych oraz wzmocnienie pomocy dla przetwórstwa rolno-spożywczego. Jest to również element realizacji założeń dotyczących rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich: zwiększenie konkurencyjności, modernizacja gospodarstw rolnych, wdrażanie inwestycji prorozwojowych, rozwój kooperacji między producentami poprzez ułatwienie dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania.

Fundusze poręczeniowe

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach, BGK może nabywać lub obejmować akcje i udziały w regionalnych i lokalnych funduszach poręczeniowych, udzielających poręczeń lub gwarancji spłaty kredytów lub pożyczek dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Według stanu na 31 grudnia 2019r. wartość zaangażowania BGK w 17 funduszach poręczeniowych wynosiła według nominału 62,0 mln zł. Dysponowały one kapitałem poręczeniowym w kwocie 529 mln zł.

W 2019 roku fundusze udzieliły 9 176 poręczeń o wartości 951,2 mln zł. Portfel aktywnych poręczeń funduszy na dzień 31 grudnia 2019r. wyniósł 1 108,9 mln zł.

4.10 WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYNARODOWYMI INSTYTUCJAMI PUBLICZNYMI

W 2019 roku na arenie międzynarodowej BGK prowadził regularną współpracę z czterema grupami podmiotów publicznych:

- międzynarodowymi instytucjami finansowymi,
- zagranicznymi bankami i instytucjami rozwoju,
- stowarzyszeniami międzynarodowymi,
- Komisją Europejską.

Współpraca z Międzynarodowymi Instytucjami Finansowymi (MIF)

Europejski Bank Inwestycyjny (EBI)

EBI pozostaje głównym partnerem unijnym BGK w zakresie pozyskiwania finansowania na potrzeby programów, funduszy oraz działalności własnej.

W 2019 roku BGK kontynuował alokację środków z umowy Multi-Beneficiary Intermediated Loan V z 2016 roku, o wartości 125 mln EUR. Środki z pożyczki globalnej EBI przeznaczone są na finansowanie inwestycji JST, MŚP oraz przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji.

W roku 2019 BGK współpracował z EBI w zakresie finansowania pozyskiwanego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego. W rezultacie tej współpracy zawarto umowę dotyczącą kredytu w wysokości 300 mln EUR na współfinansowanie budowy ostatniego odcinka autostrady A1 pomiędzy Tuszynem a Częstochową (łączna długość ok. 81 km) oraz umowę kredytową Warsaw Approaches II w wysokości 270 mln EUR, dotyczącą budowy i modernizacji kilku odcinków dróg dojazdowych do Warszawy: S7 (odcinek Warszawa – obwodnica Grójca), A2 (węzeł Lubelska – Mińsk Mazowiecki), S17 (odcinek Warszawa (węzeł Zakręt) – Warszawa (węzeł Lubelska)) do standardów autostrady lub drogi ekspresowej.

Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)

W grudniu 2019 roku BGK zawarł umowę z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym zwiększającą wartość maksymalnego wolumenu portfela gwarancji objętego regwarancją EFI z 4,8 mld zł do 8,4 mld zł w programie COSME. Dodatkowo wydłużony został o 1 rok okres dostępności tego produktu, tj. do dnia 31 października 2021r. Dzięki zwiększeniu portfela gwarancji, zwiększyła się kwota kredytów dla MŚP, którą będzie można zabezpieczyć gwarancją BGK z programu COSME, aż do poziomu 10,5 mld zł. Wynegocjowane z EFI zwiększenie kwoty i wydłużenie okresu stanowi silny pomost dla gwarancji COSME pomiędzy kończącą się perspektywą finansową i nową, na lata 2021-2027.

BGK kontynuował także działalność w ramach utworzonego wspólnie z EFI Polskiego Funduszu Funduszy Wzrostu o wartości 90 mln EUR. Fundusz inwestuje w fundusze inwestycyjne finansujące przedsiębiorstwa znajdujące się w fazie wzrostu lub ekspansji.

Współpraca z EFI realizowana jest również w formule właścicielskiej. BGK posiada 5 akcji funduszu i jest jedynym udziałowcem EFI z Polski.

Inne międzynarodowe instytucje finansowe

Ponadto w 2019 roku Bank utrzymywał regularną wymianę informacji na temat potencjalnych obszarów współpracy także z innymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi, m.in. z Bankiem Światowym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz Międzynarodowym Funduszem Walutowym. Przedstawiciele BGK regularnie uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez Bank Światowy oraz Międzynarodowy Fundusz Walutowy.

Współpraca dwustronna i wielostronna z zagranicznymi bankami i instytucjami rozwoju

W 2019 roku BGK kontynuował aktywną współpracę z publicznymi bankami i instytucjami rozwoju z innych krajów zarówno w ramach relacji bilateralnych, jak i w ramach wielostronnych inicjatyw i grup.

W ramach tzw. Grupy „5+1”, która skupia EBI oraz pięć wiodących banków rozwoju w Europie (oprócz BGK również francuski CDC, włoski CDP, hiszpański ICO i niemiecki KfW) Bank uczestniczył w spotkaniu w Luksemburgu w lipcu 2019 roku. Ogłoszono na nim uruchomienie wspólnej inicjatywy, której celem jest przyspieszenie przejścia na zrównoważoną gospodarkę obiegu zamkniętego (Joint Initiative on Circular Economy – JICE). Przewiduje ona uruchomienie w latach 2019–2023 innowacyjnych i przyjaznych środowisku inwestycji o wartości, co najmniej 10 mld EUR.

Oprócz wyżej wspomnianych największych europejskich banków publicznych, do grupy bliskich partnerów BGK należą również mniejsze banki i instytucje rozwoju z innych państw, w tym w szczególności z regionu Europy Środkowo-Wschodniej. Utrzymywanie tych relacji pozwalało BGK na pozyskiwanie bezpośrednich informacji dotyczących ich działalności, wymianę know-how oraz na współpracę biznesową w wybranych obszarach.

Współpraca na forum międzynarodowych stowarzyszeń i organizacji branżowych

W 2019 roku BGK był członkiem sześciu stowarzyszeń międzynarodowych:

- Europejskiego Stowarzyszenia Banków Publicznych – European Association of Public Banks (EAPB),
- Europejskiego Stowarzyszenia Instytucji Gwarancyjnych – European Association of Guarantee Institutions (AECM),
- Europejskiego Stowarzyszenia Inwestorów Długoterminowych – European Long-Term Investors Association (ELTI),
- Międzynarodowego Stowarzyszenia Project Finance – International Project Finance Association (IPFA),
- Międzynarodowego Stowarzyszenia Swapów i Derywatów – International Swaps and Derivatives Association (ISDA),
- Sieci Europejskich Instytucji Finansowych dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw – Network of European Financial Institutions for SMEs (NEFI).

Dzięki członkostwu, BGK aktywnie wpływa na stanowiska dot. unijnych propozycji legislacyjnych wypracowywane w ramach prac stowarzyszeń. W uzupełnieniu o pracę Przedstawicielstwa BGK w Brukseli, udział w stowarzyszeniach pozwala na lepszy dostęp do informacji w tematach tj. m.in planowane zmiany w regulacjach prawnych UE, istotnych z punktu widzenia działalności BGK. W 2019 roku wraz z innymi bankami i instytucjami rozwoju był także partnerem w dialogu z instytucjami UE na temat instrumentów wspierania gospodarki i rozwiązań prawnych oraz w tak kluczowych dla Banku tematach jak InvestEU, MFF 2021-2027 czy zrównoważone finansowanie.

Istotne zdarzenia związane z członkostwem BGK w stowarzyszeniach międzynarodowych:

- w listopadzie 2019 roku Paweł Nierada, Pierwszy Wiceprezes Zarządu BGK został wybrany i powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ELTI (kadencja trzyletnia);
- w marcu 2019 roku w siedzibie BGK odbyły się obrady Komitetu ds. Pomocy Publicznej i Rozwoju działającego w ramach EAPB.

Współpraca z ramach regionu Trójmorza i Fundusz Trójmorza

W 2019 roku Bank kontynuował intensyfikację działań w zakresie Funduszu Trójmorza. W maju 2019 roku w Luksemburgu przedstawiciele BGK i Eximbank Romania, reprezentującego rząd Rumunii, podpisali akt założycielski Funduszu. W 2019 r. odbyły się dwa posiedzenia Rady Nadzorczej Funduszu: pierwsze posiedzenie miało miejsce w Luksemburgu (lipiec), a drugie – w Tallinie (październik).

We wrześniu 2019 roku w siedzibie BGK, we współpracy z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju. Zorganizowane zostało spotkanie ministrów finansów i prezesów banków rozwoju państw Inicjatywy Trójmorza.

W listopadzie 2019 roku rozpoczęty został cykl mini-konferencji, którego założeniem jest promocja i zwiększenie świadomości na temat Funduszu w innych krajach Trójmorza. Pierwsza mini-konferencja miała miejsce w Rumunii. Cykl ten ma również swoją kontynuację w 2020 roku – począwszy od Rygi w lutym (tam też odbyło się również posiedzenie Rady Nadzorczej Funduszu – pierwsze w 2020 roku), miał następnie być kontynuowany w Tallinie (marzec), Ljublanie (kwiecień) oraz innych stolicach państw Inicjatywy Trójmorza. Jednakże sytuacja związana z epidemią COVID-19 spowodowała przesunięcie realizacji kolejnych mini-konferencji na okres późniejszy.

Fundusz Trójmorza jest instrumentem finansowym powołanym do realizacji istotnych projektów infrastrukturalnych na zasadach komercyjnych, inspirowanym założeniami Inicjatywy Trójmorza, powołanej przez prezydentów Polski i Chorwacji we współpracy z prezydentami pozostałych 10 państw regionu. Głównym celem Funduszu Trójmorza jest inwestowanie w komercyjne projekty inwestycyjne w obszarach infrastruktury transportowej, energetycznej i cyfrowej na osi północ-południe w krajach Trójmorza oraz mających wpływ na zwiększanie potencjału gospodarczego oraz zmniejszanie różnic w rozwoju poszczególnych regionów krajów Trójmorza w stosunku do krajów Europy Zachodniej.

Współpraca z Komisją Europejską

W 2019 roku BGK aktywnie współpracował z Komisją Europejską w procesie konsultacji tworzenia nowej architektury finansowej na przyszłe MFF 2021-2027. Głównymi tematami do dyskusji były:

- InvestEU, gdzie BGK w 2019 roku zainicjował starania o uzyskanie statusu partnera implementującego do wdrażania programu w Polsce. Głównymi interesariuszami BGK byli przedstawiciele Dyrekcji Generalnych KE ds. Ekonomiczno-Finansowych; Rozwoju Regionalnego; Energii, Transportu oraz Budżetu jak również europejskiej Służby ds. Wsparcia Reform Strukturalnych (SRSS). W I połowie 2019 roku BGK aktywnie uczestniczył również w procesie prac legislacyjnych związanych z rozporządzeniem ustanawiającym InvestEU,
- Przyszłość polityki spójności, gdzie BGK aktywnie uczestniczy w przygotowaniach architektury instrumentów finansowych na lata 2021-2027. Głównym interesariuszem BGK w tym zakresie byli przedstawiciele Dyrekcji Generalnej KE ds. Rozwoju Regionalnego.

4.11 OBSŁUGA KONSOLIDACJI FINANSÓW PUBLICZNYCH

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009r. (z późn. zm.) od maja 2011 roku BGK prowadzi obsługę procesu konsolidacji środków publicznych, a od 1 stycznia 2015r. dodatkowo prowadzi obsługę rachunków depozytowych Ministra Finansów (MF).

Zgodnie z Umową zawartą pomiędzy MF a BGK z dnia 19 grudnia 2014r. (z późn. zm.) do zadań BGK należy:

- wykonywanie czynności związanych z przyjmowaniem od jednostek sektora finansów publicznych/podmiotów niebędących jednostkami sektora finansów publicznych, a zaliczanych do sektora instytucji rządowych i samorządowych, wolnych środków w depozyt lub zarządzanie,
- dokonywanie zwrotu środków przekazanych MF wraz z odsetkami na rachunki jednostek/podmiotów,
- prowadzenie rachunków bankowych na rzecz MF służących do przyjmowania środków od jednostek/podmiotów i ich zwrotu oraz przekazywania odsetek od tych środków,
- realizacja przelewów zleconych przez MF z rachunków bankowych prowadzonych w BGK,
- prowadzenie sprawozdawczości dla MF dotyczącej środków przyjętych w depozyt lub zarządzanie.

Zgodnie z Umową z dnia 3 grudnia 2014r. (z późn. zm.) zawartą pomiędzy MF a Bankiem Gospodarstwa Krajowego, do zadań BGK należy:

- wykonywanie czynności związanych z obsługą rachunków depozytowych MF (ewidencja analityczna środków dla poszczególnych depozytów sądowych w ramach każdego rachunku depozytowego MF, codzienne naliczenie odsetek oraz okresowa kapitalizacja odsetek należnych z tytułu środków przekazanych w każdy depozyt sądowy),
- prowadzenie rachunków bankowych na rzecz MF służących do przyjmowania środków z rachunków depozytowych MF w depozyt overnight i ich zwrotu oraz przekazywania odsetek od tych środków,
- prowadzenie na rzecz MF sprawozdawczości obejmującej depozyty sądowe,

- współpraca z dyrektorami sądów powszechnych oraz kierownikami jednostek budżetowych posiadających na zaopatrzeniu sądy wojskowe lub ich wydziały zamiejscowe w zakresie obsługi przypisanych danemu sądowi, rachunków depozytowych Ministra Finansów.

Łączna wartość skonsolidowanych środków na 31 grudnia 2019r. wyniosła 70,1 mld zł i była wyższa o 15,2 mld zł od stanu na koniec 2018 roku.

Konsolidacja środków publicznych

Według stanu na 31 grudnia 2019r., konsolidacji środków publicznych podlegało 2 366 rachunków bankowych. W 2019 roku zostały utworzone 8 045 depozyty terminowe/środki przekazane w zarządzanie terminowe. Na dzień 31 grudnia 2019r. kwota utworzonych depozytów terminowych/środków przekazanych w zarządzanie terminowe przez jednostki/podmioty wyniosła 49,5 mld zł. Pozostałe środki jednostek były przekazywane na depozyt overnight/zarządzanie overnight. Według stanu na 31 grudnia 2019r. kwota przekazanych środków na depozyt overnight/zarządzanie overnight wyniosła 14,3 mld zł.

Depozyty sądowe

W 2015 roku BGK, zgodnie z zapisami ustawy o finansach publicznych art. 83a, otworzył rachunki depozytowe Ministra Finansów dedykowane do przechowywania depozytów sądowych dla poszczególnych sądów powszechnych i wojskowych. Na dzień 31 grudnia 2019r. BGK obsługiwał 282 sądy powszechne i wojskowe, dla których prowadził 3 123 rachunki dedykowane do obsługi depozytów sądowych. Według stanu na 31 grudnia 2019r. kwota skonsolidowanych środków depozytów sądowych wyniosła 6,3 mld zł.

4.12 PROGRAMY EUROPEJSKIE

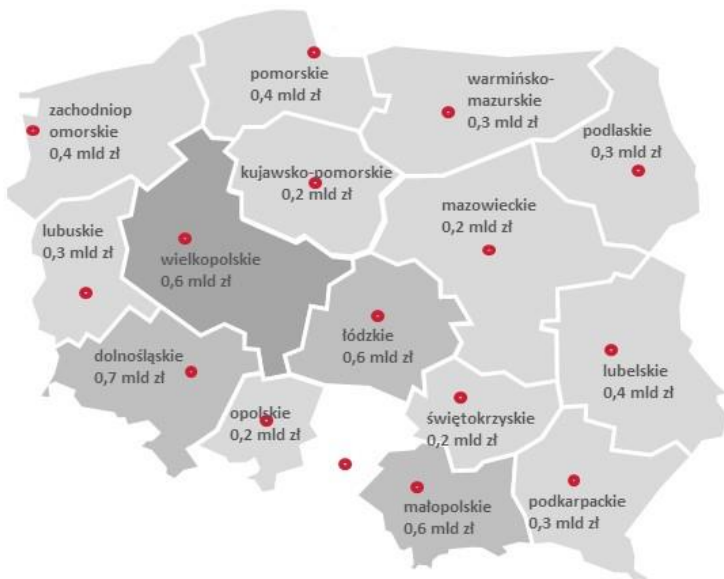
Bank Gospodarstwa Krajowego jest aktywnym partnerem w obszarze realizacji programów europejskich. Bank realizuje programy na szczeblu krajowym i regionalnym. W 2019 roku realizował projekty we współpracy z samorządami wszystkich województw.

Menadżer Funduszu powierniczego/Funduszy Funduszy w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2007-2013 i 2014-2020

Bank realizuje zadania związane z wdrażaniem instrumentów finansowych w ramach unijnej perspektywy finansowej na lata 2014-2020 w zakresie zarządzania funduszami funduszy, oferującymi pozadotacyjne wsparcie na rzecz rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorców, poprawy efektywności energetycznej, rewitalizacji oraz wspierania osób bezrobotnych w zakładaniu działalności gospodarczej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019r., Bank realizował projekty we współpracy z piętnastoma województwami (dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, pomorskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie oraz zachodniopomorskie). Łączna wartość środków powierzonych BGK przez władze w/w województw wynosi 5 564,1mln zł. Środki te dystrybuowane są do adresatów wsparcia, głównie do MŚP w formie atrakcyjnych pożyczek. Wsparcie to dostępne jest w instytucjach finansujących, wybieranych przez BGK w postępowaniach przetargowych. W 2019 roku zawarto 70 nowych Umów Operacyjnych z Pośrednikami Finansowymi na łączną kwotę 908,4 mln zł. Jednocześnie w samym roku 2019 udzielono 7 481 wsparć dla Ostatecznych Odbiorców na łączną kwotę 1,25 mld zł. Od początku programu do końca 2019 roku udzielono łącznie 13 508 wsparć dla Ostatecznych Odbiorców na łączną kwotę 2 518 mln zł.

Wartość środków przekazanych do BGK w podziale na województwa przedstawiono poniżej.

Lp.	Województwo	Alokacja
1	dolnośląskie	703,6
2	kujawsko-pomorskie	205,4
3	lubelskie	404,6
4	lubuskie	256,1
5	łódzkie	570,9
6	małopolskie	555,4
7	mazowieckie	225,7
8	opolskie	181,4
9	podkarpackie	282,9
10	podlaskie	265,4
11	pomorskie	408,4
12	świętokrzyskie	242,7
13	warmińsko-mazurskie	254,1
14	wielkopolskie	605,7
15	zachodniopomorskie	401,7
	Suma	5 564,1

W 2019 roku BGK w ramach unijnej perspektywy finansowej na lata 2007-2013 realizował politykę wyjścia z projektów w zakresie zarządzania funduszami powierniczymi JEREMIE – również oferującymi pozadotacyjne wsparcie przedsiębiorczości ze środków publicznych. Wartość pozostających na dzień 31 grudnia 2019r. w obsłudze projektów w województwach: łódzkim i mazowieckim wyniosła 86,1 mln zł.

Zarządzanie funduszami funduszy w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020

Kapitałowe instrumenty finansowe wdrażane są poprzez cztery fundusze inwestycyjne zamknięte aktywów niepublicznych utworzone w ramach trzech poddziałań oraz jednego działania POIR 2014-2020: poddziałanie 3.1.1 *Inwestycje w innowacyjne start-upy – Starter*, poddziałanie 3.1.2 *Inwestycje grupowe aniołów biznesu w MŚP – Biznest*, poddziałanie 3.1.4 *KOFFI – Konkurencyjny Ogólnopolski Fundusz Funduszy Innowacyjnych*, działanie 2.1 *Otwarte innowacje – wspieranie transferu technologii*. Realizacja każdego z czterech projektów bazuje na współpracy oraz podziale funkcji określonych szczegółowo w Umowie o współpracy wyspecjalizowanych podmiotów, tj. Banku Gospodarstwa Krajowego, PFR TFI S.A. oraz PFR Ventures Sp. z o.o. Beneficjentem środków POIR oraz podmiotem odpowiedzialnym za rozliczanie środków funduszy z POIR jest BGK w ramach zawartej umowy o dofinansowanie.

Za utworzenie i zarządzanie funduszami odpowiedzialny jest PFR TFI S.A. PFR Ventures Sp. z o.o. pełniący funkcję podmiotu zarządzającego portfelami inwestycyjnymi funduszy.

Zadaniem funduszy jest dokonywanie inwestycji w MŚP za pośrednictwem wybieranych pośredników finansowych. Środki na ten cel pochodzą z nabycia przez BGK, za środki POIR, wyemitowanych przez fundusze certyfikatów inwestycyjnych. Wartość projektów POIR dla funduszy kapitałowych wynosi 1 784,6 mln zł.

Kredyt na Innowacje Technologiczne / Premia technologiczna

Na podstawie umowy podpisanej z Ministrem Rozwoju, od 30 maja 2016r. BGK pełni rolę Instytucji Pośredniczącej odpowiedzialnej za realizację instrumentu Kredyt na innowacje technologiczne w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Instrument stanowi wsparcie dla MŚP realizujących projekty innowacyjne, udostępniane w formie premii technologicznej przeznaczanej na częściową spłatę kredytu udzielanego przez banki komercyjne na realizację ww. projektów. Przedsiębiorcy, którzy wprowadzają na rynek innowacyjne produkty lub usługi, mogą aplikować o premię technologiczną w kwocie do 6 mln złotych.

Środki powierzone BGK na ten cel wynoszą około 2,5 mld zł. Rolą BGK jest organizowanie naborów wniosków o przyznanie MŚP dofinansowania w formie premii technologicznej.

W 2019 roku BGK ogłosił jeden nabór wniosków o dofinansowanie, w ramach którego pierwsze wnioski zaczęły wpływać na przełomie roku 2019 i 2020. Ponadto w ramach ogłoszonego w 2018 roku konkursu, który trwał od dnia 8 października 2018r. do dnia 26 kwietnia 2019r. przedsiębiorcy złożyli 262 aplikacje na łączną kwotę dofinansowania przekraczającą dostępny budżet (908,9 mln zł). W wyniku oceny wyłoniono 152 projekty z przyznaną kwotą dofinansowania ponad 520 mln zł. O zatwierdzeniu projektu decydowała przyznana punktacja - celem było wyłonienie projektów, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia celów POIR.

W 2019 roku BGK realizował ponadto zadania związane z:

- zawieraniem z przedsiębiorcami umów o dofinansowanie. Od początku realizacji programu zawarto w sumie 623 umowy o łącznej wartości dofinansowania 2,1 mld zł, w tym w 2019 roku 210 umów, z dofinansowaniem na kwotę około 710 mln zł,
- wypłatą dofinansowania. Kwota zrealizowanych przez BGK wypłat na rzecz przedsiębiorców to 390,4 mln zł, co umożliwiło bankowi certyfikację wydatków kwalifikowalnych w ramach zatwierdzonych do dofinansowania projektów na kwotę 795,1 mln zł; poziom płatności zrealizowanych przez BGK oznacza realizację, przyjętej przez Radę Ministrów, prognozy certyfikacji do Komisji Europejskiej na poziomie 105,46%,
- kontrolą projektów w miejscu ich realizacji. W 2019 roku przeprowadzono 55 kontroli projektów POIR 2014-2020 (w tym: 38 kontroli planowych w trakcie realizacji; 8 kontroli planowych trwałości projektów; 9 kontroli doraźnych w związku z podejrzanymi nieprawidłowościami w realizacji projektów),
- realizacją projektu pomocy technicznej nr POPT.01.01.00-00-0254/19. W 2019 roku BGK sfinansował koszty osobowe pracowników zaangażowanych w realizację zadań związanych z wdrażaniem poddziałania 3.2.2 Kredyt na innowacje technologiczne POIR. Zgodnie z zawartą umową dotacji celowej nr 3/DC/2019 z dnia 21 marca 2019r. dla Banku Gospodarstwa Krajowego przyznano środki w wysokości 4,1 mln zł. Przedmiotowe środki przeznaczone zostały m.in. na wynagrodzenia, premie, nagrody oraz godziny nadliczbowe, łącznie w 2019 roku sfinansowano 333 etatomiesięcy. Na dzień 31 grudnia 2019r. wykorzystanie środków z dotacji wyniosło 3,9 mln zł,
- realizacją projektu pomocy technicznej nr UDA-POIR.05.01.00-00-0001/18-00. Do dnia 31 grudnia 2019r. BGK sfinansował m.in. wydatki związane z procesem naboru wniosków o dofinansowanie, ich oceny przez ekspertów zewnętrznych, utrzymanie lokalnego systemu informatycznego LSI 2014-2020. W ramach wyposażenia instytucji sfinansowano m.in. wynajem powierzchni biurowej, koszty eksploatacyjne, zakup sprzętu komputerowego, mebli i materiałów biurowych. W zakresie informacji i promocji oraz wsparcia beneficjentów BGK sfinansował m.in. kampanię informacyjno-promocyjną w Internecie, szkolenia informacyjne, informacje na stronie www BGK, dystrybucję materiałów informacyjnych i promocyjnych oraz udział w konferencjach, warsztatach i spotkaniach informacyjnych. Ponadto z zakresu wdrażania poddziałania 3.2.2 Kredyt na innowacje technologiczne POIR sfinansowane zostały koszty podróży służbowych odbywanych w celu realizowania kontroli projektów na miejscu oraz koszty wizyt monitorujących beneficjentów przeprowadzanych przez firmę zewnętrzną. Wydatki finansowane w ramach Projektu obejmują także koszty realokowane Banku ponoszone w związku z wdrażaniem poddziałania 3.2.2 POIR., koszty umów zleceń dotyczących doraźnego wsparcia zadań realizowanych przez pracowników etatowych IB/BGK a także wydatki 2018 roku, faktycznie zapłacone w 2019 roku. W ramach projektu „Wsparcie zarządzania, wyposażenie instytucji, informacja i promocja w IP-BGK” w 2019 roku IP/BGK otrzymała środki w wysokości 8,3 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2019r. wykorzystanie wyniosło 5,5 mln zł.

Finansowanie rewitalizacji i efektywności energetycznej – 2014-2020 (Pożyczki JESSICA 2)

W ramach perspektywy finansowej 2014-2020 BGK współpracuje z samorządami wojewódzkimi oraz z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), pełniąc rolę podmiotu udzielającego pożyczek na finansowanie inwestycji z zakresu rewitalizacji obszarów problemowych województw i poprawy efektywności energetycznej w budynkach. Aktywność w tym zakresie stanowi kontynuację działań BGK, jako Funduszu Rozwoju Obszarów Miejskich w perspektywie 2007-2013, czyli pośrednika finansowego udzielającego pożyczek w ramach inicjatywy JESSICA.

BGK pełni rolę podmiotu wdrażającego instrument w województwie wielkopolskim (umowa współpracy pomiędzy BGK a samorządem zawarta została w listopadzie 2016 roku). Pożyczki udzielane są zarówno JST, podmiotom z sektora komunalnego, jak i przedsiębiorcom. Do 31 grudnia 2019r. BGK przyznał 52 pożyczki w województwie wielkopolskim na

łącznie kwotę 193 mln zł. Środki powierzone BGK na pożyczki w Wielkopolsce w kwocie 285,8 mln zł zostały zwiększone do końca 2019 roku o 33,9 mln zł (w tym w 2019 roku o 13,2 mln zł).

Udzielając pożyczek na finansowanie rewitalizacji, BGK współpracuje również z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (Menedżer Funduszu Funduszy). BGK na podstawie zawartych umów operacyjnych z EBI pełni rolę Pośrednika Finansowego w województwie pomorskim (umowa zawarta w grudniu 2017 roku), mazowieckim oraz śląskim (umowy zawarte w lutym 2018 roku). Wartość środków powierzonych BGK wynosi odpowiednio dla woj. pomorskiego 76,2 mln zł, mazowieckiego 103,0 mln zł oraz śląskiego 193,3 mln zł. Do 31 grudnia 2019r. bank przyznał 4 pożyczki na kwotę 21,5 mln zł w woj. pomorskim, 5 pożyczek na kwotę 60 mln zł w woj. mazowieckim oraz 2 pożyczki na kwotę 13,9 mln zł w woj. śląskim.

Oprócz środków powierzonych Bankowi na preferencyjne pożyczki w regionach, BGK zapewnia także wkład własny w formie współfinansowania inwestycji (w ramach działalności własnej), wynoszącego co najmniej 135 mln zł. Kwota ta obejmuje województwa: wielkopolskie, pomorskie, mazowieckie i śląskie.

Wdrożenie instrumentów finansowych w ramach osi priorytetowej I „Powszechny dostęp do szybkiego internetu” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (POPC)

W lutym 2017 roku BGK zawarł umowę o dofinansowanie z Centrum Projektów Polska Cyfrowa, na mocy której BGK pełni rolę Menedżera Funduszu Funduszy odpowiadającego za wdrażanie instrumentu pożyczkowego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 (POPC).

Środki w wysokości 686,8 mln zł udostępniane są przedsiębiorstwom telekomunikacyjnym, poprzez sieć wybieranych pośredników finansowych, w formie pożyczek na realizację inwestycji związanych z budową, rozbudową i przebudową sieci dostępowych do szerokopasmowego Internetu.

Dotychczas, BGK wyłonił 5 pośredników finansowych (ALIOR Bank S.A., TISE S.A., Agencja Rozwoju Regionalnego „MARR” S.A., Bank Spółdzielczy w Trzebiezowie oraz Vistula Bank Spółdzielczy), którzy udzielają pożyczek na terenie całego kraju. Do końca 2019 roku pośrednicy finansowi udzielili 39 pożyczek w wysokości prawie 109,3 mln zł.

Umowa o dofinansowanie przewiduje realizację projektu do dnia 31 grudnia 2031 roku.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)

W 2009 roku BGK rozpoczął obsługę pożyczek z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie operacji realizowanych w ramach kilku działań PROW 2007-2013. Dzięki takiemu systemowi jednostki samorządu terytorialnego (JST) oraz lokalne grupy działania (LGD) uzyskały możliwość sprawniejszej realizacji projektów w zakresie: gospodarki wodno-ściekowej, tworzenia systemu zbioru, segregacji i wywozu odpadów komunalnych, wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, aktywizacji ludności wiejskiej, stymulowania powstawania nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich, poprawy stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, a także budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia targowiska stałego.

W ramach PROW 2007-2013 zawarto 5 518 umów pożyczek na kwotę 3,9 mld zł.

Od lipca 2016 roku mechanizm wyprzedzającego finansowania jest kontynuowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Pożyczki udzielane są na finansowanie kosztów kwalifikowalnych operacji realizowanych przez JST i LGD. W 2019 roku zawarto 281 umów pożyczek na kwotę 129 mln zł.

Od początku obsługi PROW 2014-2020 zawarto 1219 umów pożyczek na kwotę 749,3 mln zł.

Wsparcie dla przedsiębiorców w ramach Projektu Przedsiębiorcza Polska Wschodnia - Turystyka

Projekt „Przedsiębiorcza Polska Wschodnia - Turystyka” jest realizowany przez BGK ze środków Ministra Inwestycji i Rozwoju (dysponenta środków), na podstawie umowy zawartej w dniu 22 grudnia 2016r. Jego celem jest finansowe wsparcie przedsiębiorców z Polski Wschodniej. Łącznie na ten cel przeznaczono około 200 mln zł do wykorzystania w okresie kilku najbliższych lat. Środki są udostępniane w sposób ciągły w miarę ich wycofywania z dłużnych instrumentów finansowania, oferowanych przez BGK w perspektywie 2007-2013 w ramach Programu Operacyjnego

Rozwój Polski Wschodniej. Projekt, zgodnie z przyjętą Strategią Inwestycyjną, będzie realizowany do 2027 roku, z możliwością wydłużenia tego terminu przez dysponenta środków.

Ze środków Projektu udzielane są „Pożyczki na Rozwój Turystyki”, o które mogą ubiegać się mikro-, mali i średni przedsiębiorcy (MŚP) działający w branży turystycznej i okołoturystycznej, prowadzący działalność gospodarczą na obszarze województw Polski Wschodniej, tj.: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego. Pożyczki udzielane są przez instytucje finansujące wyłonione przez BGK w postępowaniach przetargowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019r. udzielono 344 pożyczki na kwotę ok. 52,1 mln zł.

4.13 PROGRAMY SPOŁECZNEGO BUDOWNICTWA CZYNSZOWEGO (SBC)

Realizując zadania związane ze wspieraniem społecznego budownictwa czynszowego, Bank udzielał finansowania oraz obsługiwał następujące programy rządowe:

- program finansowania zwrotnego SBC, który polega na udzielaniu kredytów z przeznaczeniem na budowę mieszkań na wynajem oraz spółdzielczych lokatorskich o umiarkowanych czynszach/opłatach eksploatacyjnych,
- program popierania budownictwa mieszkaniowego, wynikający z obsługi zobowiązań zlikwidowanego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (KFM). Program polegał na udzielaniu kredytów na przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlane (kredyt PIB) związane z budową mieszkań na wynajem oraz spółdzielczych lokatorskich.

W grudniu 2018 roku podpisano nowelizację rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i trybu finansowania zwrotnego w ramach realizacji przez BGK rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego oraz minimalnych wymagań dotyczących lokali powstałych przy udziale tego finansowania, która weszła w życie w lutym 2019 roku. Najistotniejszą zmianą jest przesunięcie wymogu posiadania prawomocnej decyzji o pozwoleniu na budowę z etapu składania wniosku na moment podejmowania decyzji kredytowej. Miała ona na celu ułatwienie inwestorom korzystania z programu.

W czerwcu 2019 roku została uchwalona nowelizacja Ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Zasobie Nieruchomości oraz niektórych ustaw, która objęła zmianą ustawę o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego. Najważniejsze zmiany, które wprowadziła nowelizacja ustawy to uproszczenie procedury uzyskania zgody na zaciągnięcie kredytu przez spółdzielnie mieszkaniowe, tj. uchwałę w tym zakresie podejmuje zarząd spółdzielni (zamiast walnego zgromadzenia), ograniczenie katalogu podmiotów zobligowanych do zawarcia umowy z gminą właściwą miejscowo dla danego przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlanego jedynie do podmiotów, w których gmina lub gminy dysponują odpowiednio ponad 50% głosów na zgromadzeniu wspólników lub na walnym zgromadzeniu, zwiększenie maksymalnego udziału finansowania zwrotnego z 75% kosztów przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlanego do 80%, wprowadzenie konieczności pozyskania zgody towarzystwa budownictwa społecznego na przeniesienie przez osobę fizyczną praw i obowiązków wynikających z umowy partycypacji na rzecz osoby trzeciej.

W 2019 roku BGK uczestniczył w spotkaniach z organizacjami zrzeszającymi inwestorów SBC (towarzystwa budownictwa społecznego, spółdzielnie mieszkaniowe) oraz zorganizował cykl konferencji regionalnych „Produkty mieszkaniowe BGK – wsparcie samorządów”. Odkonano również ponad 100 spotkań na terenie całego kraju, podczas których pracownicy BGK przedstawiali ofertę finansowania zwrotnego i kredytu budowlanego.

W 2019 roku odbyły się dwa nabory wniosków w ramach programu SBC. Szósta i siódma edycja programu zaowocowały wnioskami o kredyty w łącznej kwocie o 85% wyższej niż w 2018 roku. Złożono 73 wnioski na łączną kwotę ponad 441 mln zł, w tym 57% wniosków dotyczyło finansowania hybrydowego (kredyt SBC + grant z FD).

Po odrzuceniu wniosków niespełniających kryteriów ustawowych lub wymogów Banku oraz rezygnacji dwóch wnioskodawców do dalszego procedowania pozostały 63 wnioski o udzielenie finansowania na kwotę ponad 383 mln zł z przeznaczeniem na budowę 2 739 mieszkań. Wnioskodawcami były przede wszystkim gminne towarzystwa budownictwa społecznego, jedno TBS prywatne oraz jedno, którego właścicielem jest Skarb Państwa. Wpłynęły 4 wnioski spółek gminnych oraz 4 wnioski złożone przez spółdzielnie mieszkaniowe. BGK zakłada, że zdecydowana większość umów kredytu z VI i VII edycji zostanie podpisana w I kwartale 2021 roku, a wypłata środków będzie następowała sukcesywnie w okresie od 2021 do 2023 roku.

W 2019 roku BGK udzielił 26 kredytów na kwotę 172,5 mln zł. Były one przeznaczone na realizację przedsięwzięć zakładających budowę 1 273 mieszkań. W 2019 roku do użytkowania oddano 1 522 mieszkania.

Niezależnie od zadań związanych z finansowaniem budownictwa mieszkaniowego na wynajem, wynikających z realizacji programów rządowych, BGK posiada w swojej ofercie kredyty budowlane udzielane na zasadach rynkowych. W 2019 roku BGK udzielił łącznie 17 kredytów budowlanych na kwotę 104,7 mln zł przeznaczonych na budowę 869 mieszkań na wynajem o umiarkowanych czynszach.

Realizacja zobowiązań dawnego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (d. KFM)

Znaczącą część działalności BGK stanowiła obsługa portfela kredytów udzielonych ze środków zlikwidowanego KFM, w szczególności dostosowanie zapisów umownych do aktualnych regulacji prawnych oraz aktualizacja prawnych zabezpieczeń wiarygodności i monitoring ekspozycji kredytowych.

Wartość kredytów dawnego KFM (z uwzględnieniem wyceny) na dzień 31 grudnia 2019r. wyniosła 3 581,8 mln zł i była niższa o 203,7 mln zł od stanu na koniec 2018 roku.

Wyodrębnianie na własność lokali mieszkalnych

Przepisy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych umożliwiają wyodrębnianie na własność lokali mieszkalnych wybudowanych przy udziale kredytów udzielonych przez BGK ze środków dawnego KFM oraz środków własnych w ramach wykonania zobowiązań funduszu.

W 2019 roku na wniosek 79 kredytobiorców zostało wyodrębnionych na własność 541 lokali mieszkalnych. W związku z wyodrębnieniem ww. lokali mieszkalnych zadłużenie z tytułu kredytu zostało spłacone w wysokości 23,8 mln zł, a do Funduszu Dopłat wpłynęło 4,0 mln zł z tytułu spłaty umorzenia części kredytu preferencyjnego na przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlane (umorzenie części kredytu przysługiwało kredytobiorcom w przypadku zrealizowania inwestycji w terminie określonym w przepisach zewnętrznych, jednakże w przypadku wyodrębniania na własność lokali wybudowanych przy udziale kredytów dawnego KFM istnieje obowiązek zwrotu do Funduszu Dopłat przypadającej na dany lokal części umorzenia).

4.14 KRAJOWY FUNDUSZ DROGOWY (KFD)

Największym funduszem przepływowym obsługiwany przez BGK jest KFD. Zgodnie z postanowieniami statutu BGK oraz odrębnych ustaw i innych aktów prawnych, BGK sporządza bilanse, rachunki zysków i strat poszczególnych funduszy związanych z działalnością zleconą, w tym również funduszy przepływowych. Aktywa i zobowiązania funduszy przepływowych nie są wykazywane w bilansie BGK, ponieważ nie spełniają definicji aktywów i zobowiązań. Bank jest jednostką organizacyjną, która na mocy stosownych ustaw kieruje polityką finansową i operacyjną funduszy przepływowych. Nie sprawuje nad nimi kontroli, gdyż nie osiąga korzyści ekonomicznych z ich działalności oraz nie ponosi ryzyka kredytowego związanego z tymi aktywami.

Krajowy Fundusz Drogowy (KFD), utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego na mocy ustawy z dnia 27 października 1994r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, funkcjonuje w strukturach BGK od 2004 roku. Celem funduszu jest finansowanie budowy i przebudowy dróg krajowych, w tym autostrad i dróg ekspresowych, a także finansowanie wydatków związanych z płatnościami na rzecz operatorów autostrad płatnych, oraz z budową i eksploatacją systemów poboru opłat za przejazd po drogach krajowych. Bank, prowadząc obsługę funduszu, administruje środkami zasilającymi fundusz (wpływy z opłaty paliwowej od paliw silnikowych i gazu do napędu pojazdów, refundacje z funduszy Unii Europejskiej, przychody z elektronicznego i manualnego systemu poboru opłat za przejazd po drogach krajowych, opłaty drogowe, kary i grzywny), pozyskuje na rzecz funduszu zewnętrzne finansowanie poprzez emisję obligacji oraz zaciąganie kredytów (głównie w Europejskim Banku Inwestycyjnym), realizuje wypłaty ze środków funduszu na finansowanie infrastruktury drogowej oraz związane z obsługą zadłużenia funduszu.

KFD stanowi główne źródło finansowania dróg krajowych, których budowa i modernizacja realizowana jest w ramach wieloletnich rządowych programów drogowych. Aktualnie fundusz zaangażowany jest w finansowanie *Programu*

Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 roku) – dokumentu kluczowego dla realizacji „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)” w zakresie polityki transportowej państwa. W Programie limit wydatków do sfinansowania przez BGK ze środków KFD określono na poziomie 142,2 mld zł.

Realizacja zadań funduszu

Łączne wpływy KFD w 2019 roku wyniosły 13,95 mld zł. Wpływy z podstawowego źródła zasilania funduszu, z opłaty paliwowej osiągnęły poziom 5,8 mld zł. Wpływy z tytułu refundacji z budżetu środków europejskich wydatków poniesionych na inwestycje współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej wyniosły 5,2 mld zł. Z uwagi na poziom płynności funduszu, nie było konieczne uruchomienie finansowania dłużnego.

TABELA 15: Przepływy finansowe KFD (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wpływy z opłaty paliwowej	5 811,8	5 213,0	598,8	11,5%
Wpływy z refundacji z funduszy UE	5 193,5	7 142,7	-1 949,2	-27,3%
Wpływy z kredytów	0,0	5 122,6	-5 122,6	-100,0%
Wpływy z emisji obligacji	0,0	4 286,3	-4 286,3	-100,0%
Wpływy z poboru opłat za przejazd	2 042,6	2 027,5	15,1	0,7%
Wpływy z opłat drogowych, kar i grzywien	203,0	200,3	2,7	1,3%
Wpływy od operatorów autostrad płatnych	215,1	304,8	-89,7	-29,4%
Pozostałe wpływy	484,5	349,3	135,2	38,7%
RAZEM WPŁYWY	13 950,6	24 646,5	-10 695,9	-43,4%
Wydatki na zadania drogowe	9 597,5	10 847,4	-1 249,9	-11,5%
Wyплаты na rzecz operatorów autostrad płatnych	1 702,6	1 593,5	109,1	6,8%
Finansowanie systemów poboru opłat za przejazd	390,5	402,9	-12,4	-3,1%
Wydatki na obsługę kredytów i obligacji	2 111,2	14 118,3	-12 007,1	-85,0%
Pozostałe wydatki	8,3	9,5	-1,2	-12,6%
RAZEM WYDATKI	13 810,1	26 971,6	-13 161,5	-48,8%

W 2019 roku BGK zawarł z EBI dwie umowy finansowe: „A1 Autostrada Tuszyn – Częstochowa (TEN-T)” na kwotę 300 mln EUR oraz „Odcinki dojazdowe do Warszawy II (TEN-T)” na kwotę 270 mln EUR.

Łączne wydatki z Krajowego Funduszu Drogowego w 2019 roku wyniosły 13,8 mld zł, w tym:

- płatności z tytułu zadań drogowych realizowanych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad wyniosły 9,6 mld zł,
- wydatki związane z finansowaniem systemu poboru opłat za przejazd 0,4 mld zł,
- wydatki związane z obsługą obligacji i kredytów wyniosły 2,1 mld zł (na obsługę obligacji wydano 0,6 mld zł, na obsługę kredytów 1,5 mld zł),
- wydatki na rzecz operatorów autostrad płatnych wyniosły 1,7 mld zł.

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na 31 grudnia 2019r. Fundusz osiągnął sumę bilansową w wysokości 52,7 mld zł, tj. o 0,3% niższą od stanu z końca 2018 roku. Stan należności od sektora budżetowego, na który składa się równowartość wypłat zrealizowanych w ciężar zaciągniętych kredytów i obligacji wyemitowanych na rzecz KFD, wyniósł na koniec 2019 roku 49,9 mld zł i był niższy od stanu z końca 2018 roku o 0,3 mld zł. Zobowiązania z tytułu zaciągniętych na potrzeby KFD kredytów i wyemitowanych obligacji w kwocie 50,3 mld zł były niższe od stanu na koniec 2018 roku o 0,8 mld zł.

TABELA 16: Główne wielkości charakteryzujące działalność KFD (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Suma bilansowa	52 733,3	52 896,1	-162,8	-0,3%
Należności od SP z tyt. rozliczenia wypłat KFD	49 918,2	50 219,7	-301,5	-0,6%
Zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji	50 305,5	51 124,5	-819,0	-1,6%
Wynik finansowy	-1 559,8	-1 956,5	396,7	-20,3%

4.15 FUNDUSZ KOLEJOWY (FK)

Fundusz Kolejowy, utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego na mocy ustawy z dnia 16 grudnia 2005r. o Funduszu Kolejowym, funkcjonuje od 2006 roku. Jego celem jest finansowanie przygotowania oraz budowy i przebudowy linii kolejowych, remontów i utrzymania linii kolejowych, likwidacji zbędnych linii kolejowych, wydatków bieżących PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. (PKP PLK S.A.) związanych z zadaniami zarządcy infrastruktury kolejowej oraz dofinansowanie działalności zarządców infrastruktury kolejowej, która nie może być sfinansowana z opłat za korzystanie z infrastruktury kolejowej. Ze środków FK może być również finansowany zakup i modernizacja pojazdów kolejowych przeznaczonych do diagnostyki, utrzymania, naprawy lub budowy infrastruktury kolejowej i do prowadzenia działań ratowniczych, nabycie od Polskich Kolei Państwowych S.A. (PKP S.A.) przez Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw transportu, akcji PKP PLK S.A. oraz zadania samorządów województw związane z zakupem, modernizacją oraz naprawą pojazdów kolejowych przeznaczonych do przewozów pasażerskich. Bank, prowadząc obsługę funduszu, administruje środkami pochodzącymi z wpływów z tytułu opłaty paliwowej od paliw silnikowych i gazu do napędu pojazdów (w części przypadającej na rzecz funduszu) i realizuje wypłaty ze środków funduszu na finansowanie ww. zadań.

Zaangażowanie FK w finansowanie infrastruktury kolejowej, zarządzanej przez PKP PLK S.A, określone zostało w przyjętym w 2015 roku (corocznie aktualizowanym) programie rządowym pn. „Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku. Infrastruktura kolejowa zarządzana przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.”, który jest strategicznym dokumentem ustanawiającym ramy finansowe oraz warunki realizacji inwestycji kolejowych w Polsce. Kolejnym dokumentem strategicznym jest program wieloletni „Pomoc w zakresie finansowania kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów do 2023 roku”, który ma się przyczynić do poprawy dostępności transportowej i spójności komunikacyjnej poszczególnych regionów Polski, a jego cele zostały zdefiniowane w „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)” oraz „Strategii Rozwoju Transportu do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)”. Zgodnie z założeniami Programu, środki finansowe na realizację jego celów mogą pochodzić między innymi z Funduszu Kolejowego.

Realizacja zadań funduszu

Wpływy FK w 2019 roku wyniosły 2,0 mld zł i były to przede wszystkim wpływy z opłaty paliwowej. łączne wydatki z funduszu wyniosły 1,7 mld zł, w tym:

- wydatki na inwestycje PKP PLK S.A. oraz PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o. wyniosły 1,2 mld zł,
- wydatki na rzecz samorządów województw związane z zakupem, modernizacją i naprawą pojazdów kolejowych wyniosły 0,1 mld zł,
- wydatki na nabycie od PKP S.A. przez Skarb Państwa akcji PKP PLK S.A. wyniosły 46,5 mln zł,
- wydatki bieżące wynikające z zadań zarządcy infrastruktury (PKP PLK S.A.) wyniosły 0,3 mld zł.

TABELA 17: Główne wielkości charakteryzujące działalność FK (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	781,0	485,4	295,6	60,9%
Dłużne papiery wartościowe	762,6	464,4	298,2	64,2%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	18,8	14,3	4,5	31,5%
Wpływy do Funduszu:	1 972,9	1 818,4	154,5	8,5%
Wpływy z tytułu opłaty paliwowej	1 953,0	1 803,2	149,8	8,3%
Pozostałe wpływy	19,9	15,1	4,8	31,8%
Wydatki z Funduszu:	1 677,3	1 615,7	61,6	3,8%
Wydatki na zadania kolejowe	1 676,4	1 614,9	61,5	3,8%
<i>inwestycje</i>	1 175,9	1 148,3	27,6	2,4%
<i>zarządzanie infrastrukturą kolejową, w tym utrzymanie i remonty</i>	0,0	5,3	-5,3	-100,0%
<i>zakup, modernizacja, naprawa pojazdów kolejowych - samorządy województw</i>	121,4	111,3	10,1	9,1%
<i>nabycie przez Skarb Państwa akcji PKP PLK S.A.</i>	46,5	0,0	46,5	-
<i>wydatki bieżące PKP PLK S.A.</i>	332,5	350,0	-17,5	-5,0%
Pozostałe wydatki	0,9	0,8	0,1	12,5%

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na koniec 2019 roku FK osiągnął sumę bilansową w wysokości 0,8 mld zł, tj. o 0,3 mld zł wyższą od osiągniętej na koniec 2018 roku. Wynik finansowy FK uzyskany w 2019 roku wyniósł 18,8 mln zł.

4.16 FUNDUSZ ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ (FŻŚ)

Z dniem 9 listopada 2019r. weszła w życie ustawa z dnia 31 lipca 2019r. o wsparciu finansowym armatorów śródlądowych, Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym. Zgodnie z jej przepisami dotychczasowy Fundusz Żeglugi Śródlądowej, utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego na podstawie ustawy z dnia 28 października 2002r. o Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym, stał się Funduszem Żeglugi Śródlądowej w rozumieniu nowej ustawy, przejmując jego istniejące aktywa i pasywa i rozpoczął działalność jako fundusz przepływowo umiejscowiony w BGK. Celem funduszu jest wspieranie śródlądowego transportu wodnego poprzez dofinansowanie modernizacji taboru żeglugowego oraz innych przedsięwzięć dotyczących restrukturyzacji sektora żeglugi śródlądowej, w tym przedsięwzięć służących poprawie ochrony środowiska i bezpieczeństwa żeglugi. Ze środków funduszu dokonywane są wypłaty na rzecz armatorów żeglugi śródlądowej z tytułu udzielonych kredytów preferencyjnych. Nowa ustawa przewiduje również możliwość refinansowania zakupu składników wyposażenia statku oraz umorzenia części kredytów preferencyjnych w ciężar środków funduszu. Wsparcie udzielane dla armatorów ze środków FŻŚ stanowi pomoc de minimis i udzielane jest przez BGK zgodnie z warunkami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis. Bank, prowadząc obsługę funduszu, administruje środkami funduszu pochodzącymi z dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz z dotacji z budżetu państwa.

Realizacja zadań Funduszu

W 2019 roku łączne wpływy FŻŚ wyniosły 4,0 mln zł, w tym 1,5 mln zł stanowiła dotacja z NFOŚiGW, natomiast wydatki FŻŚ wyniosły 2,2 mln zł. Bank w 2019 roku udzielił ze środków funduszu 3 kredytów preferencyjnych na łączną kwotę 1,4 mln zł.

TABELA 18: Główne wielkości charakteryzujące działalność FŻŚ (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	51,5	49,7	1,8	3,6%
należności z tytułu udzielonych kredytów preferencyjnych	5,2	5,2	0,0	0,0%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	0,5	0,5	0,0	0,0%
Wpływy z tytułu składek armatorów i dotacji z NFOŚiGW pomniejszone o zwrot niewykorzystanej kwoty dotacji za rok ubiegły	1,5	1,4	0,1	7,2%
Udzielone kredyty preferencyjne	1,4	2,0	-0,6	-29,9%

Na koniec 2019 roku Fundusz osiągnął sumę bilansową w wysokości 51,5 mln zł, a portfel kredytowy FŻŚ wyniósł 5,2 mln zł. Zysk Funduszu ukształtował się na poziomie 0,5 mln zł. Podstawowe źródło przychodów FŻŚ stanowiły przychody z tytułu inwestowania okresowo wolnych środków Funduszu oraz z odsetek od udzielonych kredytów.

4.17 FUNDUSZ DOPŁAT (FD)

W 2019 roku ze środków Funduszu Dopłat BGK finansowało realizację zadań związanych z obsługą następujących programów:

- dopłat do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej (DSS),
- finansowego wsparcia rodzin i innych osób w nabywaniu własnego mieszkania (RnS),
- finansowego wsparcia budownictwa komunalnego i na wynajem (BSK),
- pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi (MdM),
- dopłat do czynszów (MnS),
- program dopłat do oprocentowania do kredytów udzielonych przez BGK TBS zwany dalej „programem popierania budownictwa mieszkaniowego” (SBC).

Realizacja zadań Funduszu

Dopłaty do oprocentowania kredytów

Dopłaty do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej są realizowane na podstawie *Ustawy z dnia 5 grudnia 2002r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej*. W ramach programu DSS BGK kontynuował współpracę z bankami w zakresie rozliczania dopłat do oprocentowania i nadwyżek odsetek spłacanych przez kredytobiorców z tytułu udzielonych przez banki kredytujące w latach 2003-2005 kredytów o stałej stopie procentowej. BGK realizuje dopłaty w okresach, gdy oprocentowanie umowne wg stałej stopy procentowej (6,5%) jest niższe od ustalonej ustawowo stawki WIBOR3M powiększonej o stałą marżę 1,5%. W przypadku, gdy oprocentowanie umowne jest wyższe - rozliczeniom podlegają nadwyżki odsetek spłacanych przez kredytobiorców. Przekazane przez banki kredytujące do BGK w 2019 roku nadwyżki odsetek od kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej wyniosły 0,2 mln zł, zwiększając stan FD z tego tytułu do kwoty 2,3 mln zł.

Rodzina na Swoim

Działania związane z obsługą programu RnS prowadzone były na podstawie *Ustawy z dnia 8 września 2006r. o finansowym wsparciu rodzin i innych osób w nabywaniu własnego mieszkania*. Obejmowały one bieżącą obsługę zawartych z bankami kredytującymi umów w sprawie stosowania dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych, obsługę rejestru docelowych kredytobiorców kredytu preferencyjnego, dokonywanie wypłat należnych kwot dopłat, a także kontrole w bankach kredytujących wykonywane w zakresie zgodności udzielonych kredytów i zastosowanych dopłat z obowiązującymi regulacjami.

Na koniec 2019 roku w obsłudze banków kredytujących pozostawały 191 972 kredyty preferencyjne udzielone w latach 2007-2013. Od początku obsługi programu do dnia 31 grudnia 2019r. z tytułu udzielonych kredytów preferencyjnych BGK przekazał bankom kredytującym łączną kwotę dopłat w wysokości 4 452,6 mln zł, z czego dopłaty przekazane w 2019 roku stanowiły kwotę 161,9 mln zł.

Wsparcie tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem

Działania związane z obsługą programu BSK prowadzone były na podstawie Ustawy z dnia 8 grudnia 2006r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń i w 2019 roku polegały na przyjmowaniu, ocenie i kwalifikacji wniosków o finansowe wsparcie oraz zawieraniu i obsłudze umów z lat 2015 - 2019. Od początku programu do 31 grudnia 2019r. wypłacono kwotę 746,0 mln zł, z czego w 2019 roku 123,5 mln zł. W 2019 roku do udzielenia finansowego wsparcia z FD zakwalifikowano 55 wniosków na łączną kwotę 137,6 mln zł. Ponadto zakwalifikowany został jeden wniosek złożony w edycji wiosennej 2018 roku, w wyniku pozytywnego rozpatrzenia odwołania Miasta Wrocław na kwotę wsparcia 2,1 mln zł.

Od początku programu do dnia 31 grudnia 2019 roku zawarto (z wyłączeniem umów rozwiązanych) 1 481 umów na łączną kwotę wsparcia 1 191,0 mln zł, z czego w 2019 roku zawarto (z wyłączeniem umów rozwiązanych) 105 umów na łączną kwotę 209,4 mln zł. Od początku programu do dnia 31 grudnia 2019r. inwestorzy zakończyli i rozliczyli 1 309 przedsięwzięć, w wyniku, których powstało 19 811 lokali oraz 1 111 miejsc w noclegowniach i schroniskach dla bezdomnych, z czego w 2019 roku rozliczono łącznie 115 przedsięwzięć, w wyniku których utworzono 2 124 lokale mieszkalnych.

Od dnia 1 lipca 2018r. BGK przyjmuje wnioski o udzielenie finansowego wsparcia według nowych zasad (po wejściu w życie z dniem 1 maja 2018r. ustawy z dnia 22 marca 2018r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 poz. 756)). Od 2019 roku nabór wniosków w programie ma charakter ciągły.

Mieszkanie dla Młodych

Działania związane z obsługą programu MdM prowadzone były na podstawie Ustawy z dnia 27 września 2013r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi i w 2019 roku polegały na prowadzeniu ewidencji nabywców oraz dzieci nabywców, spełniających wymagania ustawowe do korzystania z finansowego wsparcia, przyznawaniu należnej kwoty dodatkowego dofinansowania z przeznaczeniem na spłatę części kredytu, na podstawie przekazanych przez instytucje kredytujące wniosków o dodatkowe finansowe wsparcie, wypłatach ze środków FD dodatkowego finansowego wsparcia oraz kontrolach w instytucjach kredytujących, które obejmowały zgodność udzielonego kredytu z warunkami Ustawy i warunkami umowy zawartej przez instytucje kredytujące z BGK. Od początku programu do dnia 31 grudnia 2019r. z tytułu udzielonych kredytów z dofinansowaniem wkładu własnego oraz dodatkowego finansowego wsparcia BGK przekazał instytucjom kredytującym środki na finansowe wsparcie w łącznej wysokości 3 015,2 mln zł, z czego w 2019 roku 5,8 mln zł.

Program popierania budownictwa mieszkaniowego

Od początku programu do dnia 31 grudnia 2019r. z tytułu dopłat do oprocentowania udzielonych kredytów BGK przekazał środki w łącznej wysokości 6,5 mln zł. Zgodnie z Umową trójstronną (w sprawie określenia szczegółowych warunków stosowania dopłaty do oprocentowania kredytu lub obligacji, o której mowa w art. 15c ust. 2 Ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego), zawartą 23 maja 2016r. pomiędzy BGK, Ministerstwem Infrastruktury i Budownictwa oraz Ministerstwem Finansów, środki zgromadzone w FD z tytułu spłaty części umorzeń kredytu zostają przekazywane na wyodrębniony w FD Rachunek dla obsługi programu SBC.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1995r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego lokale mieszkalne w zasobach towarzystw budownictwa społecznego oraz spółdzielni mieszkaniowych, wybudowane przy wykorzystaniu kredytu udzielonego przez BGK, mogą być wyodrębnione na własność. Zasilenie z budżetu państwa,

spląty przypadających na lokal mieszkalny części umorzeń kredytu oraz dochody z tytułu inwestowania przez BGK tych środków (pomniejszone o wypłaty z tytułu dopłat do oprocentowania udzielonych kredytów) zasilily FD w 2019 roku kwotą w wysokości 19,0 mln zł, zwiększając stan środków FD z tego tytułu do kwoty 44,1 mln zł.

Program „Mieszkanie na Start” (MnS)

Działania związane z obsługą programu MnS prowadzone były na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania i w 2019 roku polegały na przyjmowaniu wniosków o zawarcie umowy w sprawie stosowania dopłat składanych przez gminy, dokonywaniu ich weryfikacji oraz zawieraniu z gminami stosownych umów. Od początku programu do dnia 31 grudnia 2019r. łączna kwota dopłat prognozowanych do wypłaty wynikająca ze złożonych wniosków wyniosła 60,0 mln zł, w tym planowane wypłaty na 2019 rok stanowiły kwotę 1,0 mln zł. W 2019 roku wypłacono dopłaty do czynszów w łącznej kwocie 0,3 mln zł. Do dnia 31 grudnia 2019r. do BGK z ośmiu gmin wpłynęło 30 wniosków o zawarcie umowy w sprawie stosowania dopłat, na podstawie których gminy wnioskowały o objęcie dopłatami 1 197 lokali. Na podstawie złożonych wniosków BGK podpisał 14 umów w sprawie stosowania dopłat, obejmujących łącznie 578 mieszkań.

TABELA 19: Główne wielkości charakteryzujące działalność FD (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	449,4	628,4	-179,0	-28,5%
Dłużne papiery wartościowe	446,4	604,5	-158,1	-26,2%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	2,1	3,2	-1,1	-34,7%
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych	134,2	1 336,9	-1202,7	-90,0%
Wypłaty z tyt. programu pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi	5,8	779,1	-773,3	-99,3%
Wypłaty z tyt. Programu finansowego wsparcia rodzin w nabywaniu własnego mieszkania*	151,7	268,4	-116,7	-43,5%
Wypłaty z tyt. programu finansowego wsparcia budownictwa komunalnego i na wynajem	123,5	132,3	-8,8	-6,7%
Wypłaty z tyt. programu dopłat do czynszów	0,3	0,0	0,3	-
* dopłaty należne od stycznia do grudnia 2019 (grudzień płatny w styczniu 2020r.)				

W 2019 roku FD został zasilony dotacją z budżetu państwa w wysokości 134,2 mln zł, w tym 128,0 mln zł z przeznaczeniem na program RnS, 5,9 mln zł na program MdM oraz 0,3 mln zł na program MnS. Ponadto, w 2019 roku wyodrębniony w FD rachunek dla obsługi programu SBC został zasilony z budżetu państwa dotacją w wysokości 14,6 mln zł.

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Suma bilansowa FD na koniec grudnia 2019 roku wyniosła 449,4 mln zł i była o 179,0 mln zł niższa od stanu na koniec 2018 roku. Wypracowany w 2019 roku wynik finansowy FD wyniósł 2,1 mln zł i był niższy o 1,1 mln zł od uzyskanego w 2018 roku.

4.18 FUNDUSZ KREDYTÓW STUDENCKICH (FKS)

Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich od dnia 1 stycznia 2019r. zmienił nazwę na Fundusz Kredytów Studenckich (zwany dalej Funduszem), który działa na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 grudnia 2018r. w sprawie kredytów studenckich (Dz.U. 2018 poz. 2468). Ustawowym celem działalności Funduszu jest rozszerzenie dostępu do szkolnictwa wyższego poprzez system preferencyjnych kredytów studenckich w formie dopłat do oprocentowania kredytów oraz w formie częściowego lub całkowitego umorzenia kredytów. Z Funduszu wypłacane są także środki na spłatę kredytów objętych poręczeniem BGK, w przypadku braku prawnych możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu realizowanego poręczenia kredytu.

Realizacja zadań Funduszu

W okresie funkcjonowania systemu kredytów studenckich z preferencyjnych kredytów skorzystało łącznie ponad 405,2 tysięcy studentów. W 2019 roku z Funduszu wypłacono 13,8 mln zł z tytułu dopłat do odsetek kredytów studenckich, natomiast umorzono kredyty w całości lub części w kwocie 1,9 mln zł.

W 2019 roku Fundusz został zasilony środkami z budżetu w kwocie 16,2 mln zł (po uwzględnieniu zwrotu niewykorzystanej dotacji z 2018 i 2019 roku). Dotacja w tej wysokości wystarczyła na bieżącą i terminową realizację dopłat w 2019 roku, a środki niewykorzystanej dotacji w roku 2019 zostały zwrócone do MNiSW w styczniu 2020 roku w kwocie 0,24 mln zł.

TABELA 20: Główne wielkości charakteryzujące działalność FKS (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	0,9	0,9	0,0	0,0%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	-0,7	-0,6	-0,1	16,7%
Wpływy z tyt. zasileń budżetowych*	16,2	18,9	-2,7	-14,3%
Wypłaty środków z Funduszu:	15,7	17,6	-1,9	-10,8%
Dopłaty do odsetek kredytów studenckich	13,8	15,8	-2,0	-12,7%
Dopłaty do umorzeń kredytów studenckich	1,9	1,8	0,1	5,6%

*w zasileniu uwzględniono zwrot niewykorzystanej dotacji do MNiSW z 2018r. i 2019r.

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na dzień 31 grudnia 2019 roku suma bilansowa Funduszu wyniosła 0,9 mln zł i była na poziomie końca 2018 roku.

Wynik finansowy Funduszu 2019 roku zamknął się stratą zbliżoną do poziomu roku 2018, równą - 0,7 mln zł.

4.19 FUNDUSZ TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW (FTIR)

Celem Funduszu jest pomoc finansowa dla Inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe oraz wypłata rekompensat dla właścicieli budynków mieszkalnych realizujących przedsięwzięcie remontowe lub remont z własnych środków bądź kredytu.

Pomoc finansowa Państwa przeznaczona jest dla Inwestorów realizujących:

- przedsięwzięcia termomodernizacyjne, tj. mające na celu: zmniejszenie zapotrzebowania lub strat energii cieplnej, zamianę źródeł energii, wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła,
- przedsięwzięcia remontowe, tj. remonty, przebudowy i ulepszenia związane z termomodernizacją budynków wielorodzinnych,
- remonty budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
- przedsięwzięcie remontowe realizowane przez właścicieli budynków, w których były lokale kwaterunkowe w związku z obowiązującymi w okresie między 12 listopada 1994r. a 25 kwietnia 2005r. przepisami ustalania czynszów za najem lokali kwaterunkowych znajdujących się w tych budynkach.

W 2019 roku Fundusz realizował także zadania związane ze współfinansowaniem przedsięwzięć niskoemisyjnych będących formą pomocy państwa w ramach gminnych programów niskoemisyjnych, uchwalanych w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza. Przedsięwzięcia niskoemisyjne są współfinansowane ze środków funduszu na podstawie porozumienia zawieranego przez ministra właściwego do spraw gospodarki z gminą, realizującą program niskoemisyjny. Beneficjentami pomocy są właściciele domów jednorodzinnych zagrożeni ubóstwem energetycznym. Współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych może obejmować w szczególności koszty wymiany urządzeń lub systemów grzewczych lub podgrzewających wodę użytkową na takie, które spełniają standardy niskoemisyjne.

W 2019 roku Fundusz realizował obsługę określonych w Ustawie o wspieraniu termomodernizacji i remontów z dnia 21 listopada 2008r. zadań, polegających na przyznawaniu trzech rodzajów premii: termomodernizacyjnej, remontowej i kompensacyjnej oraz realizacji dyspozycji wypłat środków przeznaczonych na współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych w ramach programu STOP-SMOG. Ponadto Fundusz realizował wypłaty premii przyznanych w 2019 roku i w latach poprzednich wg zasad określonych w w/w ustawie.

W 2020 roku wejdzie w życie nowelizacja Ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów z dnia 21 listopada 2008r. zawierającą zmiany w zakresie:

- Premii termomodernizacyjnej - wprowadzenie dodatkowej premii na wzmocnienie ścian budynków z wielkiej płyty (dodatkowe 50% kosztów wykonania wzmocnienia); oraz premii z tytułu dodatkowego montażu fotowoltaiki i turbiny wiatrowej (w takim przypadku premia w wysokości 21%),
- Premii remontowej - objęcie premią budynków wielorodzinnych należących do JST, z jednoczesnym zwiększeniem premii (do 50% kosztów przedsięwzięcia lub 60% dla budynków wpisanych do rejestru zabytków); rozszerzenie premii na inne podmioty – lista analogiczna do premii termomodernizacyjnej,
- Premii kompensacyjnej – wprowadzenie możliwości wypłaty przez BGK premii w transzach – max. 4 transze, przy czym ostatnia nie niższa niż 25% kwoty przyznanej premii kompensacyjnej.

Realizacja zadań Funduszu

W 2019 roku BGK współpracował z 12 bankami kredytującymi przy udzielaniu premii termomodernizacyjnej, premii remontowej oraz premii kompensacyjnej.

TABELA 21: Główne wielkości charakteryzujące działalność FTiR (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	581,8	570,7	11,1	1,9%
Dłużne papiery wartościowe	581,8	567,9	13,9	2,4%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	4,2	2,2	2,0	90,9%
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych	122,1	251,3	-129,2	-51,4%
Liczba przyznanych premii (szt.)	1 747	1 981	-234	-11,8%
Liczba wypłaconych premii (szt.)	1 998	2 278	-280	-12,3%
Kwota przyznanych premii	111,7	110,7	1,0	0,9%
Kwota wypłaconych premii	114,7	129,4	-14,7	-11,4%

W 2019 roku wpłynęło 1 760 nowych wniosków o premię termomodernizacyjną, remontową i kompensacyjną. Przyznano 1 747 premii na łączną kwotę 111,7 mln zł. Wydano 1 998 decyzji o wypłacie premii na łączną kwotę 114,7 mln zł.

Kwota zobowiązań z tytułu przyznanych, a niewypłaconych premii termomodernizacyjnych, remontowych i kompensacyjnych na koniec 2019 roku wyniosła 135,1 mln zł. W 2019 roku Fundusz otrzymał zasilenie z budżetu w wysokości 122,1 mln zł.

Bilans oraz rachunek zysków i strat

W stosunku do stanu z końca 2018 roku suma bilansowa FTiR na koniec 2019 roku była wyższa o 11,1 mln zł i ukształtowała się na poziomie 581,8 mln zł. Wynik finansowy Funduszu za 2019 rok wyniósł 4,2 mln zł i był wyższy od osiągniętego na koniec 2018 roku o 2,0 mln zł.

4.20 FUNDUSZ WSPARCIA KREDYTOBIORCÓW (FWK)

Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (zwany dalej Funduszem) działa na podstawie ustawy o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy oraz niektórych innych ustaw, z dnia 4 lipca 2019r. (Dz.U. poz. 1358).

Celem Funduszu jest zapewnienie zwrotnego wsparcia osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, a są zobowiązane do spłaty rat kredytu mieszkaniowego stanowiącego znaczne obciążenie budżetu gospodarstwa domowego. Środki Funduszu pochodzą z wpłat kredytodawców, proporcjonalnie do wielkości posiadanego portfela kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 90 dni, zwrotów wsparcia oraz dochodów z tytułu inwestowania wolnych środków Funduszu. Początkowa wartość Funduszu wyniosła 598,7 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2019r. są zawarte umowy z 42 kredytodawcami w sprawie realizacji ustawy.

TABELA 22: Główne wielkości charakteryzujące działalność FWK (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	611,7	605,8	5,9	1,0%
Dłużne papiery wartościowe	611,5	604,1	7,4	1,2%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	7,8	7,7	0,1	1,3%
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych	0,0	0,0	0,0	-
Wypłaty z tytułu wypłaty wsparcia	1,7	4,2	-2,5	-59,5%

Wsparcie FWK przyznaje się w oparciu o umowę zawieraną między kredytodawcą a kredytobiorcą. Wysokość wsparcia udzielanego kredytobiorcy określona jest w złotych, jako równowartość przewidywanych 36 miesięcznych rat kapitałowych i odsetkowych kredytu mieszkaniowego, z tym że jeżeli wysokość przewidywanej miesięcznej raty kapitałowej i odsetkowej jest wyższa niż 2 000 zł, do określenia wysokości wsparcia przyjmuje się kwotę 2 000 zł. Wsparcie to jest przekazywane zbiorczo w ratach miesięcznych na rachunek kredytodawcy.

Do dnia 31 grudnia 2019r. zarejestrowano 947 umów o udzielenie wsparcia na łączną przyznaną kwotę wsparcia 20,9 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2019r. wypłacono 12 956 rat wsparcia w kwocie 16,4 mln zł. Do Funduszu wpłynęły spłaty wypłaconego wsparcia w kwocie 0,5 mln zł. Na wydatki Funduszu w 2019 roku składają się wypłaty wsparcia oraz wynagrodzenie prowizyjne.

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na dzień 31 grudnia 2019r. suma bilansowa FWK wyniosła 611,7 mln zł. Wynik finansowy FWK w 2019 roku wyniósł 7,8 mln zł.

4.21 FUNDUSZ POLSKIEJ NAUKI (FPN)

Podstawowym celem Funduszu Polskiej Nauki (zwanego dalej Funduszem) jest finansowanie działalności naukowej szczególnie ważnej dla realizacji rozwoju kraju służącej rozwojowi innowacyjnych produktów, jak również wspieranie powstania i rozwoju innowacyjnych sposobów organizacji działań badawczo-rozwojowych. Fundusz działa na podstawie Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019r. o wspieraniu działalności naukowej z Funduszu Polskiej Nauki (Dz. U. poz. 823, z późn. zm.), oraz Porozumienia zawartego dnia 19 czerwca 2019r. między Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego a Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

W dniu 18 czerwca 2019r. Bank Gospodarstwa Krajowego zasilił Fundusz kwotą 500 mln zł, obniżając fundusz statutowy Banku. Wolne środki są lokowane w depozyty u Ministra Finansów. W 2019 roku nie było wypłat na finansowanie zespołów badawczych prowadzących działalność naukową.

TABELA 23: Główne wielkości charakteryzujące działalność Funduszu FPN (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	500,3	0,0	500,3	-
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	3,5	0,0	3,5	-
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych	500,0	0,0	500,0	-
Wypłaty na finansowanie zespołów badawczych	0,0	0,0	0,0	-

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na 31 grudnia 2019 roku suma bilansowa Funduszu wyniosła 500,3 mln zł.

Wynik finansowy Funduszu 2019 roku zamknął się kwotą 3,5 mln zł.

4.22 KRAJOWY FUNDUSZ GWARANCYJNY (KFG)

Krajowy Fundusz Gwarancyjny działa w BGK od stycznia 2018 roku na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. 2018 poz. 1808 z późn. zm.) (Ustawa) oraz funkcjonuje w ramach programu rządowego „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego”. Utworzenie Funduszu miało na celu wdrożenie modelu gwarancyjnego, zgodnego ze Strategią Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR), tj. instrumentu systemowej interwencji strategicznej na rzecz sektora MŚP, mobilizującego środki prywatne dla realizacji polityki państwa. Zgodnie z SOR oferta powszechnie dostępnych gwarancji dla MŚP z jednej strony uruchomi zasoby finansowe polskich firm i zmotywuje je do inwestowania, a z drugiej zwiększy efektywność wykorzystania środków unijnych. Utworzenie Funduszu pozwala na wykorzystanie środków uwolnionych z instrumentów finansowych programów operacyjnych szczebla centralnego obecnej i minionej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, środków realokowanych z kapitałów BGK oraz ewentualnej, dobrowolnej partycypacji interesariuszy w dowolnym przedziale czasowym, dywersyfikując w ten sposób źródło finansowania gwarancji de minimis. Budżet państwa, jako gwarant płynności systemu, pełni rolę uzupełniającą i wspomagającą.

Realizacja zadań Funduszu

W 2019 roku udzielono 39 329 gwarancji de minimis na kwotę 11 562,2 mln zł. Narastająco od początku funkcjonowania Funduszu tj. od 01 lipca 2018r. do 31 grudnia 2019r. udzielono 53 719 gwarancji na kwotę 15 836,4 mln zł. We wskazanym okresie zrealizowano 84 wypłaty z tytułu udzielonych gwarancji na łączną kwotę 24,3 mln zł (całość w 2019 roku).

W 2018 roku Fundusz został zasilony środkami w wysokości 900 mln zł przekazanymi z funduszu statutowego BGK. W 2019 roku Fundusz został zasilony środkami z instrumentów UE w wysokości 120,9 mln zł, nie było konieczności zasilenia Funduszu środkami z budżetu państwa na pokrycie kosztów i wydatków.

TABELA 24: Główne wielkości charakteryzujące działalność Funduszu KFG (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	1 091,6	926,6	165,0	17,8%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	68,1	26,4	41,7	158,0%
Wpływy do Funduszu narastająco w okresie, w tym:	191,0	926,6	-735,6	-79,4%
z instrumentów UE	120,9	0,0	120,9	-
pozostałe wpływy	70,2	926,6	-856,4	-92,4%
Wyплаты z Funduszu narastająco w okresie, w tym:	26,1	0,4	25,7	7342,9%
wyплаты gwarancji	24,4	0,0	24,4	-
pozostałe wydatki	1,7	0,4	1,3	371,4%

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na dzień 31 grudnia 2019r. suma bilansowa Funduszu wyniosła 1 091,6 mln zł. Wynik finansowy Funduszu 2019 roku był dodatni i wyniósł 68,1 mln zł.

4.23 POZOSTAŁE PROGRAMY I ZADANIA ZLECONE

Dystrybucja środków Unii Europejskiej

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009r. (z późn. zm.) od stycznia 2010 roku BGK obsługuje płatności ze środków europejskich na rzecz beneficjentów. Ww. ustawa daje także możliwość realizacji wypłat w ramach krajowego współfinansowania poprzez BGK.

W ramach umowy z Ministrem Finansów oraz umów z Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministrem Pracy i Polityki Społecznej i Ministrem Zdrowia BGK zobowiązany jest do:

- realizacji płatności ze środków europejskich i krajowego współfinansowania,
- prowadzenia rachunków bankowych w złotych do obsługi płatności,
- sporządzania zapotrzebowań na środki pieniężne na realizację płatności,
- współpracy z Ministerstwem Finansów, dysponentami poszczególnych części budżetowych oraz instytucjami składającymi zlecenia płatności w zakresie niezbędnym do ich realizacji, w tym do prowadzenia sprawozdawczości, rejestracji zwrotów środków i prowadzenia sprawozdawczości w tym zakresie.

W 2019 roku w ramach tej usługi zrealizowano:

- 30 zleceń płatności na kwotę ogółem 147,9 mln zł, ze środków europejskich – w ramach Perspektywy Finansowej 2007-2013,
- 103 771 zleceń płatności na kwotę 52,4 mld zł, z czego 467 zleceń płatności o wartości 25,3 mln zł dotyczyło krajowego współfinansowania – w ramach Perspektywy Finansowej 2014 – 2020.

Od początku świadczenia tej usługi, do końca 2019 roku zrealizowano:

- 741 792 zlecenia płatności na kwotę ogółem 275,2 mld zł, z czego 12 786 zleceń płatności o wartości 670,3 mln zł dotyczyło krajowego współfinansowania – w ramach Perspektywy Finansowej 2007-2013,
- 305 483 zlecenia płatności na kwotę 147,4 mld zł, z czego 1 412 zleceń płatności o wartości 66,0 mln zł dotyczyło krajowego współfinansowania – w ramach Perspektywy Finansowej 2014 – 2020.

Obsługa bankowa i ewidencja księgowa zobowiązań i należności Skarbu Państwa

W 2019 roku BGK realizował zadania wynikające ze współpracy z Ministerstwem Finansów w zakresie obsługi bankowej i ewidencji księgowej zagranicznych i krajowych zobowiązań i należności Skarbu Państwa. Na koniec 2019 roku wartość zagranicznych zobowiązań Skarbu Państwa będących w obsłudze BGK wyniosła 51 mld USD, a należności 1,7 mld USD.

Program Dopłat do Oprocentowania Kredytów Eksportowych o stałej stopie procentowej (DOKE)

BGK realizuje na rzecz MF program dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałej stopie procentowej.

Łączna wartość wspieranych kontraktów eksportowych, w ramach administrowanego przez BGK Programu, na koniec 2018 i 2019 roku wynosiła 244,2 mln EUR oraz 165,3 mln CAD, które są finansowane kredytami o wartości 289,3 mln DKK, 926,1 mln NOK i 135,4 mln CAD.

Od czasu wprowadzenia Programu DOKE w 2003 roku, BGK udzielił ogółem 50 przyrzeczeń objęcia wsparciem kredytów eksportowych finansujących kontrakty eksportowe o łącznych kwotach wynoszących 1 446,0 mln USD, 973,3 mln EUR, 380,0 mln NOK, 165,7 mln CAD oraz 15,2 mln GBP.

Programy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

W 2019 roku BGK realizował cztery programy na zlecenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Na podstawie umowy zawartej 25 kwietnia 2016 roku BGK realizuje **zwrotny instrument wsparcia Podmiotów Ekonomii Społecznej (PES) ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (POWER)**. Środki powierzone BGK to kwota około 143 mln zł, która przeznaczona jest na preferencyjne finansowanie zwrotne dla PES (pożyczki oraz reporeczenia). Dodatkowe około 16 mln zł pochodzi ze środków prywatnych pośredników finansowych.

Bank pełni w tym programie rolę Menadżera Funduszu Funduszy oraz wybiera, w przetargu nieograniczonym, pośredników finansowych, udzielających wsparcia uprawnionym PES. Umowy z pośrednikami finansowymi zawarte zostały w grudniu 2016 roku, a następnie w październiku 2019 roku.

Docelowo w ramach instrumentu pożyczkowego ma zostać udzielonych 1 200 preferencyjnych pożyczek. Realizacja przedsięwzięć PES sfinansowanych ze środków pożyczek ma przyczynić się do utworzenia 1 250 miejsc pracy. Z uwagi na duże zainteresowanie pożyczkami wśród PES, w grudniu 2017 roku uruchomiona została II transza środków POWER na pożyczki. W 2019 roku wyłoniono w drodze przetargu dwie instytucje finansowe do pełnienia roli pośredników finansowych, z którymi podpisano umowy w październiku 2019 roku. Pożyczki dla PES są stale dostępne na terenie całego kraju.

Jako uzupełnienie oferty pożyczkowej dla PES, środki ze spłat pożyczek udzielonych w ramach pilotażu, tj. w perspektywie 2007-2013 – decyzją Ministerstwa Rozwoju i MRPiPS - posłużyły jako kapitał na uruchomienie instrumentu gwarancyjnego dla PES. BGK realizuje ten instrument we współpracy z bankami zrzeszającymi banki spółdzielcze, które mogą udzielać PES kredytów zabezpieczanych gwarancją z BGK. Ze względu na to, że dotychczas udzielono tylko jednej gwarancji, instrument ten zostanie wygaszony, za zgodą Instytucji Zarządzającej i po podpisaniu aneksu do umowy o dofinansowanie z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach umowy partnerskiej z MRPiPS oraz Fundacją Nowy Staw, BGK realizuje projekt pt. *System certyfikacji znakami jakości dla podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego*, (Dz. 2.9 POWER), współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Rola BGK jako partnera polega na wspieraniu MRPiPS w przygotowaniu, wdrażaniu i rozliczaniu projektu, pracach zespołów projektowych i opiniowaniu wypracowanych przez Partnerów dokumentów. BGK aktywnie uczestniczy w opracowaniu procedur w zakresie oceny finansowej/ekonomizacji podmiotów ekonomii społecznej oraz ich późniejszej modyfikacji. BGK bierze udział w procedurze naboru wniosków m.in. poprzez wsparcie podmiotów ubiegających się o certyfikat. BGK w ramach powierzonych zadań organizuje wsparcia dla podmiotów certyfikowanych i laureatów, w tym poprzez zakup zewnętrznych usług doradczych lub szkoleniowych ze środków projektu. W 2018 roku w ramach projektu certyfikowanych „Znakiem Jakości” zostało 27 podmiotów ekonomii społecznej a w 2019 roku 47. Dnia 28 lutego 2020r. ogłoszony został nabór w Konkursie o przyznanie certyfikatu *Znak Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej 2020*, który jest realizowany w ramach projektu.

Wypłata rekompensat z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami RP

Od 2006 roku BGK prowadzi obsługę wypłat świadczeń pieniężnych wynikających z realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami RP (tzw. ustawa zabużańska z 8 lipca 2005r.). W samym

2019 roku dokonano prawie 2,8 tysiąca wypłat o wartości 127 mln zł. Od początku prowadzenia wypłat do końca grudnia 2019 roku Bank wypłacił 76 tysięcy rekompensat na kwotę 4 627,8 mln zł.

Program Pierwszy Biznes – Wsparcie w starcie

Bank pełni również rolę operatora środków w ramach **Programu „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”**, realizowanego od 2014 roku na terenie całego kraju. Celem programu jest rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy, jako elementów rozwoju rynku pracy, przeciwdziałania bezrobociu i promowania zatrudnienia. W ramach Programu, studenci, absolwenci szkół i uczelni, osoby bezrobotne oraz opiekunowie osób niepełnosprawnych mogą skorzystać z nisko oprocentowanych pożyczek z przeznaczeniem na podjęcie działalności gospodarczej lub utworzenie stanowiska pracy. W ramach programu wnioskodawcy oraz pożyczkobiorcy mogą skorzystać z bezpłatnych usług doradztwa i szkoleń m.in. zakładania działalności gospodarczej, prowadzenia księgowości, czy marketingu.

Za udzielanie pożyczek, a także świadczenie usług szkolenia i doradztwa, odpowiedzialni są pośrednicy finansowi wybrani przez Bank w postępowaniach przetargowych. Na dzień 31 grudnia 2019r. od początku działania programu udzielono łącznie 4 582 pożyczek na kwotę ponad 296,8 mln zł, z czego 4 467 pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej, w wysokości 293,9 mln zł oraz 115 pożyczek o wartości 2,8 mln zł na utworzenie/wyposażenie miejsca pracy.

Fundusz Dostępności

Program Fundusz Dostępności jest realizowany przez BGK ze środków ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego (dysponenta środków), na podstawie umowy zawartej w dniu 4 października 2019r. Fundusz Dostępności jest realizowany w formie Instrumentu pożyczkowego na zapewnienie dostępności budynków, którego celem jest udzielenie wsparcia na działania w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub jej poprawy w budynkach.

Finansowaniu w ramach Instrumentu pożyczkowego mogą podlegać przedsięwzięcia, mające na celu dostosowanie budynków mieszkalnictwa wielorodzinnego, budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób mających trwałe lub czasowe ograniczenia w mobilności poprzez instalację wind (dźwigów osobowych) oraz innych udogodnień, wskazanych jako optymalny zakres działań, zgodnie z audytem dostępności.

Proces udzielania pożyczek trwa od 4 października 2019r. i odbywa na terenie całego kraju. Program skierowany jest do podmiotów administracji publicznej zarówno na szczeblu centralnym jak i samorządowym, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, TBSów, jednostek naukowych i podmiotów kultury. Na chwilę obecną Fundusz Dostępności wdrażany jest w oparciu o model bezpośredni natomiast trwają prace nad stworzeniem modelu pośredniego (przy udziale pośredników finansowych). Do końca 2019 roku wpłynęło 6 wniosków o udzielenie pożyczek na łączną kwotę 4,6 mln zł.

CEF Transport Blending Facility

Od 26 listopada 2019r. na podstawie umowy z Komisją Europejską, BGK pełni w Polsce rolę Partnera Wdrażającego dla CEF Transport Blending Facility (CEF TBF), który jest jednym z działań instrumentu Komisji Europejskiej pod nazwą CEF „Łącząc Europę”. Celem CEF TBF jest wsparcie wykorzystania paliw alternatywnych i poprawa interoperacyjności kolei na europejskiej sieci transportowej.

Instrument o wartości 198 mln euro wdrażany jest w formule ogóloeuropajskiego konkursu organizowanego w okresie od listopada 2019 roku do czasu wyczerpania dostępnych środków (ale nie dłużej niż do marca 2021 roku). Dzięki aktywnym działaniom Banku w 2019 roku BGK przeszedł pozytywnie procedurę weryfikacyjną i stał się pierwszym państwowym narodowym bankiem rozwoju, z którym Komisja Europejska podpisała umowę na wdrażanie CEF TBF. Rolą Partnera Wdrażającego jest przede wszystkim promocja instrumentu, identyfikacja potencjalnych projektów, ich wstępna ocena pod kątem wypełniania wymagań i przyznanie promotorom tych projektów finansowania zwrotnego zgodnie z własną polityką kredytową.

Działania BGK w roku 2019 sprowadzały się głównie do rozpoczęcia działań promujących instrument w Polsce we współpracy z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (od 15 listopada 2019 roku Ministerstwo Rozwoju), przeprowadzenia pierwszych rozmów z zainteresowanymi promotorami projektów, rozpoczęcia prac nad regulacjami wewnętrznymi.

W 2019 roku BGK prowadził również szereg powierzonych mu programów o mniejszej skali działania.

4.24 DZIAŁALNOŚĆ PODMIOTÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

Działalność inwestycyjno-kapitałowa

Bank Gospodarstwa Krajowego, realizując misję wspierania rozwoju gospodarczego Polski, obok instrumentów bankowych oraz działań w ramach programów rządowych, prowadzi działania w zakresie inwestycji kapitałowych. Działania te realizowane są poprzez fundusze inwestycyjne zamknięte i podmioty przez nie utworzone. Fundusze inwestycyjne utworzone zostały przez uprzednio założone przez BGK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych (od września 2017 roku zbytego na rzecz Polskiego Funduszu Rozwoju S.A.) i są zarządzane przez firmy do tego dedykowane.

W obszarze finansowania reindustrializacji i projektów infrastrukturalnych podmiotem zarządzającym jest PFR TFI S.A., spółka, której właścicielem jest PFR S.A. W obszarze wspierania ekspansji zagranicznej polskich przedsiębiorców dedykowanym funduszem inwestycyjnym zarządza bezpośrednio PFR TFI S.A. W obszarze mieszkalnictwa PFR TFI powierzyło realizację inwestycji wyspecjalizowanemu podmiotowi PFR Nieruchomości S.A. zaś w pozostałych obszarach spółce PFR S.A. Ponadto Bank posiada także udziały w Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., z którą współpracuje przy realizacji rządowego programu wspierania eksportu, a także przy zabezpieczaniu transakcji finansowania dłużnego w zakresie handlu zagranicznego.

Do podmiotów realizujących działania w obszarze inwestycji kapitałowych w skład Grupy BGK na 31 grudnia 2019r. wchodzi:

- Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN,
- Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN,
- Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN,
- Spółki celowe Funduszu Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN,
- Spółki celowe Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN.

Obszar finansowania reindustrializacji i finansowania projektów infrastrukturalnych

PFR TFI S.A. jest podmiotem, któremu zostało zlecone zarządzanie funduszami utworzonymi przez BGK i PFR S.A. Fundusze te realizują inwestycje kapitałowe w obszarze reindustrializacji i finansowania projektów infrastrukturalnych. PFR TFI S.A. powierzyło zarządzanie aktywami tych funduszy PFR S.A.

Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN jest funduszem powołanym dla wspierania inwestycji podmiotów, których działalność jest silnie związana z polską gospodarką. Fundusz specjalizuje się w spółkach przemysłowych oraz spółkach świadczących usługi na rzecz przemysłu. W strategii inwestycyjnej przyjęto zasadę, że fundusz będzie finansował inwestycje podmiotów, których większość potencjału wytwórczego lub przychodów jest zlokalizowana na terytorium Rzeczypospolitej. Na dzień 31 grudnia 2019r. wartość emisyjna w pełni opłaconych certyfikatów w posiadaniu BGK wynosiła 1 296 mln zł.

Fundusze inwestycji infrastrukturalnych dłużny i kapitałowy finansują inwestycje w branżach takich jak: energetyka, ropa i gaz, transport i logistyka. Finansowanie może mieć charakter dłużny, jak i kapitałowy oraz obejmuje zarówno finansowanie nowych aktywów, jak i modernizację obecnych. Dominującym obszarem inwestycji funduszy jest Polska, ale możliwe jest finansowanie inwestycji transgranicznych. Wartość emisyjna certyfikatów w posiadaniu BGK na 31 grudnia 2019r. wyniosła odpowiednio dla funduszu kapitałowego 1 902 mln zł (w pełni opłacony), a funduszu dłużnego 129,7 mln zł (z czego opłacono 126,9 mln zł).

Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN finansuje projekty inwestycyjne realizowane wspólnie z jednostkami samorządu terytorialnego, w takich branżach jak wodociągi i kanalizacja, ciepłownictwo, gospodarka odpadami,

infrastruktura i transport. Łączna wartość emisyjna w pełni opłaconych certyfikatów w posiadaniu BGK wyniosła na koniec 2019 roku 310 mln zł.

Obszar mieszkalnictwa

Finansowanie rozwoju mieszkalnictwa jest bardzo ważnym zadaniem realizowanym przez Grupę BGK w ramach wspierania przyjętej przez Radę Ministrów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Celem prowadzonych działań jest wsparcie rozwoju społeczno-terytorialnego oraz wyrównywanie szans społecznych. Obok finansowania programów społecznego budownictwa czynszowego i rządowych programów dopłat dla młodych oraz rodzin, Bank wspiera rozwój mieszkalnictwa także poprzez finansowanie budowania mieszkań na wynajem oraz finansowanie inwestycji w segmencie dostępnych cenowo mieszkań, przy udziale funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych. Funduszami tymi zarządza PFR TFI S.A., które z kolei powierzyło realizację tych zadań i zarządzanie portfelami tych aktywów spółce PFR Nieruchomości S.A.

W zakresie funduszy inwestycyjnych Bank wspiera realizację zadań związanych z zapewnieniem dostępności mieszkań dla młodych rodzin i osób o relatywnie niższych dochodach (finansowanie kapitałowe inwestycji mieszkaniowych w ramach Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju) oraz w zakresie kreowania mobilności społeczeństwa i równoważenia rynku pracy poprzez wspieranie budowy instytucjonalnego sektora mieszkań na wynajem (kontynuowanie programu Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem).

Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN jest funduszem inwestującym w spółki budujące nieruchomości z przeznaczeniem na wynajem. W ramach tego funduszu realizowane są nieruchomościowe projekty inwestycyjne na terenie 6 największych ośrodków aglomeracyjnych kraju, a także prowadzone były pilotażowe projekty rządowego programu Mieszkanie+, który obejmował przede wszystkim działania na rzecz budowy mieszkań na wynajem w mniejszych miejscowościach w celu zapewnienia dostępu do mieszkań ludziom o relatywnie niższych dochodach.

Działalność Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN, polega na lokowaniu środków pieniężnych zebranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia certyfikatów inwestycyjnych. Fundusz dąży do osiągnięcia celu inwestycyjnego poprzez nabywanie i obejmowanie akcji i udziałów spółek celowych oraz dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez spółki celowe. Spółki te realizują na własny rachunek projekty budowlane związane ze wznoszeniem budynków, kupnem i sprzedażą nieruchomości, a następnie prowadzą wynajem mieszkań w należących do spółek budynkach wielomieszkańciowych oraz działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości. Spółki celowe, powołane do realizacji inwestycji, stanowią element Grupy Kapitałowej BGK i podlegają konsolidacji metodą pełną. Na 31 grudnia 2019r. Fundusz posiadał 11 spółek celowych (szczegółowe zestawienie spółek znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BGK w podrozdziale dotyczącym składu Grupy Kapitałowej BGK).

Łączna wartość emisji certyfikatów inwestycyjnych w pełni opłaconych w posiadaniu BGK na koniec grudnia 2019 roku wyniosła 808 mln zł.

Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN (wcześniej Fundusz Muncypalny) jest funduszem inwestującym w segmencie dostępnych cenowo mieszkań oraz w infrastrukturę samorządową. W grudniu 2017 roku fundusz został przekształcony w Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN, przeszedł głębokie zmiany strukturalne i w 2019 roku przeprowadził proces przejmowania części aktywów z Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem, obejmujących głównie inwestycje powiązane z pilotażem programu Mieszkanie+.

Inwestycje funduszu polegają na nabywaniu i obejmowaniu akcji, udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez spółki celowe, a także udzielaniu pożyczek spółkom celowym oraz poręczeń i gwarancji na zlecenie spółek celowych powołanych do realizacji projektów inwestycyjnych. Fundusz może również angażować się w roli podmiotu finansującego w projekty w obszarze nieruchomości realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Spółki celowe powołane do realizacji inwestycji, także stanowią element Grupy Kapitałowej BGK i podlegają konsolidacji metodą pełną. Na dzień 31 grudnia 2019r. fundusz posiadał 52 spółki celowe (szczegółowe zestawienie spółek znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BGK w podrozdziale dotyczącym składu Grupy Kapitałowej BGK).

Łączna wartość emisyjna certyfikatów inwestycyjnych tego funduszu wyniosła na koniec 2019 roku 1 029,6 mln zł. Suma wpłat BGK była równa 790 mln zł.

Obszar finansowania ekspansji zagranicznej

Grupa Kapitałowa BGK wspiera kapitałowo ekspansję zagraniczną polskich przedsiębiorstw poprzez Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN zarządzany przez PFR TFI S.A. Fundusz inwestuje wspólnie z polskimi partnerami w projekty inwestycyjne związane z utworzeniem nowych lub przejęciem istniejących spółek poza granicami Polski. Fundusz nie posiada specjalizacji branżowej, inwestując wspólnie z polskimi partnerami znajdującymi się w fazie ekspansji.

Działalność Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN polega na lokowaniu środków pieniężnych zebranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia certyfikatów inwestycyjnych. Fundusz dąży do osiągnięcia celu inwestycyjnego poprzez nabywanie i obejmowanie akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez spółki projektowe, a także poprzez udzielanie pożyczek spółkom projektowym oraz poręczeń i gwarancji na zlecenie spółek projektowych. Część spółek projektowych funduszu konsolidowana jest do wyników Grupy metodą praw własności. Na dzień 31 grudnia 2019r. było to 5 podmiotów zagranicznych.

Łączna wartość emisyjna certyfikatów FEZ FIZ AN na 31 grudnia 2019r. wyniosła 313,4 mln zł, z czego opłacono 222,7 mln zł.

Fundusz Trójmorza

W maju 2019 roku z inicjatywy BGK został założony tzw. Fundusz Trójmorza (wł. Three Seas Initiative Investment Fund S.A. SICAV-RAIF) jako rodzaj alternatywnego funduszu inwestycyjnego w celu realizacji komercyjnych projektów infrastrukturalnych istotnie przyczyniających się do rozwoju gospodarek krajów regionu Trójmorza (Europa Środkowo-Wschodnia pomiędzy Bałtykiem, Morzem Czarnym i Adriatykiem). Fundusz konsolidowany jest do wyników Grupy metodą praw własności.

Pozostałe działalności jednostek stowarzyszonych BGK

Do jednostek stowarzyszonych konsolidowanych do wyników Grupy BGK metodą praw własności zalicza się także Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., we współpracy z którą Bank realizuje działania w obszarze wspierania eksportu i ekspansji zagranicznej polskich przedsiębiorców oraz podmioty prowadzące lokalną działalność poręczeniową we współpracy z BGK, tj. 13 funduszy poręczeniowych i spółka zadaniowa Krajowa Grupa Poręczeniowa Sp. z o.o. Bank posiada jeszcze udziały w 4 funduszach poręczeniowych o mniejszej wartości.

Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.

Korporacja Ubezpieczeń i Kredytów Eksportowych S.A. jest polskim ubezpieczycielem, którego akcjonariuszami jest Skarb Państwa i Bank Gospodarstwa Krajowego. BGK posiada udział w wysokości 36,69%. Dnia 10 kwietnia 2020r. walne zgromadzenie KUK S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego. Bank dokapitalizował spółkę kwotą 50,0 mln zł i w ten sposób zwiększył swój udział do wysokości 48,5%. Celem dokapitalizowania była minimalizacja negatywnych skutków gospodarczych spowodowanych pandemią COVID-19.

KUK S.A. ubezpiecza transakcje handlowe polskich przedsiębiorców, dzięki którym mogą oni prowadzić bezpieczną wymianę handlową w kraju i zagranicą. Działalność KUK S.A. skupia się na ubezpieczeniu należności z tytułu sprzedaży towarów i usług z odroczonym terminem płatności, a także na udzielaniu gwarancji ubezpieczeniowych.

Jako jedyny ubezpieczyciel w Polsce, KUK S.A. ma prawo do oferowania ubezpieczeń eksportowych gwarantowanych przez Skarb Państwa, które zapewniają bezpieczeństwo w handlu na rynkach podwyższonego ryzyka. Ubezpieczenia KUK obejmują również długoterminowe projekty eksportowe o charakterze inwestycyjnym, finansowane kredytem o okresie spłaty powyżej 2 lat.

W ramach współpracy z KUK S.A. Bank Gospodarstwa Krajowego ubezpiecza większość swojego finansowania dłużnego, a także gwarancji i akredytyw w obszarze finansowania eksportu i wspierania ekspansji zagranicznej. W szczególności dotyczy to finansowania transakcji na rynku o podwyższonym profilu ryzyka, które objęte są

gwarancjami Skarbu Państwa. Ponadto BGK udziela finansowania spółce KUKE Finance S.A. w zakresie prowadzonej przez podmiot zależny (100% udział KUKE S.A.) działalności faktoringowej.

Fundusze poręczeniowe i Krajowa Grupa Poręczeniowa

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach, BGK może nabywać lub obejmować akcje i udziały w regionalnych i lokalnych funduszach poręczeniowych, udzielających poręczeń lub gwarancji spłaty kredytów lub pożyczek dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019r. BGK posiadał zaangażowanie w 17 funduszach poręczeniowych, z czego 13 ujmowano jako jednostki stowarzyszone. Szczegółowe zestawienie funduszy znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BGK.

Bank wraz z funduszami poręczeniowymi zawarł porozumienie „Krajowa Grupa Poręczeniowa”, którego celem było stworzenie platformy wspólnego działania oraz zapewnienie prowadzenia działalności poręczeniowej według najlepszych standardów i praktyk. W tym celu powołana została spółka zadaniowa pod nazwą Krajowa Grupa Poręczeniowa Sp. z o.o.

Celem spółki jest podejmowanie i wspieranie działań na rzecz wzmocnienia funduszy poręczeniowych oraz zwiększenie ich znaczenia, jako szczególnego instrumentu wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorców. W ramach współpracy Banku, funduszy poręczeniowych i spółki przygotowano rozwiązanie informatyczne mające na celu usprawnienie procesów zarządzania poręczeniami i wymianą informacji, m.in.:

- Spółka po przejściu Ogólnopolskiego Systemu Wspomagającego Udzielanie Poręczeń (OSWUP) wraz z serwerami, utrzymuje sprawność systemu i serwerów oraz udostępnia funduszom poręczeniowym jego funkcjonalności. System umożliwia rejestrację wniosków poręczeniowych ich procesowanie i obsługę po udzieleniu poręczenia oraz przygotowanie danych do sprawozdawczości,
- Spółka rozbudowała System OSWUP o moduł sprawozdawczy e-SOP Sprawozdania, który umożliwia pełną cyfryzację w bazie danych informacji o poręczeniach i sprawozdaniach finansowych,
- Spółka rozbudowała dodatkowo system o moduł e-SOP Rejestry, który umożliwia wymianę danych miesięcznych i kwartalnych o poręczeniach w organizowanych przez KGP Sp. z o. o. i fundusze poręczeniowe umowach konsorcjalnych w zakresie udzielania poręczeń:
 - ze Spółdzielczą Grupą Bankową (poręczenia portfelowe),
 - z 4 firmami leasingowymi (indywidualne poręczenia leasingów),
 - z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. (indywidualne poręczenia pożyczek).

Spółka przygotowuje dla funduszy poręczeniowych strony www oraz prowadzi obsługę merytoryczną i informatyczną tych stron oraz obsługę kont pocztowych. Obecnie prowadzi obsługę czterech stron zewnętrznych www.poreczenia-kredytowe.info, www.swietokrzyskifp.pl, www.pzfp.pl, fpkfg.pl.

4.25 TRANSAKcje Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI Z BGK

Szczegółowe zestawienie transakcji z podmiotami powiązаныmi kapitałowo lub organizacyjnie z BGK przedstawiono w jednostkowym sprawozdaniu finansowym BGK w nocie 39.

5. STRATEGIA I KIERUNKI ROZWOJU BGK I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

5.1 STRATEGIA BGK I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

BGK jest w końcowym etapie realizacji strategii przewidzianej na lata 2017-2020. Aktualne pozostają misja, wizja i wartości zdefiniowane w strategii. Misją BGK jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz sektora publicznego w realizacji jego zadań. Cztery kluczowe filary misji są oparte na fundamentalnych wartościach: profesjonalizmie, partnerskiej współpracy i zaangażowaniu. Prace nad nową strategią banku rozpoczną się w 2020 roku.

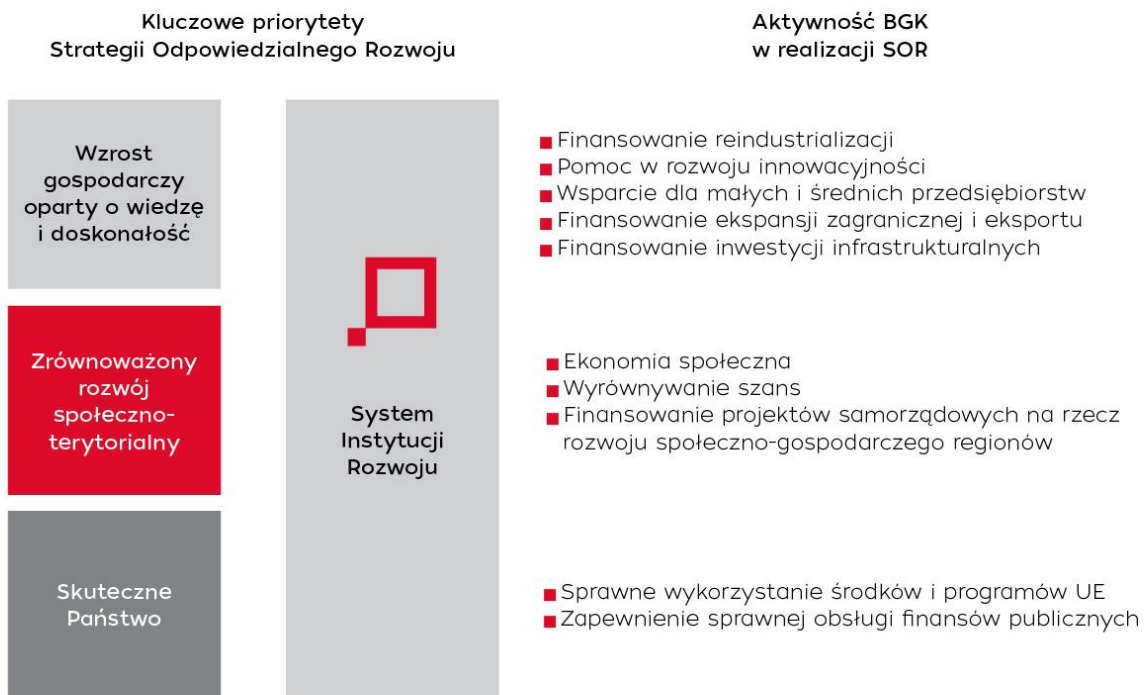
Strategia BGK wynika z wyzwań stojących przed polską gospodarką. Priorytetowo traktowane są: wzrost gospodarczy oparty o wiedzę i doskonałość, zrównoważony rozwój społeczno-terytorialny oraz skuteczne Państwo.

W zakresie polityki inwestycyjnej BGK została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą w grudniu 2019 roku Strategia Inwestycyjna BGK. Powstanie Strategii Inwestycyjnej BGK wiązało się z wydaną w marcu 2019 roku rekomendacją KNF dotyczącą ograniczenia ryzyka inwestycji banków. Zgodnie z przyjętą Strategią Inwestycyjną BGK dla inwestycji o charakterze kapitałowym został określony ich docelowy poziom w odniesieniu do funduszy własnych, a na przestrzeni kolejnych lat nastąpi jego realizacja poprzez zmniejszenia zaangażowań kapitałowych Banku.

Definiując strategię na lata 2017-2020 BGK nakreślił plan działań w kluczowych obszarach obsługiwanych przez Bank.

Misja banku w realizacji Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)

BGK stawia sobie za cel inicjowanie i realizację działań, które służą ogólnemu wzrostowi, finansuje projekty infrastrukturalne, jest poręczycielem i gwarantem oraz obsługuje liczne programy, w tym mające na celu poprawę sytuacji na rynku mieszkaniowym. W 2019 roku BGK otworzył kolejne, poza Brukselą, przedstawicielstwa zagraniczne we Frankfurcie n. Menem i Londynie, co służy m.in. wzmocnieniu obecności Polski na rynkach zagranicznych.

W celu optymalnego dostosowania się do zmiennych warunków rynkowych, BGK pracuje nad nowym modelem biznesowym. Model ten umożliwi bardziej efektywne wspieranie zrównoważonego rozwoju kraju, w sposób pozwalający precyzyjnie odpowiadać na wyzwania rozwojowe poszczególnych segmentów gospodarki. Najważniejsze potrzeby rynku będą adresowane poprzez dedykowane programy. Programy będą miały na celu kompleksowe zaspokojenie potrzeb klientów i interesariuszy oraz będą sprzyjać wzmocnieniu partnerskich relacji i współpracy z rynkiem.

W 2020 roku w Banku będą realizowane działania prowadzące do zdefiniowania nowej strategii na kolejne lata.

5.2 KIERUNKI ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

Działania Grupy BGK w najbliższych latach będą kontynuacją priorytetów zdefiniowanych w strategii 2017-2020 opartej na realizacji trzech głównych filarów:

- Wzrost gospodarczy oparty o wiedzę,
- Zrównoważony rozwój społeczno-terytorialny,
- Skuteczne Państwo.

Wzrost gospodarczy oparty o wiedzę

W ramach wspierania wzrostu gospodarczego opartego o wiedzę Grupa BGK będzie się angażować w finansowanie reindustrializacji i inwestycji infrastrukturalnych, wspieranie ekspansji zagranicznej i eksportu polskich przedsiębiorstw, wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw oraz pomoc w rozwoju innowacyjności.

Finansowanie reindustrializacji i inwestycji infrastrukturalnych

Bank planuje dalszy wzrost finansowania przedsiębiorstw oraz dynamiczny wzrost działalności gwarancyjnej wspieranej przez wykorzystanie wiedzy eksperckiej i doświadczeń Banku, również przy udziale ekspertów branżowych. Bank będzie uczestniczył w konsorcjach bankowych ze względu na warunki charakterystyczne dla takich finansowań, w tym bardzo długi okres finansowania oraz złożone struktury finansowo-prawne.

W zakresie finansowania kapitałowego skala działania określona jest przy współpracy z instytucjami wspierającymi rozwój gospodarczy. Bank będzie kontynuował działania w zakresie współpracy międzynarodowej w ramach Funduszy Marguerite oraz Polskiego Funduszu Funduszy Wzrostu.

Nową inicjatywą o zasięgu międzynarodowym, wspólną dla instytucji rozwoju głównie z krajów Europy Środkowo-Wschodniej, w której w roli inwestora będzie występował BGK jest inicjatywa powstania Funduszu Trójmorza. Fundusz będzie na zasadach komercyjnych wspierał istotne projekty infrastrukturalne w tej części Europy.

Wspieranie ekspansji zagranicznej i eksportu polskich przedsiębiorstw

Bank zakłada dynamiczny wzrost zaangażowania w obszarze finansowania ekspansji zagranicznej i eksportu polskich przedsiębiorstw w formie kredytów, akredytyw, wykupu wierzytelności oraz gwarancji.

Głównym filarem tego rodzaju działalności w BGK jest program „Finansowe Wspieranie Eksportu”. Celem tego Programu jest poprawa pozycji konkurencyjnej polskich eksporterów oraz zwiększenie wielkości polskiego eksportu poprzez ułatwienie dostępu i uatrakcyjnienie warunków finansowania zakupu polskich dóbr i usług, jak również istotne ograniczenie ryzyka działalności eksportowej polskich firm. Cel ten jest realizowany poprzez udzielanie przez BGK kredytów dla nabywców polskich towarów i usług lub ich banków z zapewnieniem ochrony ubezpieczeniowej Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKE S.A.).

Wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw

W obszarze wsparcia sektora MŚP Bank kontynuował działanie programu gwarancji de minimis poprzez Krajowy Fundusz Gwarancyjny oraz wykorzystywał środki europejskie dla zmniejszania luki konkurencyjnej tego sektora.

W 2019 roku kontynuowano sprzedaż gwarancji udzielanych w ramach Funduszu Gwarancyjnego Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (FG POIR). Oferta gwarancji dla MŚP w ramach FG POIR ma na celu zwiększenie skłonności firm do inwestowania, przy jednoczesnym zwiększeniu efektywności wykorzystania środków unijnych.

Bank aktywnie włączył się również w wypracowanie systemowych rozwiązań, które pomogą przedsiębiorcom przetrwać w trudnym okresie spowodowanym przez pandemię wirusa COVID-19. Jedno z rozwiązań polega na zwiększeniu maksymalnej wysokości gwarancji de minimis do 80% kwoty kredytu. BGK zrezygnuje przy tym z prowizji pobieranej przy udzielaniu gwarancji.

Pomoc w rozwoju innowacyjności

Działania w obszarze wspierania innowacyjności realizowane są przez BGK poprzez instrument „Kredyt na Innowacje Technologiczne” w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020, a także z wykorzystaniem innych środków perspektywy Unii Europejskiej na lata 2014-2020 oraz poprzez utworzenie funduszy inwestycyjnych finansujących prace badawczo-rozwojowe.

W roku 2019 zawarto kolejne umowy z MŚP o dofinansowanie oraz dokonywanie wypłat premii technologicznych, udzielanie gwarancji objętych regwarancją Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI) w ramach programu COSME.

Mając na względzie wspieranie powstania i rozwoju innowacyjnych sposobów organizacji działań badawczo-rozwojowych utworzono w BGK Fundusz Polskiej Nauki (FPN), którego celem jest finansowanie działalności naukowej szczególnie ważnej dla realizacji rozwoju innowacyjnych produktów.

Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy

W obszarze ekonomii społecznej i wyrównywania szans mieści się całe spektrum instrumentów związanych z rozwojem mieszkalnictwa i z zapewnieniem dostępności mieszkań dla młodych rodzin, dla osób o relatywnie niższych dochodach, a także w zakresie kreowania mobilności społeczeństwa i w obszarze równoważenia rynku pracy poprzez budowanie sektora mieszkań na wynajem.

W obszarze mieszkalnictwa Bank jest aktywny zarówno poprzez realizację dedykowanych programów rządowych (działania funduszy przepływowymi), jak i (w chwili obecnej) poprzez działalność inwestycyjną funduszy zarządzanych przez PFR Nieruchomości. Bank w ramach bieżącej działalności będzie prowadził obsługę ekspozycji kredytowych portfela dawnego KFM, w tym procesu wyodrębniania na własność lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych lokatorów.

W zakresie funduszy przepływowych w obszarze mieszkalnictwa BGK będzie wspierał finansowanie zakupu mieszkań i domów przeznaczonych dla młodych rodzin (RnS i MdM), budownictwo socjalne czy dopłaty do czynszów.

Program „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie” wspiera rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy, jako elementów rozwoju rynku pracy, przeciwdziałania bezrobociu i promowania zatrudnienia, gdzie BGK pełni rolę menedżera programu.

Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 gdzie BGK z powierzonych środków wspiera poprzez zwrotne instrumenty finansowe przedsięwzięcia ukierunkowane na budowę, rozbudowę lub przebudowę sieci infrastruktury telekomunikacyjnej, zapewniającej szerokopasmowy dostęp do szybkiego Internetu.

Skuteczne Państwo

Z uwagi na specyfikę działania BGK, ważnym elementem rozwoju Banku, są działania zawarte w priorytecie „Skuteczne Państwo”. Działania te obejmują efektywną realizację programów europejskich, a także obsługi finansów publicznych oraz zleconych programów rządowych. Ważnym dla BGK i grupy jest także wykorzystanie potencjału banku we współpracy z polskimi instytucjami rozwoju.

Głównymi celami projektów wspieranych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych są m.in.: rozwój przedsiębiorczości MŚP, poprawa efektywności energetycznej w sektorze mieszkalnictwa i budynków publicznych oraz w MŚP, rozwój rynku pracy, finansowanie odnawialnych źródeł energii oraz rewitalizacja obszarów miejskich. Bank będzie współpracował z partnerami samorządowymi nad jak najlepszym i dostosowanym do specyfiki regionu planem działań współfinansowanych ze środków UE.

W zakresie działań w ramach perspektywy europejskiej 2014-2020 BGK skupiać się będzie na zwiększeniu tempa wykorzystania środków UE w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych.

Sprawne wykorzystanie środków i programów UE

Wdrażanie instrumentów finansowych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) na lata 2014-2020, jest kontynuacją wcześniejszych działań Banku odnoszących się do pozadotacyjnego wsparcia przedsiębiorczości ze środków publicznych.

Głównymi celami projektów wspieranych w ramach RPO są m.in.: rozwój przedsiębiorczości MŚP, poprawa efektywności energetycznej w sektorze mieszkalnictwa i budynków publicznych oraz w MŚP, rozwój rynku pracy, finansowanie odnawialnych źródeł energii oraz rewitalizacja obszarów miejskich. Wsparcie jest realizowane z wykorzystaniem instrumentów finansowych o charakterze pożyczkowym (mikropożyczki, pożyczki), poręczeniowym oraz z wykorzystaniem inwestycji kapitałowych.

Zapewnienie sprawnej obsługi finansów publicznych

W zakresie działań zorientowanych na obsługę sektora finansów publicznych, czy dystrybucji środków europejskich, BGK będzie prowadził działania w celu utrzymania wysokiej jakości obsługi oraz będzie dążył do doskonałości operacyjnej.

Transformacja kulturowa BGK i Grupy BGK

Tak określone kierunki rozwoju wymagały przeprowadzenia transformacji kulturowej, która stała się podstawą strategii Banku na lata 2017-2020. Jej filarami są wartości: profesjonalizm, zaangażowanie i partnerska współpraca, które łączą pracowników i przenikają przez wszystkie procesy w Banku. W roku 2019 postawiliśmy na pogłębienie partnerskiej współpracy, której celem jest burzenie silosów, holistyczne, przekrojowe podejście do procesów i projektów bankowych, wymiana doświadczeń. Zrealizowaliśmy go poprzez organizację między pionowych i między departamentowych warsztatów i spotkań integracyjnych, olimpiadę BGK dla pracowników, program mentoringowy, kontynuację szkoleń dla menedżerów podnoszących kompetencje menedżerskie oraz ocenę pracowniczą, która składa się z oceny realizacji celów biznesowych oraz oceny postawy.

Kultura organizacyjna oparta na profesjonalizmie, zaangażowaniu i partnerskiej współpracy stała się trwałym elementem rzeczywistości BGK.

5.3 WPŁYW PANDEMII COVID-19 NA DZIAŁANIA BANKU

W związku z pandemią COVID-19 rząd Polski przygotował dodatkowe wsparcie dla polskich przedsiębiorstw w ramach tarcz anty kryzysowych. Bank włączył się w wypracowanie wielu systemowych rozwiązań, które pomogą przedsiębiorcom przetrwać w tym trudnym okresie.

Bank wprowadził elektroniczny obieg dokumentów pomiędzy BGK, bankami a klientami tak, aby przedsiębiorca mógł złożyć wniosek bez wychodzenia z domu.

Termin wprowadzenia poszczególnych rozwiązań z pakietu pomocowego dla firm wymaga przeprowadzenia zmian ustawowych, wymaganych notyfikacji KE, uzyskania zgód Komisji Nadzoru Finansowego oraz umów z bankami komercyjnymi i spółdzielczymi, które na moment zamykania sprawozdania dla części działań pomocowych są jeszcze w trakcie procedowania.

Jednocześnie, dzięki współpracy z organami legislacyjnymi BGK wypracowuje priorytetowo rozwiązania, z których klienci mogą korzystać od razu po uchwaleniu odpowiednich ustaw i przygotowaniu rozporządzeń. Dzięki tym rozwiązaniom Bank jest w stanie szybko reagować na potrzeby klientów i na bieżąco wdrażać zarówno nowe produkty jak i zmiany w produktach istniejących.

Proponowany pakiet pomocy BGK dla przedsiębiorstw dotkniętych pandemią COVID-19 obejmuje:

- System gwarancji, w tym:
 - gwarancje de minimis - pakiet pomocy dla mikro-, małych i średnich firm,
 - gwarancje Biznesmax – pakiet pomocy dla mikro-, małych i średnich firm,
 - gwarancje z Funduszu Gwarancji Płynnościowych - wsparcie dla średnich i dużych firm, niezależnie od branż,
- System dopłat - wsparcie dla małych, średnich i dużych firm realizowane w ramach przygotowywanego Funduszu Dopłat do oprocentowania kredytów,
- Fundusz Przeciwdziałania COVID-19,
- Wsparcie z wykorzystaniem funduszy unijnych w tym:
 - Kredyt na innowacje technologiczne,
 - Program dla podmiotów sektora ekonomii społecznej (PES),
 - Pożyczki unijne ze środków RPO oraz w ramach Projektu PPW Turystyka,
 - Pożyczki Płynnościowe POIR,
 - Pożyczki Płynnościowe dla Podmiotów Ekonomii Społecznej.

Zmiany w programie gwarancji de minimis zwiększą dostęp do kredytów we współpracujących z BGK bankach komercyjnych i spółdzielczych. Najważniejsze zmiany to:

- zwiększenie maksymalnej wysokości gwarancji de minimis z 60% do 80% kwoty kredytu, czyli do najwyższego poziomu niewymagającego notyfikacji Komisji Europejskiej,
- rezygnacja z prowizji od gwarancji,
- wydłużenie czasu trwania gwarancji de minimis na kredyty obrotowe dla przedsiębiorców z 27 do 39 miesięcy.

Bank w ramach gwarancji de minimis w okresie od 19 marca 2020r. do 30 kwietnia 2020r. udzielił ponad 14 tysięcy gwarancji na kwotę ponad 4 709,8 mln zł.

Bank wprowadził też zmiany ułatwiające przedsiębiorcom korzystanie z programu Gwarancje Biznesmax. Najważniejsze zmiany to:

- możliwość objęcia gwarancją, stanowiącą pomoc de minimis, kredytu obrotowego odnawialnego, w tym kredytu odnawialnego w rachunku bieżącym na zapewnienie płynności finansowej firmom innowacyjnym i efektywnym ekologicznie,
- kredyty odnawialne nie muszą wykazywać związku z realizowaną lub zakończoną inwestycją i będą uruchamiane na prostszych zasadach – bez przedkładania w banku dokumentów finansowo-księgowych,
- w przypadku gwarancji stanowiącej pomoc de minimis nie obowiązuje katalog kosztów kwalifikowalnych inwestycji i obowiązek przedkładania przez kredytobiorcę planu projektu inwestycyjnego – kredyt udzielany jest na podstawie procedury banku i wykorzystywany na finansowanie zgodnie z celem określonym w umowie kredytu,
- z gwarancji obejmującej odnawialny kredyt obrotowy, oprócz podmiotów innowacyjnych, mogą skorzystać również firmy efektywne ekologicznie, które wdrażały u siebie ekologiczne rozwiązania – wprowadzenie nowego podmiotowego kryterium dostępu,
- wydłużenie do końca 2021 roku (przed zmianami do 2020 roku) okresu obowiązywania 5% stawki rocznej dla wyliczenia dopłaty do oprocentowania kredytu,
- systemem dopłat do odsetek są objęte również kredyty odnawialne.

W kwietniu 2020 roku Bank uruchomił dodatkowo Fundusz Gwarancji Płynnościowych (FGP). Przedsiębiorcy mogą uzyskać gwarancje w bankach kredytujących – zarówno komercyjnych jak i spółdzielczych – które podpisały z BGK odpowiednie umowy o współpracy. To rozwiązanie będzie kołem ratunkowym dla średnich i dużych firm, które z powodu pandemii COVID-19 utraciły płynność finansową. Szczegóły funduszu to:

- kwota kredytu objętego gwarancją to nawet 250 mln zł,
- zabezpieczenie wyniesie do 80% kwoty kredytu przeznaczonego na zapewnienie płynności finansowej firmy (kwota gwarancji od 3,5 mln zł do 200 mln zł),
- gwarancja będzie udzielana na maksymalnie do 27 miesięcy i nie dłużej niż okres kredytu + 3 miesiące,
- do nowych lub odnawianych po 1 marca 2020r. kredytów obrotowych w rachunku bieżącym i linii kredytowych.

Przedsiębiorcy mogą uzyskać gwarancje w bankach kredytujących – zarówno komercyjnych jak i spółdzielczych – które podpisały z BGK odpowiednie umowy o współpracy.

Kolejne rozwiązanie pomocowe, nad którym pracuje BGK, to system dopłat do oprocentowania kredytów, których udziela przedsiębiorcom i rolnikom sektor bankowy. Rozważane są różne scenariusze i możliwości szybkiego wdrożenia takiego mechanizmu. Najważniejsze jest to, jak BGK może wspomóc firmy, rolników i sektor bankowy, aby banki mogły udzielać kredytów na lepszych warunkach poprzez mechanizm dopłaty do odsetek. Przygotowanie tej formy wsparcia zajmie więcej czasu, ale wszystkie zaangażowane instytucje działają w trybie nadzwyczajnym. Na moment zamykania Sprawozdania utworzenie Funduszu Dopłat do oprocentowania kredytów było na ścieżce legislacyjnej.

Następną możliwością wsparcia, nad którym pracuje BGK, będzie Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 (planowana wielkość funduszu to 100 mld zł). Fundusz, którego dysponentami będą instytucje publiczne będzie swoje środki przeznaczał na całą gamę instrumentów związanych ze zwalczaniem skutków COVID-19. Na dzień zamknięcia sprawozdania Bank wyemitował obligacje w łącznej wysokości 21 mld zł, które zasilają fundusz.

Dodatkowo, Bank w porozumieniu z ustawodawcą, Komisją Europejską i EFI przygotowuje zmiany ułatwiające korzystanie z:

- Gwarancji COSME,
- Gwarancji dla sektora rolnego,
- Gwarancji dla firm faktoringowych.

Zmiany te pozwolą dodatkowo zwiększyć liczbę podmiotów korzystających z gwarancji, co zredukuje wpływ pandemii na firmy i sektor rolniczy.

W obszarze pomocowym z wykorzystaniem środków unijnych występują:

Kredyt na innowacje technologiczne to dotacja finansująca do 70% kwoty inwestycji (projektu). Dotacja ma formę premii technologicznej. Na realizację projektu przedsiębiorca musi mieć środki własne oraz zaciąga kredyt technologiczny (inwestycyjny) w banku komercyjnym, który po zrealizowaniu inwestycji spłacany jest częściowo premią technologiczną. Bank wprowadził też zmiany ułatwiające przedsiębiorcom korzystanie z kredytu na innowacje technologiczne. Najważniejsze zmiany to:

- wydłużenie terminu naboru wniosków,
- wydłużenie terminu na podpisanie umowy kredytowej z 30 do 60 dni,
- wydłużenie terminu na dostarczenie dokumentów niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie z 37 na 67 dni,
- wydłużenie terminu na dostarczenie dokumentacji środowiskowej z 10 na 12 miesięcy,
- wprowadzenie paneli zdalnych (aby nie narażać przedsiębiorców i ekspertów na konieczność osobistego stawiennictwa się na panele).

Program dla podmiotów sektora ekonomii społecznej (PES). Najważniejsze zmiany to:

- wydłużenie karencji w spłacie kapitału na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy (dla nowych pożyczek oraz już udzielonych, w których nie rozpoczęła się jeszcze spłata kapitału),
- maksymalnie 6-miesięczne wakacje kredytowe (możliwość zawieszenia spłaty rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych - do uzgodnienia pomiędzy pośrednikiem i PES),
- dwukrotne obniżenie oprocentowania na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy (dla nowych pożyczek oraz już udzielonych),
- w przypadku trudnej sytuacji finansowej PES, związanej z COVID-19, pośrednik finansowy może obniżyć oprocentowanie do 0% na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy,
- wydłużenie okresu utworzenia miejsca pracy maksymalnie do 12 miesięcy (dodatkowo o 6 miesięcy - dla zawartych umów i nowych pożyczek zawieranych do 31 grudnia 2020r.),
- wydłużenie okresu spłaty pożyczek o maksymalnie 12 miesięcy (dla Pożyczki na start i Pożyczki Rozwojowej).

Pożyczki unijne, pakiet dla mikro, małych i średnich firm. Najważniejsze zmiany w warunkach i zasadach spłaty Pożyczek Unijnych z Regionalnych Programów Operacyjnych województw:

- dodatkowa, co najmniej 6-miesięczna karencja w spłacie kapitału,
- 4-miesięczne wakacje kredytowe w spłacie zobowiązań, czyli zawieszenie spłat na 4 miesiące,
- obniżenie oprocentowania pożyczek,
- brak podwyższonych odsetek w odniesieniu do zaległości wynikających z COVID-19 oraz nie podejmowanie działań windykacyjnych przed wprowadzeniem korzystnych zmian do umowy,
- rozszerzenie zakresu finansowania dla MŚP o pożyczki finansujące kapitał obrotowy oraz wprowadzenie nowych produktów wsparcia w celu utrzymania zatrudnienia w firmach i kontynuowania ich działalności.

Pożyczki Płynnościowe POIR jako wsparcie dla mikro, małych i średnich firm, niezależnie od branż, które umożliwiają firmom sfinansowanie szerokiego katalogu wydatków związanych z utrzymaniem bieżącej działalności firmy i zapewnieniem jej płynności finansowej. Podstawowe warunki Pożyczek Płynnościowych to:

- Okres spłaty pożyczki - do 6 lat,
- Oprocentowanie - 0%,
- Karencja w spłacie - do 6 miesięcy od dnia uruchomienia pożyczki,
- Wakacje kredytowe - wydłużenie okresu spłaty na 2 miesiące raz do roku (w pierwszym i drugim roku okresu spłaty pożyczki),
- Brak opłat i prowizji za udzielenie pożyczki i obsługę,

- Przedsiębiorca może uzyskać więcej niż jedną pożyczkę płynnościową, pod warunkiem, że ich łączna kwota nie przekroczy 15 mln zł,
- Możliwość łączenia pożyczki z innymi formami wsparcia finansowego w ramach Tarczy Polskiego Funduszu Rozwoju.

Pożyczki Płynnościowe dla Podmiotów Ekonomii Społecznej (PES). Pożyczka jest przeznaczona na utrzymanie bieżącej działalności pożyczkobiorcy i zapewnienie mu płynności finansowej. Podstawowe parametry pożyczki:

- maksymalna wartość pożyczki to 25% wartości rocznego obrotu, ale nie więcej niż 100 tys. zł,
- oprocentowanie 0,1% w skali roku,
- okres spłaty do 48 miesięcy oraz karencja w spłacie nawet do 12 miesięcy (w tym czasie pożyczkobiorca spłaca wyłącznie odsetki, przy czym może tego dokonywać w okresach kwartalnych, a nie miesięcznych),
- w uzasadnionych przypadkach spłata pożyczki może nastąpić w ratach kwartalnych (np. w sytuacji prowadzenia sezonowej działalności gospodarczej),
- łatwe zabezpieczenie – np. weksel in blanco,
- brak prowizji i opłat,
- przeznaczenie: cele płynnościowe, finansowanie bieżącej działalności.

Procedura ubiegania się o pożyczki ma uproszczony charakter i uwzględnia specyfikę oraz możliwości finansowe PES. W przypadku pożyczek z oprocentowaniem preferencyjnym może występować pomoc de minimis.

Bank chce także zwiększyć dostępność funduszy europejskich dla firm. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej prowadzi zaawansowane rozmowy z Komisją Europejską w sprawie przesunięcia części środków z perspektywy finansowej 2014-2020 na wsparcie przedsiębiorstw, zwłaszcza mikrofirm.

Dodatkowo Bank w ramach pomocy płynnościowej dla swoich klientów stosuje ułatwienia w spłacie kredytów w formie odroczenia spłaty rat kapitałowo-odsetkowych i wydłużeniach terminów spłat. Wnioski tego typu w związku z COVID-19, wg stanu na 30 kwietnia 2020r. dotyczą zaangażowania na kwotę 4 256,1 mln zł, co stanowi około 6% portfela banku wg stanu na koniec marca 2020 roku (69 596,2 mln zł). Około 67% to zaangażowania objęte wnioskami dotyczącymi wakacji kredytowych natomiast 98% zaangażowań objętych wnioskami to klienci segmentu przedsiębiorstw. Dominują kredyty inwestycyjne (około 66%).

Więcej informacji znajduje się na stronie <https://www.bgk.pl/pakietpomocy/>.

6. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK I BANKU BGK

6.1 WYNIK FINANSOWY GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

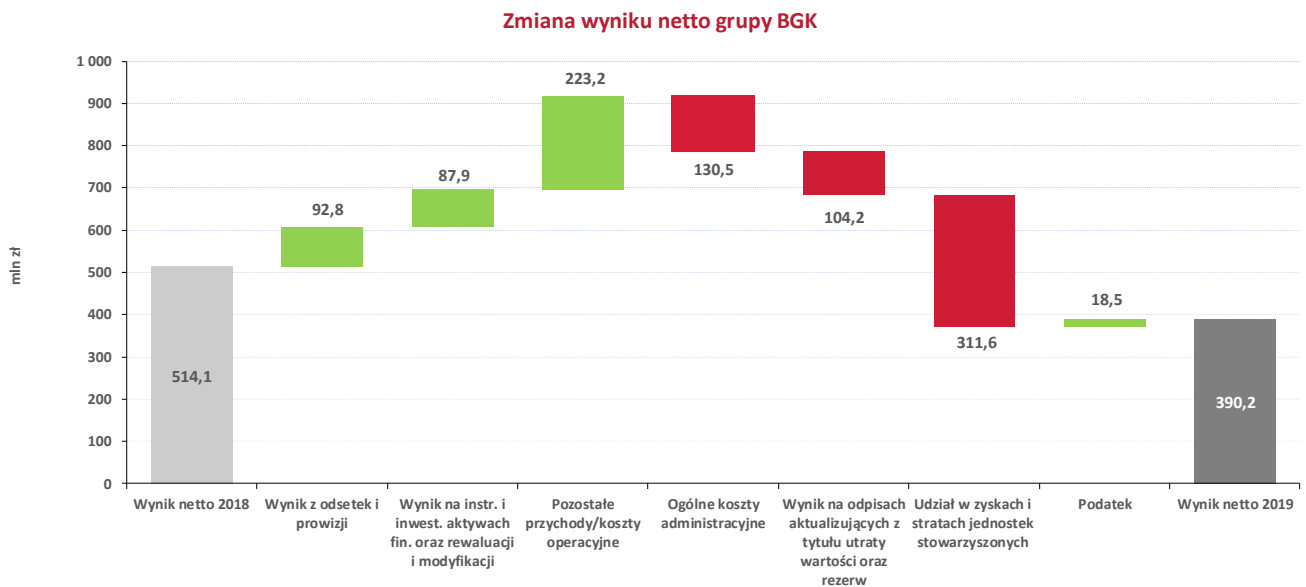
Wynik netto grupy BGK za 2019 rok zamknął się kwotą 390,2 mln zł, która była o 123,9 mln zł niższa od uzyskanej za 2018 rok. Niższy wynik związany był przede wszystkim ze spadkiem udziału w zyskach jednostek stowarzyszonych o 311,6 mln zł i odpisów aktualizujących oraz rezerw wynikającym ze zwiększenia portfela kredytowego i konserwatywnego podejścia do rozpoznawania i wyceny ryzyka kredytowego. Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw rozpoznanych zgodnie z MSSF 9 to wzrost kosztów o 104,2 mln zł w stosunku do roku 2018.

TABELA 25: Rachunek zysków i strat grupy BGK (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wynik z tytułu odsetek	953,4	889,1	64,3	7,2%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	218,6	190,1	28,5	15,0%
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	119,7	51,2	68,5	133,7%
Wynik na inwestycyjnych aktywach finansowych	85,7	60,5	25,2	41,6%
Wynik na działalności bankowej	1 377,4	1 190,9	186,5	15,7%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	191,8	-31,4	223,2	-
Ogólne koszty administracyjne	-600,8	-470,3	-130,5	27,8%
Wynik z tytułu modyfikacji	-9,2	-3,4	-5,8	167,5%
Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw	-231,4	-127,2	-104,2	81,9%
Wynik z działalności operacyjnej	727,8	558,6	169,2	30,3%
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych	-268,6	43,0	-311,6	-
Zysk brutto	459,2	601,6	-142,4	-23,7%
Podatek dochodowy	-69,0	-87,5	18,5	-21,2%
Zysk netto	390,2	514,1	-123,9	-24,1%
Zysk netto przypadający na rzecz właściciela jednostki dominującej	390,1	514,4	-124,3	-24,2%
Zysk netto przypadający na udziały niesprawujące kontroli	0,1	-0,3	0,4	-

Największy wpływ na kształtowanie się wyniku netto o w stosunku do roku poprzedniego miały:

- udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych – spadek o 311,6 mln zł r/r – obniżenie ostatecznego wyniku grupy w roku 2019 o 268,6 mln zł,
- wzrost wyniku z działalności bankowej o 186,5 mln zł tj. 15,7% r/r,
- ogólne koszty administracyjne – wzrost kosztów o 130,5 mln zł tj. 27,8% r/r, pozostałe przychody/ koszty operacyjne – wzrost wyniku o 223,2 mln zł r/r, wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw – wzrost kosztów o 104,2 mln zł, tj. 81,9% r/r.

Rachunek zysków i strat

Wynik z tytułu odsetek, prowizji i opłat

Wynik z tytułu odsetek, prowizji i opłat za rok 2019 wyniósł 1 172,0 mln zł i był wyższy o 92,8 mln zł tj. 8,6% r/r. Na stan ten największy wpływ miał wzrost wyniku BGK w tym zakresie o 91,6 mln zł. Związany był on przede wszystkim ze wzrostem wyniku odsetkowego BGK o 62,9 mln zł, w głównej mierze wynikającego ze wzrostu działalności kredytowej i depozytowej oraz ze wzrostem wyniku Banku z prowizji i opłat o 28,7 mln zł tj. 15,1% r/r.

Wynik na instrumentach i inwestycyjnych aktywach finansowych

Wynik na instrumentach i inwestycyjnych aktywach finansowych za rok 2019 wyniósł 205,4 mln zł i był wyższy od wyniku za rok 2018 o 93,7 mln zł. Znaczący wpływ na wynik 2019 roku miały wyceny funduszy Margueritte, PGFF i dywidendy, jakie Bank otrzymał w 2019 roku w wysokości 37,0 mln zł, wyższe o 19,6 mln zł niż w roku poprzednim.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych za rok 2019 wyniósł 191,8 mln zł i był wyższy od wyniku roku poprzedniego o 223,2 mln zł. Głównym elementem wzrostu były dodatnie wyceny nieruchomości inwestycyjnych, niska baza odniesienia w 2018 roku (znaczące rezerwy na sprawy sporne w BGK) oraz rozliczenie przez BGK korekty wyceny kredytów KFM.

Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne Grupy Kapitałowej BGK za rok 2019 wyniosły 600,8 mln zł i były wyższe od kosztów za rok 2018 o 130,5 mln zł. Wzrost kosztów dotyczył wzrostu kosztów działania Banku BGK o 73,8 mln zł i pozostałych podmiotów Grupy o 56,7 mln zł. Wzrost kosztów jest następstwem kontynuacji prowadzonych inicjatyw w obszarze poprawy sprawności działania Banku a także wzrostu zaangażowania i skali realizowanych projektów głównie w ramach Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju.

Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw

Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw za rok 2019 dla Grupy Kapitałowej BGK wyniósł -231,4 mln zł i był niższy od wyniku za rok 2018 o 104,2 mln zł. Wynik ten związany jest ze wzrostem zaangażowania kredytowego i konserwatywnym podejściem do ryzyka kredytowego w ramach podstawowej działalności realizowanej przez Bank.

Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych

Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych Grupy Kapitałowej BGK za rok 2019 wyniósł -268,6 mln zł i był niższy w stosunku do roku 2018 o 311,6 mln zł. Zmiana w stosunku do roku poprzedniego wynikała z bieżącej wyceny inwestycji realizowanych przez fundusze zarządzane przez PFR TFI S.A.

Podatek

Wartość podatku za rok 2019 wyniosła 69,0 mln zł i była niższa w stosunku do roku 2018 o 18,5 mln zł.

6.2 SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ GRUPY BGK

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na koniec roku 2019 zamknęło się sumą bilansową w wysokości 100 521,2 mln zł.

Aktywa Grupy BGK

Największy udział w strukturze aktywów stanowiły zaangażowania o charakterze kredytowym netto 38,1%, a ich wartość bilansowa na koniec 2019 roku wyniosła 38 310,3 mln zł i wzrosła o 16,7% r/r.

Wartość inwestycji w jednostki stowarzyszone na koniec roku 2019 wyniosła 3 652,8 mln zł, co stanowiło 3,6% aktywów ogółem.

Kształtowanie się pozostałych pozycji aktywów Grupy BGK było głównie pochodną zarządzania pozycją płynnościową BGK i kształtowaniem się rozliczeń międzyokresowych i rozrachunków.

TABELA 26: Struktura aktywów grupy BGK (w mln zł)

Wyszczególnienie	2019		2018		Zmiana do 2018	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Kasa, środki w Banku Centralnym	22 729,4	22,6%	16 668,9	19,7%	6 060,5	36,4%
Należności od banków	6 938,7	6,9%	8 365,0	9,9%	-1 426,3	-17,1%
Zaangażowania o charakterze kredytowym netto	38 310,3	38,1%	32 820,6	38,7%	5 489,7	16,7%
Instrumenty dłużne i pochodne	19 281,9	19,2%	15 733,5	18,6%	3 548,4	22,6%
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	5 301,5	5,3%	3 874,7	4,6%	1 426,8	36,8%
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	3 652,8	3,6%	3 883,6	4,6%	-230,8	-5,9%
Pozostałe aktywa	4 306,7	4,3%	3 426,0	4,0%	880,6	25,7%
Suma aktywów	100 521,2	100,0%	84 772,3	100,0%	15 748,9	18,6%

Pasywa Grupy BGK

Największy udział w strukturze pasywów Grupy Kapitałowej BGK miały zobowiązania wobec klientów, które stanowiły na koniec 2019 roku 59,4% pasywów. Wartość zobowiązań wobec klientów na koniec 2019 roku wyniosła 59 701,4 mln zł i wzrosła o 25,3% r/r. Wzrost udziału w strukturze pasywów zobowiązań wobec klientów o 3,2 p.p. był efektem zarówno wzrostu wartości zobowiązań jak i zwiększenia sumy bilansowej Grupy BGK.

Udział wartości kapitału ogółem Grupy BGK w strukturze pasywów spadł o 4,1 p.p. do poziomu 18,6%, co było głównie efektem przekazania przez BGK 500 mln zł na umiejscowiony w strukturze Banku Fundusz Polskiej Nauki.

Wartość zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych Grupy BGK wyniosła na koniec 2019 roku 7 251,5 mln zł. Wartość zobowiązań wobec banków na koniec 2019 roku wyniosła 4 119,6 mln zł.

Kształtowanie się pozostałych pozycji pasywów Grupy BGK było głównie pochodną zarządzania pozycją płynnościową Banku. Przy kapitale na poziomie 18 653,9 mln zł Grupa BGK posiada znaczący potencjał na zwiększanie swojego zaangażowania w akcję kredytową, zwiększanie działalności inwestycyjnej, jak i wspieranie rozwoju gospodarczego kraju w obszarach reindustrializacji i inwestycji infrastrukturalnych oraz wspieranie ekspansji zagranicznej polskich przedsiębiorstw.

TABELA 27: Struktura pasywów grupy BGK (w mln zł)

Wyszczególnienie	2019		2018		Zmiana do 2018	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Zobowiązania wobec banków	4 119,6	4,1%	3 879,2	4,6%	240,4	6,2%
Zobowiązania wobec klientów	59 701,4	59,4%	47 637,3	56,2%	12 064,1	25,3%
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	7 251,5	7,2%	5 787,2	6,8%	1 464,3	25,3%
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych	9 113,4	9,1%	5 214,1	6,2%	3 899,3	74,8%
Pozostałe pasywa	1 681,4	1,7%	3 020,8	3,6%	-1 339,4	-44,3%
Kapitał ogółem	18 653,9	18,6%	19 233,7	22,7%	-579,8	-3,0%
Suma pasywów	100 521,2	100,0%	84 772,3	100,0%	15 748,9	18,6%

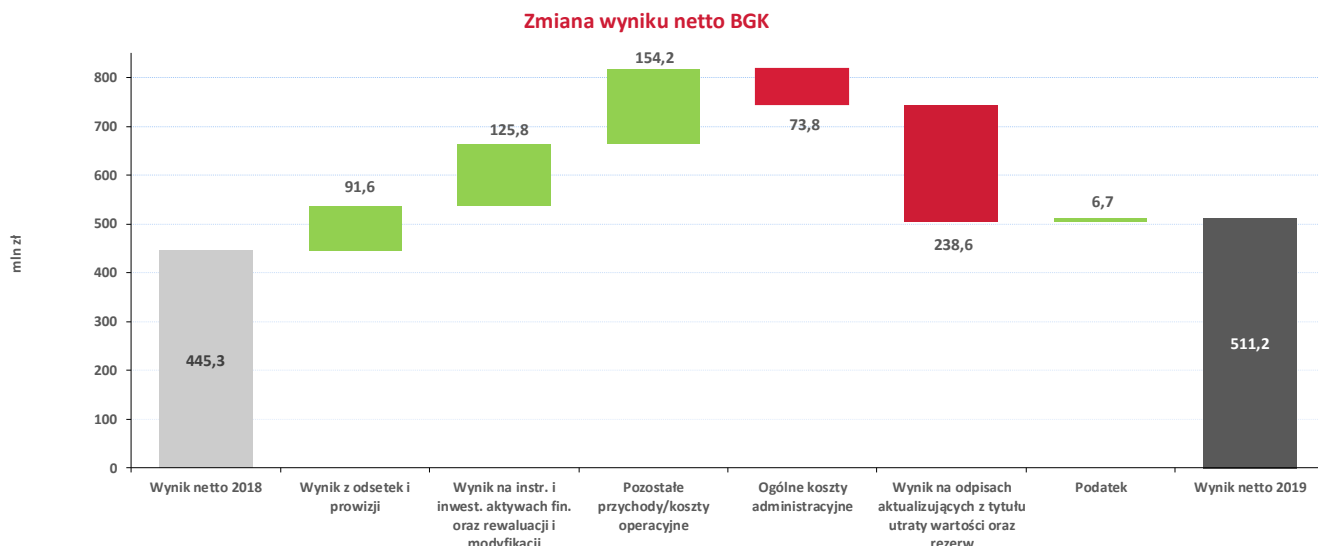
6.3 WYNIK FINANSOWY BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Wynik netto BGK za 2019 rok wyniósł 511,2 mln zł i zwiększył się o 65,9 mln zł, tj. 14,8% r/r. Wzrost był pochodną przede wszystkim wyższych zaangażowań kredytowych netto o 5 473,4 mln zł tj. 16,7 % oraz wyższych sald zobowiązań wobec klientów o 12 052,0 mln zł, tj. 25,2 % r/r. Wynik brutto wyniósł 578,6 mln zł i wzrósł o 59,1 mln zł tj. 11,4% r/r.

TABELA 28: Rachunek zysków i strat BGK (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wynik z tytułu odsetek	945,7	882,8	62,9	7,1%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	219,1	190,4	28,7	15,1%
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	120,1	52,1	68,0	130,6%
Wynik na inwestycyjnych aktywach finansowych	111,9	48,4	63,5	131,3%
Wynik na działalności bankowej	1 396,9	1 173,7	223,2	19,0%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	70,6	-83,6	154,2	-184,5%
Ogólne koszty administracyjne	-475,9	-402,1	-73,8	18,4%
Wynik z tytułu modyfikacji	-9,2	-3,4	-5,8	167,5%
Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw	-403,8	-165,2	-238,6	144,5%
Wynik z działalności operacyjnej	578,6	519,5	59,1	11,4%
Zysk brutto	578,6	519,5	59,1	11,4%
Podatek dochodowy	-67,4	-74,1	6,7	-9,0%
Zysk netto	511,2	445,3	65,9	14,8%

Największy wpływ na wzrost wyniku netto miał wynik na działalności bankowej, który zwiększył się o 223,2 mln zł, tj. 19,0 % r/r.

Wynik z tytułu odsetek

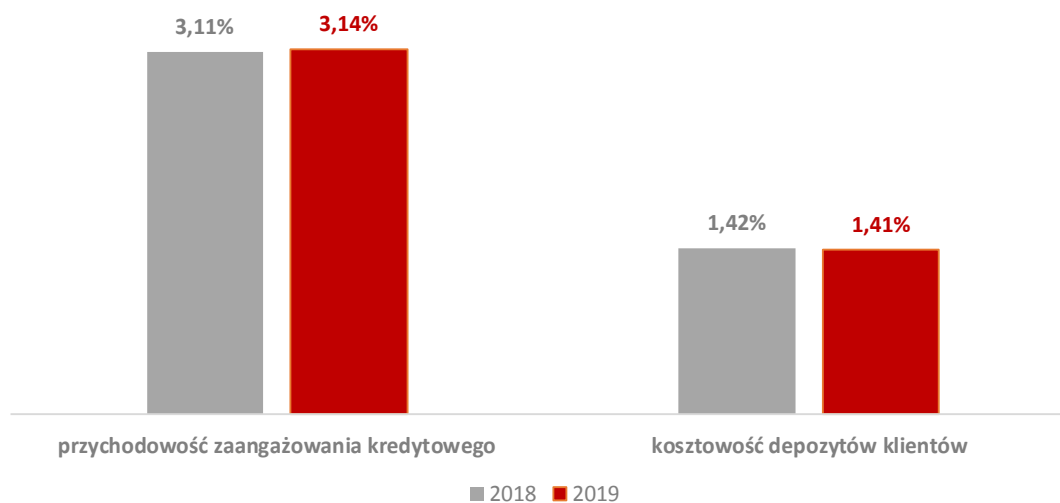
Wynik z odsetek wyniósł na koniec 2019 roku 945,7 mln zł i był wyższy od wielkości uzyskanej w 2018 roku o 62,9 mln zł, tj. o 7,1% r/r.

Wzrost wyniku odsetkowego związany był przede wszystkim ze wzrostem skali działalności kredytowej i depozytowej.

W porównaniu do 2018 roku nastąpił wzrost zarówno przychodów odsetkowych o 305,6 mln zł, tj. 16,1% r/r, jak i kosztów odsetkowych o 242,7 mln zł, tj. 23,8% r/r.

Średni poziom aktywów odsetkowych wyniósł 94,3 mld zł i był wyższy o 4,8 mld zł, tj. 5,3% r/r.

Średnia przychodowość aktywów w roku 2019 wyniosła 2,19% i była wyższa o 7 p.b. od przychodowości osiągniętej w roku 2018.

Największą grupę przychodów odsetkowych stanowiły przychody od zaangażowań o charakterze kredytowym, które wyniosły 1 284,7 mln zł i były wyższe o 230,4 mln zł, tj. 21,9% r/r. Przychodowość portfela wyniosła 3,14% wobec 3,11% za rok 2018. Średnie saldo zaangażowań o charakterze kredytowym wzrosło z 33,9 mld zł do 41 mld zł, tj. 21,0% r/r.

Kolejną grupę aktywów odsetkowych stanowi portfel dłużnych papierów wartościowych z przychodowością na poziomie 1,64% (1,61% w 2018 roku). Średni poziom dłużnych papierów wartościowych w roku 2019 wyniósł 36,5 mld zł i był niższy o 6,4 mld zł, tj. 15,0% r/r.

Średni poziom pozostałych aktywów odsetkowych (BSB, rachunki nostro i lokaty międzybankowe) w 2019 roku wyniósł 17,0 mld zł i był wyższy o 4,1 mld zł, tj. 31,8% r/r.

Średni poziom pasywów odsetkowych w 2019 roku wyniósł 79,9 mld zł i był wyższy o 7,7 mld zł, tj. o 10,7% r/r.

Wzrost kosztów odsetkowych był głównie efektem większej skali działalności przy kosztowości na poziomie 1,39% (1,38% w 2018 roku).

Największą grupę pasywów odsetkowych stanowiły depozyty klientów. Średni poziom depozytów klientów w roku 2019 wyniósł 68,6 mld zł i był wyższy o 7,6 mld zł, tj. 12,4% r/r. Kosztowość depozytów była o 1 p.b. niższa niż w 2018 roku.

Koszty odsetkowe od zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych i zaciągniętych kredytów wzrosły o 19,2 mln zł przy średnim saldzie na poziomie 9,7 mld zł, tj. o 0,8 mld zł (9,6%) wyższym r/r.

Wynik z tytułu prowizji

Wynik z tytułu prowizji wyniósł 219,1 mln zł i był wyższy o 28,7 mln zł, tj. 15,1% r/r. Przychody prowizyjne wzrosły o 31,2 mln zł. Było to głównie efektem wyższych o 20,8 mln zł prowizji od zobowiązań gwarancyjnych. Ponadto w 2019 roku BGK uzyskał wyższe o 5,0 mln zł przychody z tytułu zarządzania funduszami oraz obsługi programów. Koszty prowizyjne wzrosły o 2,5 mln zł.

TABELA 29: Struktura wyniku z tytułu prowizji (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wynik z tytułu prowizji	219,1	190,4	28,7	15,1%
Przychody z tytułu prowizji	232,0	200,8	31,2	15,5%
- od kredytów, pożyczek i operacji papierami wartościowymi	53,9	50,4	3,5	6,9%
- od zobowiązań gwarancyjnych	84,9	64,1	20,8	32,4%
- z tytułu zarządzania funduszami oraz obsługi programów	63,8	58,8	5,0	8,5%
- pozostałe przychody prowizyjne	29,4	27,5	1,9	6,9%
Koszty prowizyjne	12,9	10,4	2,5	23,9%

Wyniki na instrumentach finansowych i na inwestycyjnych aktywach finansowych

Przychody z dywidend na koniec 2019 roku wyniosły 37,0 mln zł i były wyższe o 19,6 mln zł, tj. 112,6% r/r.

Na koniec 2019 roku wynik z pozycji wymiany wyniósł 50,3 mln zł. Był on wyższy o 23,9 mln zł, tj. 90,5% r/r.

Wynik na instrumentach finansowych wzrósł w 2019 roku do poziomu 144,7 mln zł, tj. o 88,0 mln zł (155,3% r/r).

TABELA 30: Wynik na instrumentach i inwestycyjnych aktywach finansowych (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wynik na instrumentach i inwestycyjnych aktywach finansowych	232,0	100,5	131,5	130,9%
Dywidendy	37,0	17,4	19,6	112,6%
Wynik z wymiany	50,3	26,4	23,9	90,5%
Wynik na instrumentach	144,7	56,7	88,0	155,3%

Pozostałe przychody / koszty operacyjne

Na koniec 2019 roku wynik na pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych wyniósł 70,6 mln zł. W porównaniu z 2018 rokiem był wyższy o 154,2 mln zł. Główną przyczyną tej różnicy były zmiany sald rezerw na sprawy sporne i na należności od dłużników różnych, których Bank dokonał w 2018 roku, a także rozliczenie w 2019 roku korekty wyceny kredytów KFM w kwocie 93,3 mln zł, w wyniku wygaśnięcia potencjalnego zobowiązania z tytułu kwalifikacji kredytów.

TABELA 31: Pozostałe przychody / koszty operacyjne (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne w tym:	70,6	-83,6	154,2	-184,6%
saldo rezerw na sprawy sporne i należności od dłużników różnych	-2,2	-68,1	65,9	-96,7%
przychody z tytułu sprzedaży, likwidacji śr. trwałych	2,2	0,0	2,2	>100%
darowizny	-21,1	-4,0	-17,1	425,9%
pozostałe	91,6	-11,4	103,0	-903,5%

Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne wyniosły w 2019 roku 475,9 mln zł, co oznacza wzrost o 73,8 mln zł, tj. 18,4% r/r.

Wzrost był wynikiem kontynuacji transformacji technologicznej i nakładów ponoszonych na poprawę efektywności w sferze organizacyjnej i odpowiadających rosnącej skali działalności Banku. Na rok 2019 przypadło również 95-lecie istnienia BGK, co wykorzystane zostało do wzmacniania marki banku, jako instytucji efektywnie wspierającej gospodarkę narodową poprzez realizację kluczowych programów rządowych, wspieranych obecnie dystrybucją środków europejskich.

Znaczący, blisko 70% przyrost amortyzacji wynika z wprowadzonych standardem MSSF16 zmian rozliczeń długoterminowych umów najmu, w tym przede wszystkim umów najmu nieruchomości na leasing operacyjny.

TABELA 32: Koszty działania i amortyzacji (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Ogólne koszty administracyjne	475,9	402,1	73,8	18,4%
Świadczenia pracownicze	319,8	273,0	46,8	17,1%
Koszty rzeczowe	120,8	108,3	12,5	11,5%
Amortyzacja	35,3	20,8	14,5	69,7%

Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw

Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw na koniec 2019 roku wyniósł 403,8 mln zł i różnił się od wielkości na koniec 2018 roku o 238,6 mln zł.

TABELA 33: Wynik na odpisach aktualizujących oraz rezerw (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2018	
	2019	2018	nominalna	%
Wynik na odpisach aktualizujących oraz rezerw	-403,8	-165,2	-238,6	144,5%
saldo odpisów na zaangażowania o charakterze kredytowym	-95,8	-74,5	-21,3	28,6%
saldo odpisów na zobowiązania warunkowe i gwarancje	-132,6	-49,5	-83,1	167,7%
saldo odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	-175,4	-41,2	-134,2	326,0%

Wynik na odpisach aktualizujących oraz rezerw odzwierciedla konserwatywne podejście Banku w zakresie wyceny ryzyka kredytowego i odpisu z tytułu utraty wartości Funduszu Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN. Odpis powyższy związany jest z efektem długoterminowego spadku wartości części lokat znajdujących się w portfelu Funduszu. Istotnym elementem wzrostu była większa wartość portfela kredytowego ogółem, wzrost ryzyka i zmiana scenariuszy dla części klientów oraz zwiększenie zaangażowania klientów o podwyższonym ryzyku kredytowym, w szczególności w sektorze podmiotów leczniczych.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy za 2019 rok wyniósł 67,4 mln zł i był niższy od podatku za 2018 rok o 6,7 mln zł. Efektywna stopa podatkowa wyniosła 11,7% wobec 14,3% na koniec 2018 roku.

6.4 SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Rok 2019 Bank zamknął sumą bilansową w wysokości 100 604,2 mln zł. Była ona wyższa o 15 857,7 mln zł, tj. o 18,7% r/r. Na wzrost sumy bilansowej złożyły się przede wszystkim:

- wzrosty związane z rozwojem działalności kredytowej,
- wzrost aktywów płynnych będący pochodną sald depozytowych jednostek budżetu centralnego.

Największy wpływ na wzrost sumy bilansowej miało zwiększenie poziomu depozytów klientów.

Poziom bilansowych zaangażowań o charakterze kredytowym netto zwiększył się o 5 473,4 mln zł, tj. o 16,7% r/r. Wzrost ten był głównie wynikiem rozwoju finansowania przedsiębiorstw.

TABELA 34: Struktura aktywów BGK

Wyszczególnienie	2019		2018		Zmiana do 2018	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Kasa, środki w Banku Centralnym	22 729,4	22,6%	16 668,9	19,7%	6 060,5	36,4%
Należności od banków	6 846,1	6,8%	7 904,4	9,3%	-1 058,3	-13,4%
Zaangażowania o charakterze kredytowym netto	38 284,9	38,1%	32 811,5	38,7%	5 473,4	16,7%
Instrumenty dłużne i pochodne	19 697,9	19,6%	15 734,2	18,6%	3 963,7	25,2%
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	5 301,5	5,3%	3 874,7	4,6%	1 426,8	36,8%
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	5 397,5	5,4%	5 556,8	6,6%	-159,3	-2,9%
Pozostałe aktywa	2 347,0	2,3%	2 195,9	2,6%	151,1	6,9%
Suma aktywów	100 604,2	100,0%	84 746,4	100,0%	15 857,9	18,7%

Kasa, środki w Banku Centralnym

Na koniec 2019 roku stan środków na rachunkach w Banku Centralnym wyniósł 22 729,4 mln zł i był wyższy o 6 060,5 mln zł, tj. 36,4% r/r.

Należności od banków w tym nostro (z wyłączeniem środków w NBP)

Na koniec 2019 roku portfel należności od banków wyniósł 6 846,1 mln zł i spadł o 1 058,4 mln zł, tj. 13,4% r/r.

Zaangażowania o charakterze kredytowym

Zaangażowania kredytowe netto na koniec 2019 roku wyniosły 38 284,9 mln zł i zwiększyły się w stosunku do stanu na koniec 2018 roku o 5 473,4 mln zł, tj. 16,7% r/r. Największy wzrost w stosunku do końca 2018 roku, o 2 131,3 mln zł, nastąpił w kredytach dla sektora jednostek samorządowych i spółek komunalnych oraz o 1 667,6 mln zł w ramach finansowania strukturyzowanego.

Instrumenty dłużne i pochodne

W pozycji tej prezentowane są dłużne papiery wartościowe. Na koniec 2019 roku nastąpił wzrost salda tych papierów o 3 963,7 mln zł do kwoty 19 697,9 mln zł, tj. 25,2% r/r. Największy udział w tej pozycji, tak jak w roku poprzednim stanowiły obligacje skarbowe 54,0%.

Zakup papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu

Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu na koniec 2019 roku wyniosły 5 301,5 mln zł i wzrosły o 1 426,9 mln zł, tj. 36,8% r/r. Poziom tych należności związany jest z operacjami płynnościowymi.

Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

Portfel inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone według wartości bilansowej wyniósł na koniec 2019 roku 5 397,5 mln zł i był o 159,3 mln zł, tj. 2,9% niższy od stanu z końca roku poprzedniego.

TABELA 35: Struktura pasywów BGK

Wyszczególnienie	2019		2018		Zmiana do 2018	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Zobowiązania wobec banków	4 119,6	4,1%	3 879,2	4,6%	240,4	6,2%
Zobowiązania wobec klientów	59 821,3	59,5%	47 769,3	56,4%	12 052,0	25,2%
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	7 251,5	7,2%	5 786,6	6,8%	1 464,9	25,3%
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	9 113,4	9,1%	5 214,1	6,2%	3 899,3	74,8%
Pozostałe pasywa	1 623,2	1,6%	2 969,9	3,5%	-1 346,7	-45,3%
Kapitał ogółem	18 675,2	18,6%	19 127,3	22,6%	-452,1	-2,4%
Suma pasywów	100 604,2	100,0%	84 746,4	100,0%	15 857,8	18,7%

Zobowiązania wobec klientów

Baza depozytowa Banku w 2019 roku w stosunku do stanu na koniec poprzedniego roku wzrosła o 12 052,0 mln zł, tj. 25,2% r/r, co wynikało głównie ze wzrostu środków pozyskiwanych od przedsiębiorstw, których saldo wzrosło o 6 932,4 mln zł, tj. 43,8% r/r. Przeważającą część portfela depozytowego Banku stanowiły nadal środki jednostek budżetu centralnego i na koniec 2019 roku ich wartość wyniosła 27 341,7 mln zł, a ich udział we wszystkich depozytach stanowił 45,7%, wobec 56,1% na koniec 2018 roku.

Sprzedaż papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu na koniec 2019 roku wyniosły 9 113,4 mln zł i wzrosły o 3 899,3 mln zł tj. 74,8% r/r. Stan tej pozycji wynikał z operacji płynnościowych i klientowskich.

Kredyty zaciągnięte

BGK kontynuował współpracę z międzynarodowymi instytucjami finansowymi w zakresie pozyskiwania kredytów w ramach dotychczas zawartych umów.

Poziom finansowania kredytami z międzynarodowych instytucji finansowych na koniec 2019 roku wyniósł 3 199,3 mln zł i wzrósł o 300,6 mln zł, tj. 10,4% r/r. Środki z pożyczki globalnej Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) przeznaczone są na finansowanie inwestycji JST, MŚP oraz przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji.

W 2019 roku, w rezultacie współpracy z EBI, w zakresie finansowania pozyskiwanego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, zawarto umowę dotyczącą kredytu w wysokości 300 mln EUR na współfinansowanie budowy ostatniego odcinka autostrady A1 pomiędzy Tuszynem a Częstochową (łączna długość około 81 km) oraz umowę kredytową Warsaw Approaches II w wysokości 270 mln EUR, dotyczącą budowy i modernizacji kilku odcinków dróg dojazdowych do Warszawy.

Emisja obligacji

W celu pozyskania stabilnych źródeł finansowania swojej działalności BGK kontynuował program emisji obligacji własnych.

W 2019 roku przeprowadzono dwie emisje obligacji 4-letnich w łącznej kwocie 3 850 mln zł. Obligacje zostały wyemitowane z oprocentowaniem zmiennym, opartym na stawce WIBOR 6M powiększonej o marżę. W roku 2019 wykupiono jednocześnie obligacje o wartości 2 392 mln zł. Wyemitowane w roku 2019 obligacje własne BGK zostały wprowadzone do obrotu na rynku CATALYST.

TABELA 36: Stan emisji obligacji własnych na 31.12.2019r. (w mln zł)

Obligacje własne	Data emisji	Data wymagalności	Kwota w mln zł	Oprocentowanie
BGK0220	27/02/2017	27/02/2020	1 159	WIBOR6M+40p.b.
BGK0520	19/05/2017	19/05/2020	1 200	WIBOR6M+43p.b.
BGK0121	25/01/2018	25/01/2021	500	WIBOR6M+24p.b.
BGK1021	03/10/2017	03/10/2021	500	WIBOR6M+42p.b.
BGK0223	19/02/2019	19/02/2023	2 000	WIBOR6M+45p.b.
BGK1023	28/10/2019	28/10/2023	1 850	WIBOR6M+40p.b.

Kapitały ogółem

W perspektywie ostatnich lat można zaobserwować bezpieczny i wysoki poziom kapitałów umożliwiający rozwój działalności kredytowej i inwestycyjnej Banku. Na koniec 2019 roku wartość kapitałów ogółem (z wynikiem roku bieżącego oraz lat ubiegłych) wyniosła 18 675,2 mln zł i spadła o 452,1 mln zł tj. o 2,4% r/r. Głównym czynnikiem spadku było zasilenie umiejscowionego w BGK Funduszu Polskiej Nauki kwotą 500 mln zł. W dniu 24 kwietnia 2020 roku,

Minister Finansów przekazał nieodpłatnie BGK obligacje skarbowe o łącznej wartości nominalnej 5 mld zł w celu zwiększenia funduszu statutowego Banku. Zwiększenie kapitałów ma na celu wsparcie realizacji programów rządowych wynikających z tzw. tarczy antykryzysowej przygotowanej przez Radę Ministrów dla przeciwdziałania skutkom epidemii COVID-19, jak również kontynuacji misji BGK, jako banku rozwoju wspierającego gospodarkę.

TABELA 37: Wielkość i struktura funduszy Banku (w mln zł)

Wyszczególnienie	2019		2018		Zmiana do 2018	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Kapitały ogółem	18 675,2	100,0%	19 127,3	100,0%	-452,1	-2,4%
Fundusz statutowy	16 646,9	89,1%	17 102,4	89,4%	-455,5	-2,7%
Fundusz zapasowy	1 125,6	6,0%	1 032,8	5,4%	92,8	9,0%
Pozostałe fundusze rezerwowe	232,3	1,2%	232,3	1,2%	0,0	0,0%
Fundusz z aktualizacji wyceny	159,1	0,9%	257,3	1,3%	-98,2	-38,2%
Wynik lat poprzednich	0,1	0,0%	57,1	0,3%	-57,1	-99,9%
Wynik netto	511,2	2,7%	445,3	2,3%	65,8	14,8%

Podsumowanie wyników i sytuacji finansowej BGK

Rok 2019 był okresem zwiększonej aktywności Banku w obszarze finansowania klientów. Wartość łączna zaangażowania o charakterze kredytowym brutto (kredyty brutto, obligacje komercyjne i komunalne) wzrosła w ciągu roku o 5 602,6 mln zł. Miało to związek z realizacją sprzedaży w ramach kredytowania podmiotów gospodarczych.

Sytuacja finansowa Banku na koniec 2019 roku była stabilna i bezpieczna, co odzwierciedlały wyniki finansowe oraz wskaźniki płynności i adekwatności.

6.5 RATING BGK

W dniu 25 listopada 2019 roku agencja ratingowa Fitch utrzymała krajowy długoterminowy rating BGK na poziomie „AAA(pol)” z perspektywą stabilną oraz rating międzynarodowy długoterminowy na poziomie „A-” z perspektywą stabilną. Jednocześnie agencja potwierdziła także rating krótkoterminowy w walucie zagranicznej na poziomie F2, długoterminowy w walucie krajowej na poziomie „A-” (perspektywa stabilna), rating wsparcia na poziomie 1 oraz minimalny rating wsparcia na poziomie „A-”. Krajowy rating krótkoterminowy został potwierdzony na poziomie F1+(pol).

7. STRUKTURA ORGANIZACYJNA BANKU

Na koniec 2019 roku BGK realizował zadania poprzez centralę oraz sieć 16 Regionów zlokalizowanych na terenie Polski. Bank posiadał na koniec 2019 roku przedstawicielstwa za granicą w Brukseli, Frankfurtie n. Menem i Londynie.

8. BGK W SPOŁECZEŃSTWIE

Bank rozwija społeczną odpowiedzialność biznesu, w tym zwraca szczególną uwagę na zaangażowanie społeczne i podejmuje działania zmierzające do poprawy warunków życia lokalnej społeczności. Najważniejszymi działaniami na rzecz rozwoju społecznego kraju, podjętymi przez Bank w 2019 roku były:

- wyrównywanie szans edukacyjnych,
- budowanie kapitału społecznego,
- propagowanie wolontariatu.

Dzielenie się wiedzą, doświadczeniem i kompetencjami pracowników BGK

BGK jest jedynym bankiem rozwoju w Polsce i ma unikalną wiedzę i doświadczenie wynikające z prowadzonej działalności. W 2019 roku przedstawiciele BGK brali aktywny udział w wielu wydarzeniach, konferencjach i seminariach, skierowanych do prywatnych przedsiębiorstw, samorządów oraz osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Zaangażowanie społeczne BGK

Bank prowadzi programy zaangażowania społecznego poprzez Fundację BGK im. J. K. Steczkowskiego. Misją Fundacji jest aktywizowanie i wspieranie obywateli na różnych etapach ich życia. Strategiczne działania Fundacji w latach 2017-2019 to wyrównywanie szans edukacyjnych, wsparcie osób 50+, wzmocnienie tożsamości narodowej oraz poczucia wspólnoty wśród młodych obywateli. Przy projektach pomagali wolontariusze z Banku BGK. Fundacja wsparła domy dziecka, świetlice środowiskowe, hospicja, szkoły, przedszkola i szpitalne oddziały dziecięce.

Rezultaty działań Fundacji BGK w 2019 roku:

- W ramach wszystkich działań oraz projektów prowadzonych w 2019 roku, z dofinansowania Fundacji BGK skorzystało łącznie około 190 000 odbiorców.
- W 2019 roku dofinansowano 48 projektów wyrównujących szanse edukacyjne dzieci z obszarów wiejskich i z małych miejscowości w jedenastej edycji konkursu grantowego „Na dobry początek!”. Z programu skorzystało ponad 5 000 odbiorców, a całkowite dofinansowanie wyniosło łącznie prawie 0,5 mln zł.
- W trzeciej i czwartej edycji programu „Były sobie pieniądze...” dofinansowano 38 projektów edukacji ekonomicznej dla dzieci i młodzieży, w których uczestniczyło około 860 uczniów oraz 40 nauczycieli.
- W drugiej edycji programu „Małe Miasto” wzięło udział około 1 600 uczniów i wolontariuszy, przy czym łącznie przepracowano prawie 1 200 godzin ogólnorozwojowych. W ramach „Małego Miasta” łączna kwota dofinansowania wyniosła około 0,8 mln zł.
- W 2019 roku zostały zrealizowane dwie edycje programu „Generacja 5.0”, dofinansowanie otrzymało 48 wniosków, na łączną kwotę prawie 0,7 mln zł. W programie uczestniczyło łącznie około 2 900 odbiorców.
- W 2019 roku odbyła się również trzecia edycja programu „Moja Mała Ojczyzna”, w ramach której zostało dofinansowanych 30 projektów na kwotę około 0,8 mln zł.
- W ramach działań społecznych z udziałem pracowników BGK, w jedenastej edycji programu „Wolontariat jest super!”, dofinansowano 45 projektów społecznych. W projektach uczestniczyło łącznie ponad 780 wolontariuszy, w tym ponad 650 pracowników BGK. Dzięki zaangażowaniu wolontariuszy pomoc trafiła do ponad 6 000 odbiorców, na łączną kwotę 0,2 mln zł.
- We współpracy z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej został przeprowadzony konkurs „Znak Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej 2019r.”. Łączna kwota dofinansowania w ramach konkursu wyniosła 40 tys. zł, w formie 4 nagród po 10 tys. zł.

- W zakresie ochrony i promocji zdrowia, Fundacja BGK zaangażowała się w 2019 roku w „Projekt Metro”. Projekt został zrealizowany w „Instytucie Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie, gdzie został stworzony ciąg komunikacyjny, ułatwiający poruszanie się w całym kompleksie szpitalnym. Dzięki nowoczesnemu i przystępnemu oznakowaniu na korytarzach, ścianach i podłogach, pacjenci oraz rodzice wiedzą jak dotrzeć do wybranego miejsca w szpitalu. Na ten cel została przekazana kwota w wysokości ponad 160 tys. zł.

Wyrównywanie szans edukacyjnych

- *Jedenasta i dwunasta edycja konkursu grantowego „Na dobry początek!”*

W ramach konkursu grantowego „Na dobry początek!”, Fundacja BGK zachęca Grantobiorców do sięgania po nowatorskie metody pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Metody te sprzyjają interakcjom między dziećmi, rozwijają umiejętność komunikacji i współpracy w grupie, kreatywność, inicjatywę, empatię i odpowiedzialność oraz wpływają na poprawę aktywności ruchowej. Obejmuje ono w szczególności: przygotowanie i prowadzenie zajęć dla dzieci, zakup pomocy dydaktycznych, kupno sprzętu lub wyposażenia związanego z realizowanym projektem, porady specjalistyczne dla dzieci oraz warsztaty dla rodziców i opiekunów.

- *Kolejne edycje programu „Były sobie pieniądze...”*

Od 2017 roku Fundacja BGK prowadzi nabór do programu „Były sobie pieniądze...”. Program przeznaczony jest dla dzieci w wieku od 3 do 9 lat i ma za zadanie podniesienie poziomu wiedzy finansowej oraz wprowadzenie w podstawy finansów tak, aby dzieci potrafiły lepiej funkcjonować w nowoczesnym społeczeństwie. Cele realizowane są poprzez przeprowadzenie autorskich lekcji o finansach w określonych grupach wiekowych. Tematyka lekcji związana jest z zakresem znajomości m. in. wartości pieniądza, podstaw ekonomii, zarządzania finansami osobistymi, roli i funkcji banków, jak również umiejętności krytycznego myślenia i zastosowania tej wiedzy w praktyce oraz podejmowania racjonalnych wyborów konsumenckich.

- *Druga edycja programu „Małe Miasto”*

W 2019 roku Fundacja BGK przeprowadziła drugą edycję programu „Małe Miasto”. Projekt odbył się aż w czterech miejscowościach.

„Małe Miasto” to program edukacyjny stworzony przez Fundację BGK i skierowany do dzieci w wieku od 8 do 12 lat. Przez 5 dni dzieci mają możliwość wcielenia się w role dorosłych: pracują, zarabiają, oszczędzają i wydają pieniądze. Poprzez zabawę i działanie dzieci poznają wartość pieniądza, uczą się zarządzania własnym budżetem, a także tego, jak funkcjonuje gospodarka.

Dzieci, mieszkańcy „Małego Miasta”, uczestniczą w warsztatach edukacyjnych organizowanych przez lokalnych przedsiębiorców.

Działania dla osób 50+

- *Druga edycja programu „Generacja 5.0”*

„Generacja 5.0” to program skierowany do osób powyżej 50 roku życia, który ma za zadanie zwiększyć aktywność społeczną, technologiczną i ruchową osób w tej grupie wiekowej, przeciwdziałać ich wykluczeniu oraz wytyczyć dla nich nowe ścieżki rozwoju. W ramach programu są realizowane cykliczne kursy, warsztaty lub zajęcia, takie jak: szkolenia nt. finansów, kursy językowe, warsztaty dotyczące kompetencji cyfrowych, kursy doskonalenia zawodowego, grupowa rehabilitacja lub fizjoterapia, itp.

Moja mała ojczyzna

- *Trzecia edycja programu „Moja Mała Ojczyzna*

W 2019 roku została przeprowadzona trzecia edycja programu „Moja Mała Ojczyzna”. Program ma na celu dofinansowanie inicjatyw poprawiających infrastrukturę i aktywizujących społeczności lokalne do działania na rzecz budowania dobra wspólnego w środowisku lokalnym, zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz poprawy jej estetyki, funkcjonalności i modernizacji. W ramach programu, dofinansowanie jest przekazywane również na działania pielęgnujące lokalny patriotyzm, upamiętniające lokalnych bohaterów i wydarzenia historyczne, a także na inicjatywy wspierające sport, rekreację oraz placówki oświatowe.

Edukacja na rzecz postaw obywatelskich i patriotycznych

- *Konkurs „Znak Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej 2019r.”*

W 2019 roku Fundacja BGK zaangażowała się w projekt prowadzony przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pt. „System certyfikacji znakami jakości dla podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Działania 2.9 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. W ramach realizacji projektu został przeprowadzony konkurs „Znak Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej 2019r.”

Programy społeczne z udziałem pracowników Banku

- *Program „Wolontariat jest super!”*

Program wolontariatu pracowniczego prowadzony jest w Banku Gospodarstwa Krajowego od 2009 roku. Jego głównym elementem jest konkurs „**Wolontariat jest super!**”. W ramach konkursu pracownicy BGK mogą zgłaszać własne projekty społeczne oparte o zidentyfikowane przez nich problemy i potrzeby lokalne.

- *„Dobro – Podaj Dalej!”*

W 2019 roku Fundacja BGK zorganizowała 12 projektów w ramach programu „Dobro – Podaj Dalej!”. Do pracy wolontariackiej na rzecz różnych podmiotów ruszyło łącznie dwanaście pionów, departamentów i biur z Banku Gospodarstwa Krajowego.

- *Wolontariat akcyjny*

W 2019 roku Fundacja BGK przy współpracy z pracownikami Banku Gospodarstwa Krajowego zorganizowała sześć akcji wolontariackich, a mianowicie:

- sprzedaż kartek wielkanocnych i bożonarodzeniowych,
- zbiórka środków higienicznych oraz artykułów spożywczych i chemicznych dla potrzebujących,
- akcja wolontariacka „Czas do szkoły”,
- zbiórka pieluszek oraz mokrych chusteczek dla Ośrodka Preadopcyjnego w Otwocku,
- „Małe marzenia do spełnienia.

Ponadto, w 2019 roku Fundacja zorganizowała dwie konferencje ekonomiczne pod nazwą „Bankowe Horyzonty”. Projekt jest realizowany wspólnie przez Fundację BGK i Regiony BGK. W projekcie uczestniczą przedstawiciele Zarządu Fundacji i Banku BGK oraz zaproszeni goście specjaliści. To spotkanie jest inspiracją dla młodych ludzi przy wyborze ścieżki kariery i rozwoju osobistego. W 2019 roku warsztaty przyciągnęły ponad 240 uczniów wraz z gronem pedagogicznym. Konferencje odbyły się w Łodzi oraz w Krakowie. Spotkały się z ciepłym przyjęciem oraz bardzo dużym zainteresowaniem.

9. REALIZACJA POLITYKI KADROWEJ W BGK

Stan zatrudnienia

Stan zatrudnienia w BGK na 31 grudnia 2019r. wyniósł 1 708 etatów. W stosunku do stanu z końca 2018 roku zatrudnienie było wyższe o 97 etatów (tj. o 6,0%). Główne obszary wzrostu etatywacji to: obszar rynków i finansów, obszar zarządzania ryzykiem, obszar zarządzania strategicznego.

Stan zatrudnienia w grupie BGK był tożsamy z poziomem zatrudnienia w Banku.

System wynagradzania

Bank realizuje politykę wynagradzania, której założenia są zgodne ze strategią i wartościami. Polityka wynagrodzeń spełnia wymogi prawne, zasady compliance, jest również zgodna z wytycznymi i regulacjami zewnętrznymi, do których przestrzegania BGK jest zobowiązany.

Podstawową regulacją wewnętrzną w zakresie polityki wynagradzania pracowników BGK jest „Regulamin wynagradzania pracowników Banku Gospodarstwa Krajowego”, który określa warunki wynagradzania pracowników oraz przyznawania pozostałych świadczeń związanych z pracą. W roku 2019 regulamin wynagradzania został zmieniony w części dotyczącej systemu premiowego. Najważniejsza zmiana dotyczyła powiązania wysokości premii z oceną roczną pracownika.

W BGK funkcjonuje system wynagradzania obejmujący wynagrodzenie stałe oraz zmienne składniki wynagrodzenia. Stanowi on spójny zestaw kluczowych narzędzi i norm wynagradzania pracowników. Dodatkowo BGK oferuje świadczenia pozapłacowe.

Bank od ponad 2 lat prowadzi proces wartościowania wynagrodzeń, mający na celu dostosowanie wynagrodzeń w Banku do wynagrodzeń w sektorze finansowym, oraz zabezpieczenia, aby ich wysokość nie stanowiła zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka w działalności BGK.

Bank prowadzi wykaz osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka BGK. Zasady przyznawania i wypłaty wynagradzania zmiennego dla tych pracowników reguluje „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń zidentyfikowanych pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Gospodarstwa Krajowego”.

Jednocześnie, w przypadku osób pełniących funkcje Członków Zarządu, zasady wynagradzania opierają się na ustawie z dnia 9 czerwca 2016r. - o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.

Rozwój pracowników

Polityka rozwoju pracowników Banku w 2019 roku realizowana była w formie projektów rozwojowych, szkoleń zamkniętych (zewnętrznych i wewnętrznych), szkoleń otwartych, nauki języków obcych oraz studiów podyplomowych. Większość działań szkoleniowo-rozwojowych organizowano w formie szkoleń zamkniętych. Taka forma pozwala ściśle dostosować program szkolenia do potrzeb pracowników Banku oraz efektywnie zarządzać środkami finansowymi, co pozawala na przeszkolenie większej liczby osób.

Po raz pierwszy dla wszystkich pracowników Banku został otwarty program „Wiele ról – jedno życie”, którego celem była i jest inspiracja do poszukiwania równowagi pomiędzy życiem zawodowym i osobistym, motywacji do rozwoju osobistego i zadbania o swoich bliskich. Po raz pierwszy w roku 2019 otworzyliśmy akademię mentoringu pod nazwą „Symfonia inspiracji”, po to by tworzyć spójną kulturę organizacyjną, wspierać wzajemne dzielenie się wiedzą i inspirować do własnego rozwoju. Akademia jest zadedykowana dla przyszłych liderów, osób z oceną C+ oraz osób przygotowywanych do programu sukcesji. W akademii mentoringu został przeprowadzony projekt certyfikacji wszystkich mentorów.

Pracownicy obszaru ryzyka oraz sprzedaży i produktów byli uczestnikami Akademii Kredytowej, która m.in. obejmowała cykl szkoleń z zakresu analizy i oceny sytuacji kredytowych przedsiębiorstw, JST oraz TBS. Uczestnictwo ww. szkoleniach było jednym z elementów certyfikacji kompetencji kredytowych BGK.

W 2019 roku menedżerowie uczestniczyli w działań rozwojowych opartych na kompetencjach przywódczych (coachingowy styl zarządzania, inteligencja emocjonalna, budowanie motywacji i zaangażowanych zespołów, szybkość zaufania, wystąpienia publiczne - elementy spotkań zespołowych). Były to: Leadership GRID, Świadome Przywództwo, Akademia Przywództwa wg Maxwell'a, Vademecum Menedżera oraz ABC Menedżera. Ponadto, przeprowadziliśmy feedback metodą 360 stopni dla Zarządu i dyrektorów zarządzających.

Pracownicy na stanowiskach eksperckich uczestniczyli w kafeterii szkoleń ogólnorozwojowych, która obejmowała pięć obszarów szkoleniowych: inteligencja emocjonalna, efektywność osobista, komunikacja, kreatywności inwencja, sztuka prezentacji.

W 2019 roku, po raz czwarty, przeprowadzone zostało badanie opinii pracowniczej, które miało na celu poznanie opinii i spostrzeżeń pracowników o Banku jako pracodawcy.

W roku 2019 po raz pierwszy Proces Oceny Pracy został połączony z systemem premiowym. Do procesu oceny pracownika została dodana ocena wstępna, narzędzie dostępne dla menedżerów, które przygotowuje ich do procesu kalibracji ocen, zapewniającego spójność i obiektywizm.

Polityka różnorodności

Bank stosuje zasady wspierające różnorodność w zatrudnianiu swoich pracowników oraz dba o równe ich traktowanie. Zgodnie z przyjętym w BGK Regulaminem Pracy pracownicy Banku, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, bez względu na tryb zatrudnienia (czas określony lub nieokreślony, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy), są równo traktowani w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkoleń w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Pracownicy mają prawo do jednakowego wynagrodzenia za jednakową pracę lub za pracę o jednakowej wartości. W 2018 roku w Banku weszła w życie Uchwała Zarządu wprowadzająca Politykę relacji pracowniczych „Szacunek w miejscu pracy”.

Pracownicy Banku to osoby o różnej płci, wieku, doświadczeniu i wykształceniu zarówno na poziomie kadry kierowniczej, jak i pracowników niższych szczebli. Stosowne statystyki według stanu na dzień 31 grudnia 2019r. zaprezentowano poniżej.

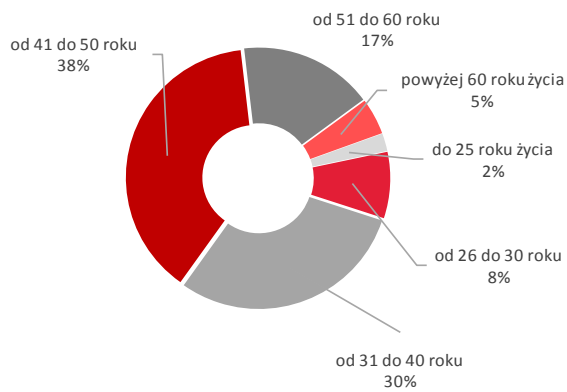
TABELA 38: Struktura zatrudnienia w BGK według grup wiekowych

	do 25 roku życia	od 26 do 30 roku	od 31 do 40 roku	od 41 do 50 roku	od 51 do 60 roku	powyżej 60 roku życia	
Kadra kierownicza			3	57	164	60	16
Pozostali pracownicy	39	143	464	506	232	64	
RAZEM	39	146	521	670	292	80	

TABELA 39: Struktura zatrudnienia w BGK według stażu pracy w BGK

	do 5 lat	od 5 do 10 lat	od 10 do 15 lat	od 15 do 20 lat	od 20 do 25 lat	powyżej 25 lat
Kadra kierownicza	120	55	48	42	19	16
Pozostali pracownicy	709	252	199	130	104	54
RAZEM	829	307	247	172	123	70

struktura zatrudnienia w BGK wg wieku

struktura zatrudnienia wg stażu w BGK

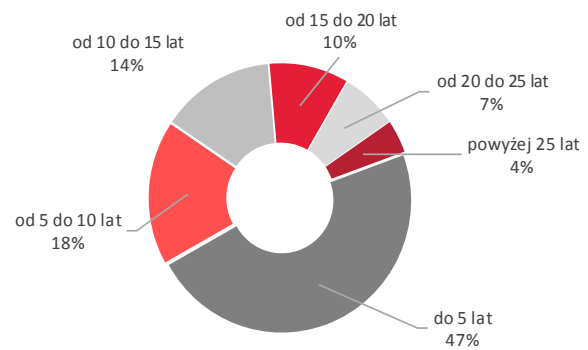
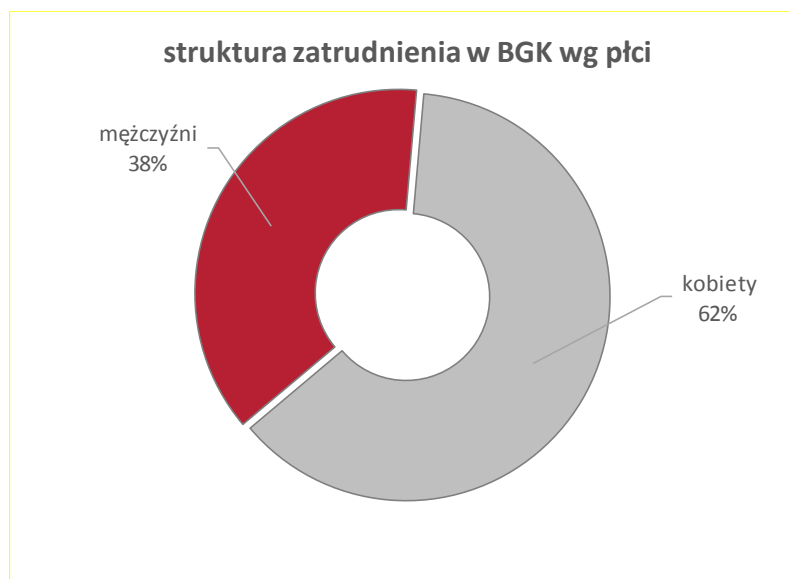

TABELA 40: Struktura zatrudnienia w BGK według płci

	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
Kadra kierownicza	137	163	300
Pozostali pracownicy	955	493	1448
RAZEM	1 092	656	1 748

struktura zatrudnienia w BGK wg płci

10. INFORMACJA O PODMIOCIE UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ

Szczegółowe informacje o dacie zawarcia umowy oraz o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań zostały ujawnione w nocy 51 jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Gospodarstwa Krajowego za rok 2019.

11. UJAWNIEŃ WYMAGANE PRAWEM BANKOWYM PODLEGAJĄCE BADANIU PRZEZ BIEGŁEGO REWIDENTA

Realizując wymogi zawarte w art. 111a ustawy Prawo bankowe (Dz.U. 2018 poz. 2187, z późn. zm.), BGK informuje, że:

- Bank Gospodarstwa Krajowego działa wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jako jedyny bank państwowy i nie posiada zagranicznych podmiotów zależnych,
- BGK nie zawarł umowy, o której mowa w art. 141t ust.1 ustawy Prawo bankowe,
- w 2019 roku Bank osiągnął zgodnie ze sprawozdaniem finansowym obrót w wysokości 2 672,3 mln zł (liczony jako suma przychodów odsetkowych, prowizyjnych, wyniku na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wyniku z rewaluacji oraz wyniku na inwestycyjnych aktywach finansowych), zysk brutto w wysokości 578,6 mln zł, podatek dochodowy wyniósł 67,4 mln zł,
- zatrudnienie w Banku na koniec grudnia 2019 roku wyniosło 1 708 etatów,
- Bank nie otrzymał finansowego wsparcia pochodzącego ze środków publicznych na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz.U. 2016 poz. 1436).

Powyższe dane zostały zbadane przez biegłego rewidenta.

12. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

Bank Gospodarstwa Krajowego, jako podmiot funkcjonujący w formule prawnej banku państwowego, nie składa w ramach sprawozdania z działalności oświadczenia na temat informacji niefinansowych zgodnie z art. 49b ust. 1 ustawy o rachunkowości (Dz.U. 2019 poz. 351, z późn. zm.).

13. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

13.1 ZASADY OGÓLNE

Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach ładu korporacyjnego stosuje obowiązujące od 1 stycznia 2015r., wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego „Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”. Ramy ładu korporacyjnego BGK określają zewnętrzne akty prawne:

- ustawa z dnia 14 marca 2003r. o Banku Gospodarstwa Krajowego,
- statut Banku Gospodarstwa Krajowego, stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 16 września 2016r. w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe,
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
- uchwała nr 141/2017 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 25 kwietnia 2017r. w sprawie wydania Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach,

Przyjmując Zasady KNF w BGK uwzględniono formę prawną Banku Gospodarstwa Krajowego, jako banku państwowego, którego jedynym właścicielem jest Skarb Państwa, mając też na względzie jego specyfikę:

- brak Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy oraz brak kandydatów powoływanych spośród udziałowców mniejszościowych,
- dodatkowa działalność członków organu zarządzającego i nadzorującego określona odrębnymi przepisami prawa,
- brak w ofercie działalności dotyczącej zarządzania aktywami na ryzyko klienta.

13.2 ZADANIA, ZAKRES DZIAŁALNOŚCI ORAZ ORGANIZACJA BGK

Ustawa o Banku Gospodarstwa Krajowego określa zadania, zakres działalności oraz organizację BGK. Do podstawowych celów działalności Banku, w zakresie określonym ustawą o BGK oraz odrębnymi przepisami, należy wspieranie polityki gospodarczej Rady Ministrów, rządowych programów społeczno-gospodarczych oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego, obejmujących w szczególności projekty:

- realizowane z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz międzynarodowych instytucji finansowych w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe,
- infrastrukturalne,
- związane z rozwojem sektora małych i średnich przedsiębiorstw - w tym realizowane z wykorzystaniem środków publicznych.

Do zadań BGK należy:

- wykonywanie czynności określonych ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe,
- obsługa funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw,
- obsługa transakcji eksportowych z zastosowaniem instrumentów wspierania eksportu oraz wspieranie eksportu polskich towarów i usług, zgodnie z odrębnymi przepisami lub w ramach realizacji programów rządowych,
- wykonywanie czynności dotyczących instytucji kredytowych zlikwidowanych lub uznanych za zlikwidowane na podstawie trzech aktów (dekretów) z 25 października 1948r.,
- prowadzenie - bezpośrednio lub pośrednio - działalności gwarancyjnej lub poręczeniowej w ramach realizacji programów rządowych lub w imieniu i na rachunek Skarbu Państwa na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, w szczególności dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- wydawanie oświadczeń mających moc dokumentu urzędowego, umożliwiających wykreślenie wpisów ujawnionych w działach III i IV ksiąg wieczystych lub zbiorach dokumentów, dokonanych na rzecz:
 - instytucji kredytowych zlikwidowanych lub uznanych za zlikwidowane na podstawie dekretów, o których powyżej mowa,
 - Skarbu Państwa z tytułu:
 - nabycia ziemi i inwentarza z Państwowego Funduszu Ziemi, utworzonego dekretem z dnia 6 września 1944r. o przeprowadzeniu reformy rolnej,
 - udzielonych w latach 1945-1990 kredytów i pożyczek na rozbiórkę i naprawę, wykończenie budowy, nadbudowę, remont i odbudowę budynków, na sprzedaż gruntów pod zabudowę oraz na sprzedaż przez państwo domów jednorodzinnych i wielorodzinnych,
 - Skarbu Państwa lub podmiotów, których następcą jest Skarb Państwa, dokonanych przed dniem 1 września 1939r.,
- wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego, w szczególności budownictwa mającego na celu budowę lokali mieszkalnych na wynajem, zgodnie z odrębnymi przepisami lub w ramach realizacji rządowych programów.

Bank może również pełnić rolę podmiotu wdrażającego instrument finansowy lub fundusz funduszy, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

Statut BGK nadaje, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw gospodarki. Statut BGK określa, w szczególności, organizację wewnętrzną i szczegółowy zakres czynności wykonywanych przez BGK, szczegółowy zakres działania Rady Nadzorczej i Zarządu, kompetencje i zadania prezesa Zarządu oraz fundusze własne BGK i zasady prowadzenia gospodarki finansowej.

Ustawa o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz statut BGK zapewniają podział kompetencji pomiędzy Radą Nadzorczą - organem nadzorczym, a Zarządem - organem zarządzającym BGK.

Jeżeli przepisy prawa nie stanowią inaczej, do działalności BGK stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe.

13.3 SKŁAD I ZASADY DZIAŁANIA ORGANÓW BGK I KOMITETÓW, SPOSÓB REPREZENTACJI ORAZ UPRAWNIENIA PREZESA ZARZĄDU

Organami Banku są Rada Nadzorcza i Zarząd.

Sposób reprezentacji Banku określa ustawa o BGK oraz statut BGK, zgodnie z którymi do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku uprawnieni są:

- dwaj członkowie zarządu działający łącznie,
- pełnomocnicy – w zakresie otrzymanych pełnomocnictw, działający samodzielnie lub łącznie z innym pełnomocnikiem lub członkiem zarządu.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością BGK we wszystkich dziedzinach jego działalności. Kadencja Rady Nadzorczej trwa 4 lata. W dniu 1 września 2016r. rozpoczęła się IX kadencja Rady Nadzorczej.

Zgodnie z ustawą o BGK, wg stanu na 31 grudnia 2019r., Rada Nadzorcza składała się z 12 członków, w tym przewodniczącego, powoływanych spośród osób posiadających odpowiednie kwalifikacje (ustawa z dnia 23 stycznia 2020r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw wprowadziła zmiany m.in. w ustawie z dnia 14 marca 2013r. o Banku Gospodarstwa Krajowego w zakresie powiększenia składu Rady Nadzorczej Banku z 12 do 14 członków). Kandydaci do Rady Nadzorczej BGK muszą uzyskać pozytywną opinię Rady do spraw Spółek i państwowych osób prawnych, działającej przy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Przewodniczącą Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki. Pozostałych członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek właściwych ministrów. Członek Rady Nadzorczej nie może być członkiem Zarządu.

Aktualny skład osobowy RN publikowany jest na stronie internetowej pod adresem: www.bgk.pl.

Posiedzenia RN odbywają się w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz na kwartał. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów przy obecności na posiedzeniu co najmniej połowy jej członków, w tym przewodniczącego lub członka RN pełniącego stale funkcję zastępcy przewodniczącego. Uchwały Rady Nadzorczej są przekazywane Zarządowi do wykonania lub do wiadomości.

Na 31 grudnia 2019r. skład Rady Nadzorczej był następujący:

- Paweł Borys, Przewodniczący,
- Beata Gorajek, Zastępca Przewodniczącego,
- Jarosław Nowacki, Sekretarz,
- Artur Adamski, Członek,
- Daniel Bieszczad, Członek,
- Mariusz Gruda, Członek,
- Zbigniew Krysiak, Członek,
- Adam Rudzewicz, Członek,
- Jan Filip Staniłko, Członek,

- Jerzy Szmit, Członek,
- Łukasz Robert Śmigasiewicz, Członek,
- Magdalena Tarczewska-Szymańska, Członek.

Skład Rady Nadzorczej Banku z informacją o okresie pełnienia funkcji oraz wynagrodzenia jej członków w 2019 roku przedstawiono w tabeli poniżej.

TABELA 41: Rada Nadzorcza BGK w 2019 roku

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji w radzie	Funkcja w radzie	wynagrodzenie w zł
Paweł Borys	01.01.2019 – 31.12.2019	Przewodniczący	100 411
Kamil Mrocza	01.01.2019 – 27.02.2019	Zastępca Przewodniczącego	15 974
Beata Gorajek	01.01.2019 - 13.03.2019	Członek	99 487
	14.03.2019 - 31.12.2019	Zastępca Przewodniczącego	
Jarosław Nowacki	01.01.2019 – 12.12.2019	Sekretarz	100 411
Artur Adamski	01.01.2019 – 31.12.2019	Członek	100 411
Daniel Bieszczad	24.09.2019 - 31.12.2019	Członek	24 632
Mariusz Gruda	01.01.2019 – 31.12.2019	Członek	95 847
Zbigniew Krysiak	24.09.2019 – 31.12.2019	Członek	24 632
Adam Rudzewicz	12.06.2019 - 31.12.2019	Członek	50 446
Jan Filip Staniłko	01.01.2019 – 31.12.2019	Członek	100 411
Łukasz Robert Śmigasiewicz	01.01.2019 – 31.12.2019	Członek	100 411
Jerzy Szmit	01.01.2019 – 31.12.2019	Członek	95 847
Magdalena Tarczewska-Szymańska	22.02.2019 - 31.12.2019	Członek	77 971

Prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki powołał w skład Rady Nadzorczej BGK:

- z dniem 22 lutego 2019r. Panią Magdalenę Tarczewską-Szymańską,
- z dniem 12 czerwca 2019r. Pana Adama Rudzewicza,
- z dniem 24 września 2019r. Pana Zbigniewa Krysiaka i Pana Daniela Bieszczada.

Z dniem 28 lutego 2019r. rezygnację z pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej złożył Pan Kamil Mrocza.

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej BGK

Członkowie Rady Nadzorczej w Banku Gospodarstwa Krajowego są wynagradzani zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 5 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz.U. 2016 poz. 1202) oraz Oświadczeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 października 2016r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego.

Zarząd

Podstawy i zakres działania zarządu określa ustawa o BGK, statut BGK, ustawa Prawo bankowe oraz regulamin zarządu BGK, zatwierdzony uchwałą Rady Nadzorczej. Do zadań zarządu należą wszystkie sprawy związane z kierowaniem BGK, z wyjątkiem zadań zastrzeżonych dla rady nadzorczej i prezesa zarządu. Kadencja Zarządu trwa 5 lat.

Zgodnie z ustawą o BGK, zarząd składa się z 6 członków, w tym prezesa, pierwszego wiceprezesa i wiceprezesa. Prezesa, pierwszego wiceprezesa, wiceprezesa oraz pozostałych członków zarządu powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek właściwych ministrów. Ponadto powołanie prezesa zarządu i jednego członka zarządu, któremu powierzone zostanie zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności BGK, następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego. Przepisy art. 22a ust. 2 i art. 22b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe stosuje się odpowiednio.

Zarząd odbywa posiedzenia zgodnie z harmonogramem posiedzeń zarządu lub w miarę potrzeb. Harmonogram posiedzeń Zarządu ustalany jest pod koniec każdego roku i określa przewidywane terminy posiedzeń. Zarząd podejmuje

uchwały na posiedzeniu albo w trybie pisemnym. W obu tych trybach mogą być wykorzystywane środki porozumiewania się na odległość. Uchwały podejmowane przez zarząd zapadają zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy członków zarządu. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos prezesa zarządu lub w razie jego nieobecności pierwszego wiceprezesa zarządu.

Z dniem 29 listopada 2019r. rezygnację z pełnienia funkcji członka Zarządu złożył Pan Wojciech Hann. Skład zarządu BGK z okresem pełnienia funkcji przedstawiono w tabeli poniżej.

TABELA 42: Skład zarządu BGK w 2019 roku

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji w zarządzie	Funkcja w zarządzie
Beata Daszyńska-Muzyczka	01.01.2019 - 31.12.2019	Prezes Zarządu
Paweł Nierada	01.01.2019 - 31.12.2019	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Włodzimierz Kocon	01.01.2019 – 31.12.2019	Wiceprezes Zarządu
Przemysław Cieszyński	01.01.2019 - 31.12.2019	Członek Zarządu
Wojciech Hann	01.01.2019 - 28.11.2019	Członek Zarządu
Radosław Kwiecień	01.01.2019 - 31.12.2019	Członek Zarządu

Aktualny skład osobowy zarządu publikowany jest na stronie internetowej BGK pod adresem: www.bgk.pl.

Prezes Zarządu reprezentuje Bank na zewnątrz, przewodniczy obradom zarządu, organizuje działalność Banku, a także zapewnia wykonywanie uchwał zarządu. Prezes zarządu jest przełożonym wszystkich pracowników BGK. Kompetencje pierwszego wiceprezesa i wiceprezesa oraz członków zarządu wynikają z ustawy o BGK.

Wynagrodzenie członków Zarządu BGK

Członkowie zarządu BGK wynagradzani są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2016r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (tj. Dz. U. 2019 poz. 1885 z późn. zm.), Oświadczeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 października 2016r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu Banku Gospodarstwa Krajowego, Regulaminem wynagradzania członków zarządu BGK, stanowiącym załącznik do uchwały Rady Nadzorczej nr 57/2016/IX z dnia 3 listopada 2016r. z późn. zm., oraz „Polityką Zmiennych składników wynagrodzeń Zidentyfikowanych pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Gospodarstwa Krajowego”, która została wprowadzona uchwałą Rady Nadzorczej BGK nr 42/2018/IX z dnia 13 grudnia 2018r.

Kształtowanie się wynagrodzeń członków Zarządu zaprezentowano w tabeli poniżej.

TABELA 43: Wynagrodzenia członków zarządu BGK w 2019 roku (w zł)

Nazwisko i imię	pełniona funkcja w 2019r.	wynagrodzenie podstawowe	wynagrodzenie uzupełniające**
Beata Daszyńska-Muzyczka	Prezes Zarządu	792 000	470 400
Paweł Nierada	Pierwszy Wiceprezes Zarządu	624 000	381 867
Włodzimierz Kocon	Wiceprezes Zarządu	624 000	381 867
Przemysław Cieszyński	Członek Zarządu	624 000	355 659
Wojciech Hann	Członek Zarządu	624 000	381 867
Radosław Kwiecień	Członek Zarządu	624 000	374 400
RAZEM		3 912 000	2 346 060

* Członkowie Zarządu BGK wynagradzani są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2016r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2016r. poz. 1202 z późn. zm.), Oświadczeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 października 2016r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu Banku Gospodarstwa Krajowego, Regulaminem wynagradzania Członków Zarządu BGK, stanowiącym załącznik do uchwały Rady Nadzorczej nr 57/2016/IX z dnia 3 listopada 2016r. z późn. zm. oraz Polityką zmiennych składników wynagrodzeń zidentyfikowanych pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka w BGK.

**w 2019 roku została wypłacona część wynagrodzenia uzupełniającego za rok 2017 przyznana w 2019 roku. oraz III rata odroczonego wynagrodzenia uzupełniającego przyznanego w roku 2017 za rok 2016.

W Banku Gospodarstwa Krajowego zostały powołane przez Radę Nadzorczą oraz Zarząd komitety, które pełnią funkcje kontrolne lub doradczo-opiniujące. Rada Nadzorcza ustanowiła:

- Komitet ds. Audytu,
- Komitet ds. Ryzyka,
- Komitet ds. Wynagrodzeń.

Rada Nadzorcza dnia 17 stycznia 2020r. podjęła uchwałę nr 1/2020/IX, która rozszerzyła zakres działania Komitetu ds. Wynagrodzeń i wprowadziła zmianę nazwy Komitetu na Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji.

Zarząd w ramach swoich uprawnień powołał dwa komitety o charakterze obligatoryjnym: Komitet Finansowy Banku oraz Komitet Kredytowy Banku, a także sześć komitetów zajmujących się określonymi dziedzinami działalności BGK tj. Komitet Ryzyka Operacyjnego i Kontroli Wewnętrznej Banku, Komitet Zmian, Komitet Architektury, Komitet Autoryzacji Wydatków, Komitet Zarządzania Jakością Danych, Komitet Zarządzania Modelami. Komitety są kolegialnymi ciałami opiniodawczymi i decyzyjnymi, których skład oraz zadania określa Zarząd w drodze uchwały. Komitety działają na podstawie Regulaminów uchwalanych przez Zarząd.

Komitet do spraw Audytu

Komitet do spraw Audytu powołany został w grudniu 2007 roku uchwałą Rady Nadzorczej Banku. Członkowie Komitetu powoływani są spośród członków Rady Nadzorczej. Na dzień 31.12.2019r. w składzie Komitetu ds. Audytu było 5 członków Rady Nadzorczej. Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 11 maja 2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym:

- 3 członków Rady Nadzorczej powołanych do składu Komitetu ds. Audytu spełniało kryterium niezależności, tj. Jarosław Nowacki, Beata Gorajek i Łukasz Śmigasiewicz,
- 3 członków Rady Nadzorczej spełniało kryterium dotyczące posiadania wiedzy i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych, tj. Jarosław Nowacki, Mariusz Gruda, Łukasz Śmigasiewicz,
- 4 członków Rady Nadzorczej spełniało kryterium w zakresie posiadania wiedzy branżowej, tj. Jarosław Nowacki, Mariusz Gruda, Jan Filip Staniłko, Beata Gorajek.

Bank dokonał oceny spełniania przez członków Rady Nadzorczej kryteriów dotyczących posiadania wiedzy i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych oraz wiedzy branżowej, na podstawie informacji zawartych w opracowanym „Kwestionariuszu niezależności i kwalifikacji członków Rady Nadzorczej Banku

Gospodarstwa Krajowego”, dotyczących posiadanego wykształcenia, przebytych szkoleń oraz doświadczenia zawodowego.

Zadania Komitetu obejmują w szczególności:

- sprawowanie nadzoru nad organizacją komórki audytu wewnętrznego oraz organizacją komórki do spraw zgodności Banku,
- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, sprawozdawczości zarządczej i wykonywania czynności rewizji finansowej w BGK,
- monitorowanie obszaru systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w BGK,
- opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej, polityki świadczenia dozwolonych usług niebędących badaniem przez firmę audytorską przez podmioty z nią powiązane oraz przez członka sieci firmy audytorskiej oraz procedury wyboru firmy audytorskiej przez BGK,
- kontrolowanie i monitorowanie niezależności firmy audytorskiej i biegłego rewidenta.

Szczegółowy zakres i tryb działania Komitetu do spraw Audytu określa regulamin Komitetu do spraw Audytu, uchwalany przez Radę Nadzorczą.

W 2019 roku Komitet ds. Audytu nie wyrażał zgody, jak też nie zlecał firmie audytorskiej, badającej sprawozdania finansowe BGK, wykonania dozwolonych usług niebędących badaniem.

W 2019 roku odbyło się 8 posiedzeń Komitetu ds. Audytu oraz 4 wspólne posiedzenia Komitetu ds. Audytu i Komitetu ds. Ryzyka oraz 1 tryb pisemny.

Komitet do Spraw Ryzyka

Komitet do spraw Ryzyka powołany został w grudniu 2015 roku uchwałą Rady Nadzorczej Banku; członkowie Komitetu powoływani są spośród członków Rady Nadzorczej. W skład Komitetu wchodzi od 3 do 5 członków.

Zadania Komitetu obejmują w szczególności:

- opiniowanie całościowej bieżącej i przyszłej gotowości BGK do podejmowania ryzyka,
- opiniowanie opracowanej przez Zarząd strategii zarządzania ryzykiem w działalności BGK,
- opiniowanie przedkładanych przez Zarząd informacji dotyczących realizacji polityk zarządzania poszczególnymi ryzykami,
- wspieranie Rady Nadzorczej w nadzorowaniu wdrażania strategii zarządzania ryzykiem w działalności BGK przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla,
- okresowe analizowanie raportów dotyczących cen aktywów i pasywów w kontekście wieloletniego programu rozwoju Banku oraz modelu zarządzania ryzykiem.

Komitet do Spraw Wynagrodzeń

Komitet do spraw Wynagrodzeń powołany został w lutym 2013 roku uchwałą Rady Nadzorczej. Członkowie Komitetu powoływani są spośród członków Rady Nadzorczej. W skład Komitetu wchodzi od 3 do 5 członków.

Zadania Komitetu obejmują w szczególności:

- monitorowanie i opiniowanie:
 - polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku,
 - wykazu pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku,
 - zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w banku, którzy są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie w ramach specjalnie do tego powołanych stanowisk lub komórek organizacyjnych, kierowanie komórką do spraw zgodności oraz kierowanie komórką audytu wewnętrznego,

- przygotowywanie zaleceń dla Zarządu i Rady Nadzorczej dotyczących pakietu wynagrodzeń i kwot wynagrodzeń przewidzianych dla osób odpowiedzialnych za kierowanie komórką audytu wewnętrznego i komórką do spraw zgodności,
- ocena realizacji celów zarządczych przez członków Zarządu i przedstawianie rekomendacji Radzie Nadzorczej w zakresie wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń,
- opiniowanie umów o świadczenie usług zarządzania lub innych umów cywilnoprawnych zawieranych z członkami Zarządu.

Komitet Finansowy Banku

Podstawowym celem działalności Komitetu Finansowego Banku jest określanie bieżącej, średnio i długoterminowej polityki zarządzania aktywami i pasywami Banku. Ma ona na celu optymalizację wyników oraz efektywną alokację kapitału Banku, przy uwzględnieniu adekwatnego poziomu ekspozycji na ryzyko bankowe oraz charakteru zadań realizowanych przez BGK w ramach prowadzonej obsługi funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw, bądź innych aktów prawnych.

Komitet pełni również funkcję Komitetu Polityki Inwestycyjnej, który między innymi opiniuje i monitoruje inwestycje w celu oceny charakteru oraz poziomu przyjętego ryzyka oraz zgodności ze Strategią Inwestycyjną i Polityką Inwestycyjną. Komitet Polityki Inwestycyjnej zatwierdza wszystkie wysokowartościowe inwestycje oraz inwestycje generujące wysoki poziom ryzyka.

Komitet Kredytowy Banku

Zakres działania Komitetu Kredytowego Banku obejmuje działalność obciążoną ryzykiem kredytowym z obszaru działalności własnej i zleconej BGK, w szczególności sprawy dotyczące podejmowanie decyzji w sprawie wniosków kredytowych, wniosków dotyczących czynności restrukturyzacyjnych, windykacyjnych, przejmowania składników majątkowych w zakresie kompetencji komitetu, a także dokonywanie kwartalnych przeglądów portfela kredytowego oraz podejmowanie działań w zakresie zarządzania modelami ratingowymi.

Komitet Ryzyka Operacyjnego i Kontroli Wewnętrznej Banku

Komitet Ryzyka Operacyjnego został powołany w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności oraz obszarem funkcji kontroli w organizacji. Komitet pełni funkcje opiniodawcze i decyzyjne.

Komitet Zmian Banku

Podstawowym celem działalności jest zarządzanie portfelem przedsięwzięć (projektów, programów i inicjatyw), w ramach kompetencji przyznanych komitetowi, w szczególności zapewnienie realizacji przedsięwzięć zgodnie ze Strategią Banku.

Komitet Architektury

Celem działalności powołanego w 2017 roku komitetu jest zapewnienie efektywnego i sprawnego zarządzania architekturą IT w BGK.

Komitet Autoryzacji Wydatków

Podstawowym celem Komitetu Autoryzacji Wydatków jest zapewnienie wysokiej efektywności kosztowej w działalności bieżącej oraz projektowej wspierającej realizację Strategii Banku.

Komitet Zarządzania Jakością Danych

Komitet Zarządzania Jakością Danych został powołany w celu zapewnienia efektywnego i sprawnego zarządzania jakością danych oraz aby tworzyć kulturę organizacyjną, w której szczególną uwagę poświęca się zapewnianiu odpowiedniej jakości danych wprowadzanych i przetwarzanych w systemach informatycznych. Komitet pełni funkcje opiniodawcze i decyzyjne.

Komitet Zarządzania Modelami

Podstawowym celem działalności Komitetu jest sprawowanie nadzoru i kontroli nad wszystkimi modelami w BGK, w tym podejmowanie działań w zakresie zarządzania modelami oraz raportowania ryzyka modeli dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku oraz Komitetu ds. Ryzyka. Został powołany w styczniu 2019 roku.

13.4 SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ, ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I KAPITAŁEM STOSOWANE W BANKU, SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH BANKU

System kontroli wewnętrznej

W BGK działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest zapewnienie skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdawczości finansowej, przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem oraz zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi. System kontroli wewnętrznej uwzględnia również funkcjonowanie podmiotów zależnych oraz przedsiębiorców zewnętrznych, którym BGK powierzył wykonywanie czynności bankowych i czynności faktycznych związanych z działalnością bankową.

System kontroli wewnętrznej w BGK jest zorganizowany w oparciu o koncepcję trzech, niezależnych poziomów (linii obrony):

- na pierwszy poziom (pierwszą linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej,
- na drugi poziom (drugą linię obrony) składa się:
 - zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony,
 - działalność Departamentu Zgodności,
- na trzeci poziom (trzecią linię obrony) składa się działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego.

System kontroli wewnętrznej uregulowany jest postanowieniami Regulaminu kontroli wewnętrznej w BGK, który został przyjęty przez Zarząd, a następnie zatwierdzony przez Radę Nadzorczą. Regulamin został opracowany w oparciu o przepisy Prawa bankowego, ustawę o BGK, statut BGK, Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, Uchwałę nr 141/2017 Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie wydania Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach, a także w oparciu o międzynarodowe standardy i dobre praktyki. Doprecyzowaniem postanowień Regulaminu Kontroli Wewnętrznej w BGK są Zasady organizacji funkcji kontroli w BGK.

Regulamin określa cele, zakres, zasady organizacji i sprawowania kontroli wewnętrznej w komórkach organizacyjnych centrali i regionach oraz zasady nadzoru nad ryzykiem związanym z działalnością podmiotów zależnych.

W BGK funkcjonuje komórka audytu wewnętrznego, która zgodnie ze statutem podlega bezpośrednio prezesowi zarządu. Jej zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej. Zgodnie z wymogami zewnętrznymi i najlepszymi praktykami, audytem jest objęta cała działalność BGK. Komórka audytu wewnętrznego w BGK funkcjonuje zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego, przygotowanymi przez Instytut Auditorów Wewnętrznych IIA, co jest potwierdzone cykliczną niezależną oceną zewnętrzną (wyniki ostatniej oceny były zaprezentowane Radzie Nadzorczej na początku 2018 roku). W banku, zgodnie z wymogami regulatora, funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki audytu, w tym między innymi nadzór nad pracą komórki przez Komitet ds. Audytu, akceptacja przez Radę Nadzorczą zmian na stanowisku dyrektora komórki audytu wewnętrznego, akceptacja planów i sprawozdań tej komórki przez Radę Nadzorczą, a także bezpośredni kontakt dyrektora komórki audytu wewnętrznego z przewodniczącym Komitetu ds. Audytu.

W BGK funkcjonuje komórka ds. zgodności, której rolę pełni Departament Zgodności (DZ). Celem działania DZ jest nadzór nad procesem zapewnienia zgodności działania BGK z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi. Nadzór ten realizowany jest w szczególności poprzez:

- niezależne monitorowanie i raportowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zwłaszcza w formie weryfikacji bieżącej pionowej i testowania pionowego w dedykowanych obszarach,
- realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności (identyfikowanie, ocena, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie).

Uprawnienia, obowiązki oraz zakres zadań DZ zostały określone w Polityce zgodności BGK, Regulaminie organizacyjnym DZ oraz Regulaminie kontroli wewnętrznej BGK. Kierującemu komórką ds. zgodności – Compliance Officerowi oraz jej pracownikom został zapewniony odpowiedni zakres uprawnień. Dodatkowo, zgodnie z wymogami regulatora, funkcjonują w BGK mechanizmy zapewniające niezależność komórki ds. zgodności, w tym między innymi bezpośrednia podległość DZ prezesowi zarządu, nadzór nad pracą komórki przez Komitet ds. Audytu, akceptacja przez Radę Nadzorczą zmian na stanowisku dyrektora komórki ds. zgodności, akceptacja planów i sprawozdań tej komórki przez Radę Nadzorczą, a także bezpośredni kontakt Compliance Officer'a z przewodniczącym Komitetu ds. Audytu.

Zarządzanie ryzykiem i kapitałem

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest na podstawie wewnętrznych aktów normatywnych. Organizację procesu zarządzania ryzykiem opisano szczegółowo w podrozdziale 14.1.

Sporządzanie sprawozdań finansowych Banku

Sprawozdanie finansowe Banku Gospodarstwa Krajowego sporządzane jest zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przyjętymi przez Unię Europejską według stanu na 31 grudnia 2019r., oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej (MSSF), a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz.U. 2019 poz. 351, z późn. zm.) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi. Sprawozdanie finansowe BGK w ostatecznej treści, przyjęte uchwałą Zarządu, jest przedkładane Radzie Nadzorczej przez Zarząd do zatwierdzenia w terminie do 31 maja roku następnego po roku obrotowym, za który zostało ono sporządzone. Roczne sprawozdanie finansowe BGK podlega badaniu przez podmiot uprawniony do przeprowadzania badania sprawozdania finansowego BGK. Podmiot ten jest wybierany przez Radę Nadzorczą.

14. ZARZĄDZANIE I OCENA RYZYKA KREDYTOWEGO, FINANSOWEGO, OPERACYJNEGO ORAZ INNYCH RYZYK

14.1 ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

W BGK funkcjonuje system zarządzania ryzykiem, który jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach. Na pierwszy poziom (pierwszą linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej BGK. Na drugi poziom (drugą linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie) oraz działalność komórki ds. zgodności. Na trzeci poziom (trzecią linię obrony) składa się działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Wewnętrznym celem zarządzania ryzykiem w BGK jest zapewnienie stabilności i bezpieczeństwa działania, utrzymywanie wysokiej jakości aktywów oraz osiągnięcie planowanego wyniku finansowego w ramach akceptowalnego poziomu ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem realizowane jest na podstawie:

- strategii zarządzania ryzykiem w BGK zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku,
- polityki zarządzania kapitałowego i szacowania kapitału wewnętrznego w BGK zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku,
- polityk, zasad i procedur zarządzania ryzykiem opracowanych w formie pisemnej i zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą lub Zarząd Banku,
- zasad wyboru, wynagradzania i monitorowania pracowników sprawujących funkcje istotne dla Banku oraz Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Banku lub Zarząd Banku,

System zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące zadania:

- **identyfikację ryzyka**, która obejmuje określenie: rodzajów ryzyka, źródeł powstawania (czynniki ryzyka), istotności oraz wzajemnych relacji pomiędzy poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- **pomiar lub szacowanie ryzyka**, które obejmuje ustalanie i stosowanie metod kwantyfikacji ryzyka oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- **kontrolę ryzyka**, która obejmuje ustalenie i stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka (m.in. system limitów, zapewnienie niezależności zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie, ubezpieczenia, transfer ryzyka, plany finansowania),
- **monitorowanie ryzyka**, które obejmuje nadzór nad poziomem podejmowanego ryzyka, kontrolę aktualności i dokładności stosowanych metod oceny ryzyka oraz ocenę efektywności stosowanych narzędzi,
- **raportowanie o ryzyku**, które obejmuje informację o profilu ryzyka, identyfikację potencjalnych zagrożeń oraz informację o podjętych działaniach.

Strategia zarządzania ryzykiem w BGK obejmuje wszystkie zidentyfikowane ryzyka występujące w działalności BGK. W Strategii określono także ogólny akceptowalny poziom ryzyka, natomiast akceptowalne szczegółowe poziomy ryzyka, w odniesieniu do poszczególnych ryzyk, są określone w politykach zarządzania tymi ryzykami.

Na poziomie Strategii przyjęto także zasady kultury ryzyka. Zarząd BGK swoimi działaniami i postępowaniem promuje wśród pracowników BGK świadomość znaczenia ryzyka w działalności BGK, zasad jego podejmowania i zarządzania tzn. kulturę ryzyka. Następnie praktyki te są kaskadowane na poszczególne szczeble struktury organizacyjnej BGK.

W 2019 roku Bank:

- dostosował się do wymogów zmienionej Rekomendacji B KNF dot. ograniczenia ryzyka inwestycji banków, opracowując szczegółowy dokument opisujący strategię i politykę inwestycyjną oraz określając limity inwestycyjne,
- po raz pierwszy przeprowadził kompleksowe testy warunków skrajnych zgodne z Wytocznymi dotyczącymi testów warunków skrajnych przeprowadzanych przez instytucje (EBA/GL/2018/04 z dnia 19 lipca 2018r.).

14.2 ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM KREDYTOWYM I KONCENTRACJI

Ryzyko kredytowe jest najważniejszym elementem ryzyka finansowego, na jakie narażony jest bank w ramach prowadzonej działalności. W celu rozpoznania ryzyka kredytowego i jego ograniczania do akceptowalnego poziomu oraz systematycznej kontroli skuteczności podejmowanych działań, bank stosuje proces zarządzania ryzykiem kredytowym, obejmujący identyfikację, pomiar i szacowanie, kontrolę ryzyka, monitorowanie oraz raportowanie.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym jest realizowane na dwóch poziomach:

- ryzyka klienta z uwzględnieniem jednostkowej ekspozycji kredytowej,
- ryzyka portfela kredytowego.

Bank dokonuje identyfikacji i oceny istniejącego ryzyka kredytowego w oparciu o:

- realizację wewnętrznych procedur pozwalających na zbadanie zdolności kredytowej poszczególnych kredytobiorców i określenie grupy ryzyka związanego z udzieleniem ekspozycji kredytowej,
- wyniki kontroli i monitorowania pozycji aktywów zarządzanych przez jednostki organizacyjne BGK.

Bank stosuje ostrożnościowe podejście w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym. Główne cechy obecnego systemu zarządzania tym ryzykiem to:

- oddzielenie funkcji sprzedażowych od oceny ryzyka klienta zarówno na poziomie regionu, jak i w centrali BGK,
- każdorazowa, kompleksowa ocena ryzyka kredytowego klienta i transakcji, w celu zakwalifikowania do określonej klasy ryzyka kredytowego,
- stosowanie eksperckich oraz statystycznych metod pomiaru ryzyka kredytowego w zakresie ryzyka transakcji i klienta w szacowaniu prawdopodobieństwa niewywiązania się klienta z zobowiązania wobec BGK oraz wysokości straty w przypadku wystąpienia zdarzenia niewywiązania się klienta z zobowiązania,
- system pomiaru ryzyka portfelowego poprzez ocenę stopnia jego koncentracji w ujęciu branżowym i sektorowym, przedmiotowym oraz podmiotowym,
- system kompetencji decyzyjnych,
- okresowa weryfikacja ryzyka zawartych transakcji uwzględniająca zmiany sytuacji finansowej kredytobiorców oraz warunków otoczenia,
- dywersyfikacja branżowa i sektorowa, przedmiotowa oraz podmiotowa w ramach ustalonych przez bank limitów angażowania środków,
- wyznaczanie odpisów aktualizujących na utratę wartości ekspozycji kredytowych,
- analiza i weryfikacja zasad wyceny prawnych zabezpieczeń spłaty kredytów,
- system monitorowania ekspozycji oraz ich zabezpieczeń pozwalający na wczesną identyfikację zagrożeń.

Jednym z narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym w BGK jest system limitów. Proces limitowania odbywa się zarówno na poziomie operacyjnym, jak i na poziomie strategicznym zgodnie z właściwymi kompetencjami.

W zakresie ryzyka kredytowego stosuje się następujące grupy limitów:

- branżowe, odzwierciedlające ryzyko wynikające z rodzaju działalności klienta,
- przedmiotowe, wynikające z ryzyka, jakim obarczony jest cel udzielonego kredytu,
- podmiotowe, określone ze względu na typ klienta,
- produktowe.

Jednym z najważniejszych czynników ryzyka kredytowego jest ryzyko koncentracji. Jest ono w BGK monitorowane zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe oraz rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego obowiązującymi w tym zakresie, przepisami ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego, a także z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Zgodnie z uchwałą zarządu, w BGK niezależnie od ustawowych limitów koncentracji funkcjonują dodatkowe ograniczenia wewnętrzne angażowania się BGK obowiązujące na etapie podejmowania decyzji finansowych.

Proces monitorowania ryzyka polega na cyklicznej kontroli wielkości limitowanych parametrów i analizowaniu stopnia wykorzystania wyznaczonych limitów.

Cyklicznie opracowywane są raporty dotyczące ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji, które prezentowane są co miesiąc Komitetowi Kredytowemu Banku, Zarządowi BGK, w okresach kwartalnych Komitetowi do spraw Ryzyka Rady Nadzorczej a w okresach półrocznych Radzie Nadzorczej.

Bank posiada procedury obejmujące zasady postępowania w przypadku wystąpienia zwiększonego poziomu zagrożenia ryzykiem kredytowym.

14.3 CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA KREDYTOWEGO I KONCENTRACJI

Ryzyko kredytowe oznacza zagrożenie związane z niewykonaniem przez kredytobiorcę zobowiązania wynikającego z umowy, tj. niespłaceniem lub tylko częściowym spłaceniem należności z tytułu ekspozycji kredytowej wraz z wynagrodzeniem banku, w terminach określonych w umowie.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe w skali mikro poprzez działania podejmowane w ocenie i procesie monitorowania klienta i transakcji oraz w skali makro – całego portfela – poprzez ustalanie limitów dla poszczególnych segmentów i produktów.

Pomimo, że ryzyko kredytowe ma jednolity charakter, można wyróżnić jego podtypy.

Ryzyko koncentracji wierzytelności

Ryzyko koncentracji wierzytelności jest ważnym czynnikiem ryzyka kredytowego. W Banku są wprowadzone odpowiednie wewnętrzne zasady i stosowane są procedury w zakresie koncentracji zaangażowań, ze szczególnym uwzględnieniem dużych zaangażowań w odniesieniu do pojedynczych klientów i grup klientów Banku. Koncentracja w portfelu poddawana jest monitoringowi w podziale na poszczególnych kredytobiorców, podmioty powiązane ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie, branże itp. Zasady koncentracji wierzytelności odnoszą się do różnych obszarów działalności Banku (nie tylko działalności kredytowej, ale również inwestycyjnej czy transakcji na rynku pieniężnym).

Ryzyko częściowego lub całkowitego niewykonania zobowiązania

Ryzyko niewykonania zobowiązania oznacza sytuację, w której klient nie wywiązuje się z umownych terminów spłaty zobowiązań lub całkowicie takiej spłaty zaniecha. Realizacja tego ryzyka wiąże się z podwyższeniem kosztów poprzez generowanie odpisów na oczekiwane straty kredytowe, które w przypadku całkowitej niespłacalności przekładają się na zrealizowaną stratę.

Bank minimalizuje ryzyko niewykonania zobowiązania poprzez:

- ocenę zdolności kredytowej klienta opierającą się na modelach finansowych, w tym modelach predykcyjnych skutkujących przyznaniem klientowi ratingu adekwatnego do poziomu ryzyka z nim związanego,
- okresowy monitoring sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.

Ryzyko zabezpieczenia

Ryzyko zabezpieczenia występuje w przypadku, gdy przyjęte zabezpieczenie ekspozycji jest nieadekwatne do wartości przyznanego finansowania lub gdy wartość zabezpieczenia podlega znacznym wahaniom.

Ryzyko zabezpieczenia minimalizowane jest poprzez:

- politykę przyjmowania prawnych zabezpieczeń, przyjętą uchwałą zarządu banku, określającą warunki brzegowe adekwatności zabezpieczenia dla danego typu ekspozycji, klienta i zabezpieczenia,
- monitoring wartości zabezpieczeń, w szczególności zabezpieczeń hipotecznych, poprzez okresową weryfikację wycen nieruchomości,
- testy warunków skrajnych, obejmujące m.in. symulacje zmian wartości zabezpieczeń.

Ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego

Ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego w ryzyku kredytowym wiąże się bezpośrednio z ryzykiem niewykonania zobowiązania, ponieważ realizacja pierwszego skutkuje znacznym podwyższeniem prawdopodobieństwa realizacji drugiego. Ryzyko to oznacza zwiększenie obciążeń klienta w wyniku wzrostu stóp procentowych lub niekorzystną zmianę kursu walutowego niosące za sobą podwyższenie odpowiednio kosztów obsługi zadłużenia oraz wysokości rat spłaty zobowiązań.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego poprzez:

- stosowanie odpowiednich procedur w zakresie udzielania finansowania w walutach obcych, w szczególności podczas weryfikacji źródeł spłaty należności,
- testy warunków skrajnych, obejmujące m.in. symulacje zmiany wartości stóp procentowych i kursu walutowego i ich wpływ na zdolność kredytową klientów.

Ryzyko kredytowe związane z pandemią COVID-19

Bank na bieżąco analizuje sytuację związaną z COVID-19 oraz podejmuje stosowne kroki. W pierwszych miesiącach epidemii zanim doszło do rozprzestrzenienia się wirusa w Europie zostały przeprowadzone testy skrajne dla klientów uzależnionych od wymiany handlowej z Chinami. Testy były robione w uzgodnieniu z klientami i zastosowaniem bankowych narzędzi oceny ryzyka. Wraz z rozszerzeniem się epidemii testami skrajnymi został objęty cały portfel w segmentacji branżowej z gradacją wpływu epidemii na poszczególne branże. Bank uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych w planowaniu finansowym.

Niezależnie od wpływu na sytuację klientów i wynik BGK epidemia COVID-19 ma istotny wpływ na kształt całego procesu kredytowego. Bank podjął szereg działań w kierunku usprawnienia procesu kredytowego w sytuacji epidemii obejmujące uproszczone zasady zmiany dotychczasowych warunków finansowania, w tym prolongata płatności. Dodatkowo wprowadzono uproszczoną ścieżkę akceptacji prolongaty spłat oraz odnowienia finansowań w przypadku klientów dotkniętych skutkami epidemii z jednoczesnym utrzymaniem akceptowalnego poziomu ryzyka. Bank wdrożył w procesie kredytowym wytyczne Komisji Nadzoru Finansowego oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w zakresie klasyfikacji i oceny ekspozycji w sytuacji kryzysowej wynikającej z epidemii COVID-19.

14.4 ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Obowiązujący w BGK system pomiaru ryzyka finansowego obejmuje w szczególności następujące metody i narzędzia:

- wskaźniki płynności, lukę płynności, analizy stabilności środków oraz dzienny monitoring bazy depozytowej – stosowane w odniesieniu do ryzyka płynności,
- miary wielkości pozycji (m.in. wysokość pozycji walutowej, luka stopy procentowej) – stosowane w zakresie ryzyka walutowego i stopy procentowej, miary wrażliwości służące do szczegółowych analiz (BPV, duration, wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę poziomu stóp procentowych, wrażliwość wartości ekonomicznej) – stosowane w zakresie ryzyka stopy procentowej,
- wartość zagrożona (VaR) – stosowana w zakresie ryzyka rynkowego,
- wskaźniki adekwatności kapitałowej – wskaźniki wynikające z regulacji zewnętrznych określające dostosowanie wielkości funduszy własnych do poziomu i charakteru ryzyka, jakie bank podejmuje, uwzględniając m.in. wielkość i strukturę aktywów ważonych ryzykiem,
- wskaźniki dźwigni – stosowane w zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni,
- miary ryzyka w warunkach skrajnych (stress testy) – stosowane w zakresie ryzyka finansowego.

Jednym z głównych mechanizmów kontroli ryzyka finansowego w BGK jest system limitów. W BGK stosowane są:

- w zakresie ryzyka płynności – limity i wartości progowe wskaźników płynności,
- w zakresie ryzyka stopy procentowej – limity i wartości progowe miar wrażliwości, limity wielkości pozycji i limity straty,
- w zakresie ryzyka walutowego – limity wielkości pozycji i limity straty,

- w zakresie adekwatności kapitałowej – limity dla wskaźników adekwatności kapitałowej i limity kapitałowe w poszczególnych obszarach działalności,
- w zakresie ryzyka dźwigni finansowej – limit wewnętrzny dla regulacyjnego wskaźnika dźwigni.

Proces monitorowania ryzyka polega na cyklicznej kontroli wielkości limitowanych parametrów i analizowaniu stopnia wykorzystania limitów. Raporty z zakresu ryzyka finansowego przekazywane są Komitetowi Finansowemu Banku, Zarządowi Banku, Komitetowi do spraw Ryzyka oraz Radzie Nadzorczej Banku. Procedury obejmują dodatkowo zasady postępowania w przypadku wystąpienia zwiększonego poziomu zagrożenia ryzykiem finansowym.

14.5 CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA FINANSOWEGO

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to zagrożenie wystąpienia utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań na skutek niekorzystnego ukształtowania się struktury aktywów i pasywów, transakcji pozabilansowych, niedopasowania terminowego bieżących strumieni pieniężnych, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest:

- zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i z przyszłych planowanych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności i rentowności kapitałów własnych,
- zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej,
- określenie rozwiązań umożliwiających przetrwanie sytuacji kryzysowej, w przypadku jej ewentualnego wystąpienia.

Poziom ryzyka płynności jest przedstawiany w cyklicznych raportach płynności zawierających w szczególności informacje o wykorzystaniu nadzorczych i wewnętrznych limitów płynności, poziomie stabilności środków obcych i wynikach stress testów oraz dodatkowych analizach dotyczących m.in. płynności długoterminowej.

Bank kontroluje ryzyko płynności przy zastosowaniu systemu limitów i wartości progowych wskaźników płynności. System limitowania obejmuje płynność bieżącą, krótko-, średnio- i długoterminową.

W 2019 roku BGK rozwijał zarządzanie ryzykiem płynności m.in. poprzez zmianę kalkulacji wybranych wskaźników płynności oraz kalkulacji stabilności dla poszczególnych kategorii zobowiązań.

W całym 2019 roku płynność BGK była na bezpiecznym poziomie. Nadzorcze miary płynności określone w uchwale nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (Dz.U. UE L 11 z dnia 17 stycznia 2015r., s. 1) nie były przekroczone.

TABELA 44: Nadzorcze miary płynności

Wyszczególnienie	limit	wartość na 31.12.2019r.	wartość na 31.12.2018r.	Informacja dodatkowa – dane	
				wartość na 31.12.2019r.	wartość na 31.12.2018r.
M3 – współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi	1,0	2,5	2,6	2,5	2,5
M4 – współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,0	1,3	1,3	1,5	1,6
LCR - wskaźnik pokrycia wpływów netto (ang. liquidity coverage ratio)	100,0%*	193%	241%	228%	310%

* limit obowiązujący na 31.12.2019r.

Zmiana miar płynności jest związana przede wszystkim z proporcjonalnie mniejszym wzrostem długoterminowych źródeł finansowania w stosunku do wzrostu akcji kredytowej Banku oraz wzrostu inwestycji kapitałowych.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe rozumiane jest jako zagrożenie pogorszenia się wartości portfela instrumentów finansowych lub wyniku finansowego banku na skutek niekorzystnych zmian parametrów rynkowych (kursów walut, stóp procentowych, cen instrumentów dłużnych, cen instrumentów kapitałowych).

Celami zarządzania ryzykiem rynkowym są:

- dla ryzyka stopy procentowej (w tym ryzyka zmiany cen dłużnych papierów wartościowych) – ograniczenie ryzyka utraty części dochodu odsetkowego lub pogorszenia się wartości portfela instrumentów finansowych na skutek zmiany rynkowych stóp procentowych,
- dla ryzyka walutowego – ograniczenie ryzyka poniesienia strat na skutek zmian rynkowych kursów wymiany walut,
- dla ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych – ograniczenie ryzyka poniesienia strat na skutek zmian cen instrumentów kapitałowych.

W 2019 roku w BGK zachowane były akceptowalne poziomy ryzyka rynkowego oraz ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym określone przez Radę Nadzorczą (apetyt na ryzyko).

W 2019 roku Bank spełnił wymogi wytycznych EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego (EBA/GL/2018/02).

- Zarządzanie ryzykiem rynkowym zostało wzmocnione dzięki wdrożeniu w 2019 roku systemu jednego z wiodących dostawców oprogramowania.

Ryzyko stopy procentowej

Bank kontroluje poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie:

- limitów BPV portfela handlowego i portfela bankowego,
- limitów straty,
- limitów ryzyka dochodu księgi bankowej.

Proces monitorowania ryzyka polega przede wszystkim na cyklicznej kontroli poziomów miar ryzyka i badaniu wykorzystania limitów.

Pomiar ryzyka obejmuje wartość bieżącą (NPV), duration, miary wrażliwości wyceny instrumentów finansowych na zmianę stóp procentowych (basis point value – BPV, wrażliwość wartości ekonomicznej – EVE), wrażliwość wyniku odsetkowego na zmiany stóp procentowych (NII), lukę przeszacowań, wartość zagrożoną (VaR), oraz miary ryzyka w warunkach skrajnych (stress testy). Opracowywane są także zestawienia instrumentów finansowych wykorzystujące daną stopę referencyjną jako odniesienie (ryzyko bazowe) oraz wyznaczone poziomy zerwań depozytów terminowych i przedpłat udzielonych kredytów (ryzyko opcji klienta).

System wewnętrznego raportowania w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmuje w szczególności informacje o wykorzystaniu limitów ryzyka stopy procentowej, wynikach z tytułu zmian stóp procentowych, miarach (VaR, BPV, duration, modified duration), analizach luki stopy procentowej, wrażliwości dochodu odsetkowego, wrażliwości wartości ekonomicznej oraz wynikach przeprowadzanych testów warunków skrajnych.

W 2019 roku nastąpił spadek wrażliwości dochodu odsetkowego na skutek zwiększenia salda rachunków bieżących oraz wzrost miar wrażliwości wyceny z uwagi na zwiększenie portfela obligacji skarbowych

Na dzień sporządzania sprawozdań Bank oszacował wpływ na wynik odsetkowy roku 2020 dwukrotnej obniżki stóp procentowych Rady Polityki Pieniężnej z 17 marca i 8 kwietnia 2020r. oraz o zmiany parametrów rezerwy obowiązkowej na kwotę 25-40 mln zł kwartalnie. Jednocześnie wysoka adekwatność kapitałowa i płynność zapewnia stabilne zarządzanie bankiem.

TABELA 45: Podstawowe miary ryzyka stopy procentowej (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Portfel bankowy działalności skarbowej		Portfel handlowy	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
BPV	-1 432	-1 382	-22	-13
VaR 1D 99%	7 495	5 145	4 679	2 486

Ryzyko walutowe

Pomiar ryzyka walutowego odbywał się zgodnie z obowiązującymi zasadami i był dokonywany m.in. poprzez badanie wielkości pozycji walutowych, poziomu VaR oraz wyniku z tytułu zmian kursów walutowych. Na bieżąco dokonywano również monitorowania wykorzystania limitów wewnętrznych: pozycji walutowej oraz straty.

Raporty ryzyka walutowego zawierają w szczególności informacje o wykorzystaniu limitów ryzyka walutowego, osiągniętych wynikach, wysokości VaR oraz wynikach przeprowadzanych testów warunków skrajnych.

Całkowita pozycja walutowa BGK na 31 grudnia 2019r. wyniosła 26,7 mln zł, natomiast VaR 1D 99% dla tej pozycji wyniósł 156 tys. zł.

W 2019 roku Bank podjął decyzję o domykanii pozycji walutowej wynikającej z odpisów na oczekiwane straty kredytowe oraz aktualizacji wycen papierów wartościowych, co spowodowało obniżenie walutowej pozycji całkowitej.

Ryzyko zmiany cen instrumentów kapitałowych

W porównaniu do 2018 roku nastąpił spadek wartości portfela akcji o 143 mln zł (związany ze spadkiem kursu akcji PKO BP S.A. i dużym wolumenem pakietu tych akcji w portfelu BGK), ponadto odnotowano spadek łącznej wartości portfela certyfikatów inwestycyjnych poniżej ich ceny nabycia przede wszystkim na skutek obniżenia wyceny Funduszu Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw.

Pomiar ryzyka cen instrumentów kapitałowych odbywał się zgodnie z obowiązującymi zasadami i był dokonywany poprzez badanie wartości portfela instrumentów kapitałowych oraz VaR. Na dzień 31 grudnia 2019r. VaR 1D 99% dla portfela akcji wyniósł 35,2 mln zł.

14.6 ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM OPERACYJNYM

Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności BGK oraz wszelkie nowe, istniejące i modyfikowane: produkty, procesy i systemy oraz uwzględnia czynniki wewnętrzne (takie jak: struktura organizacyjna, specyfika działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi od klientów, jakość kadr, zmiany organizacyjne oraz rotację kadr) i czynniki zewnętrzne (otoczenie działania BGK).

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie regiony/komórki organizacyjne centrali BGK oraz podmioty zależne, które są nadzorowane przez właściwe komórki organizacyjne centrali Banku, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Centrali oraz zakresem ich obowiązków.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym poprzez wprowadzenie:

- funkcji koordynatora ryzyka operacyjnego,
- podejścia procesowego do oceny linii biznesowych, produktów o podwyższonym ryzyku oraz ryzyka generowanego przez regiony i komórki organizacyjne centrali BGK,
- wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
- scentralizowanej bazy wszystkich zaleceń.

Pomiar ryzyka operacyjnego ma na celu określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka operacyjnego przy wykorzystaniu ustalonych miar ryzyka. Pomiar ryzyka operacyjnego obejmuje: obliczanie kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI), obliczenie wymogu kapitałowego – metoda BIA, testy warunków skrajnych oraz wyznaczanie kapitału wewnętrznego.

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka operacyjnego Banku i spółek zależnych odbywa się cyklicznie na potrzeby wyższej kadry kierowniczej, KRO, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej i Komitetu ds. Ryzyka.

W Banku funkcjonuje Komitet Ryzyka Operacyjnego i Kontroli Wewnętrznej (KRO), który pełni funkcje opiniodawcze i decyzyjne, umożliwiając Zarządowi Banku nadzór i kontrolę poziomu ryzyka operacyjnego, ryzyka braku zgodności oraz funkcji kontroli w BGK oraz skuteczności systemu zarządzania tym rodzajem ryzyka.

14.7 CHARAKTERYSTYKA RYZYKA OPERACYJNEGO

Wartość straty netto (w tym rezerwa) z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2019 roku wyniosła 0,3 mln zł. łączny poziom rezerw utworzonych na zdarzenia ryzyka operacyjnego na koniec 2019 roku wyniósł 79,7 mln zł (w tym rezerwa 67,2 mln zł utworzona w 2018 roku).

14.8 CHARAKTERYSTYKA RYZYKA BIZNESOWEGO

Ryzyko biznesowe jest rozumiane jako ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych, w szczególności wyniku finansowego, z powodu zmian warunków: ekonomiczno-społecznych, prawnych, prowadzenia działalności, rynkowych oraz jako ryzyko braku realizacji celów gospodarczych i społecznych realizowanych przez Bank w ramach misji i zadań określonych przez właściciela. Ryzyko biznesowe obejmuje ryzyko strategiczne.

Celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie potencjalnych, negatywnych konsekwencji finansowych wynikających z niekorzystnych zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym, z podjęcia niekorzystnych decyzji, nieprawidłowego wprowadzenia podjętych decyzji lub braku podjęcia odpowiednich działań, które miałyby być odpowiedzią na zmiany zachodzące w otoczeniu biznesowym.

14.9 INNE RYZYKA

Dodatkowo, BGK zarządza innymi rodzajami ryzyka, przede wszystkim ryzykiem braku zgodności i utraty reputacji, przyjmując zbliżone zasady jak w przypadku zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także ryzykiem modeli oraz ryzykiem zmian warunków makroekonomicznych, zgodnie z przyjętymi w tym zakresie procedurami wewnętrznymi.

14.10 MITYGACJA RYZYKA ZWIĄZANEGO Z EPIDEMIĄ COVID-19

Zarząd Banku mając na uwadze dynamicznie zmieniające się okoliczności faktyczne i prawne związane z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz w związku z zaleceniem Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 12 marca 2020 roku informuje, że Bank wdrożył plan ciągłości działania w celu utrzymania działalności operacyjnej w pełnym zakresie i wypełniania innych ciężących na BGK obowiązków jako na banku państwowym.

BGK podjął działania prewencyjne na okoliczność zaistnienia w Banku przypadków zachorowań na COVID-19. Podjęto decyzję o pracy równoległej osób zaangażowanych w procesy krytyczne z dwóch, odizolowanych od siebie lokalizacji, położonych w różnych częściach Warszawy. Ponadto, zaplanowano dodatkowo pracę zdalną osób z miejsca zamieszkania, w celu minimalizacji ryzyka rozprzestrzenienia się wirusa. Osobom zaangażowanym w realizację procesów krytycznych, zapewniono adekwatne środki wsparcia (samochody służbowe) oraz środki techniczne. Większość pracowników podjęła z dniem 16 marca 2020r. pracę w trybie zdalnym z dostępem do wszystkich niezbędnych aplikacji bankowych.

Powołany w BGK sztab kryzysowy regularnie zdalnie spotyka się i wypracowuje rozwiązania od początku marca 2020 roku. W ramach sztabu kryzysowego działają dwa zespoły: sztab kryzysowy operacyjny oraz sztab pomocowy, który wypracowuje rozwiązania pakietu pomocowego BGK dla przedsiębiorców w ramach tarcz antykryzysowych rządu RP.

Zarząd Banku na bieżąco monitoruje rozwój sytuacji związanej z utrzymującymi się skutkami rozprzestrzenienia się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz wpływ epidemii COVID-19 na swoją działalność w tym na obowiązki emitenta obligacji.

14.11 ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA BANKU

Bank monitoruje poziom adekwatności kapitałowej za pomocą wskaźników adekwatności kapitałowej wyznaczonych zgodnie z ustawą Prawo bankowe oraz rozporządzeniem CRR¹. Dodatkowo, Bank wyznacza wskaźnik dźwigni zgodnie z rozporządzeniem CRR.

W 2019 roku BGK rozwijał zarządzanie adekwatnością kapitałową m.in. poprzez rozwój metod i aktualizację zasad w zakresie adekwatności kapitałowej. Zmieniono sposoby ustalania limitów kapitałowych oraz wybrane metody wyznaczania kapitału wewnętrznego.

W 2019 roku normy adekwatności kapitałowej określone w art. 128 ust. 1 ustawy Prawo bankowe oraz określone w art. 92 ust. 1 CRR były zachowane (współczynnik CET1 na poziomie co najmniej 4,5%, współczynnik kapitału Tier1 na poziomie co najmniej 6%, współczynnik wypłacalności na poziomie co najmniej 8% oraz wskaźnik kapitału wewnętrznego na poziomie co najwyżej 100%).

Powyższe wskaźniki wyznaczone są w ujęciu jednostkowym z uwagi na brak konieczności dokonywania konsolidacji ostrożnościowej zgodnie z przepisami rozporządzenia CRR.

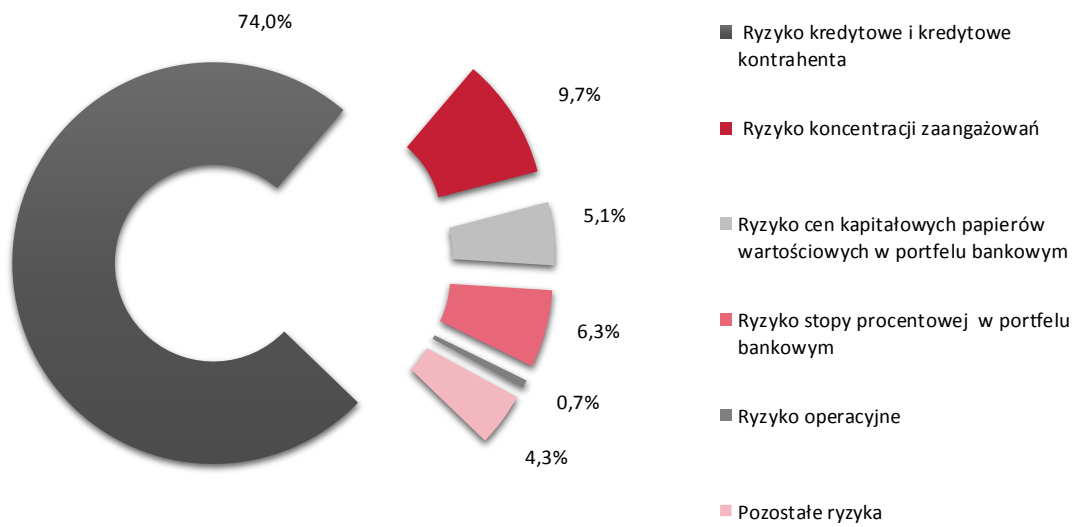
TABELA 46: Wskaźniki adekwatności kapitałowej

Wyszczególnienie	wartość na 31.12.2019	wartość na 31.12.2018	zmiana mln zł / p.p.	Informacja dodatkowa – dane z wyłączeniem funduszy przeptywowych		
				wartość na	wartość na	zmiana
				31.12.2019	31.12.2018	mln zł / p.p.
Całkowity wymóg kapitałowy (w mln zł)	5 190,1	4 642,2	547,9	4 979,5	4 555,6	423,9
Kapitał wewnętrzny (w mln zł)	6 651,2	5 829,8	821,4	6 440,7	5 742,4	698,3
Fundusze własne (w mln zł), w tym:	17 869,9	18 275,9	-406,0	17 869,9	18 275,9	-406,0
Kapitał Tier 1, w tym:	17 869,9	18 275,9	-406,0	17 869,9	18 275,9	-406,0
Kapitał podstawowy Tier 1	17 869,9	18 275,9	-406,0	17 869,9	18 275,9	-406,0
Kapitał Tier 2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Współczynnik CET1	27,5%	31,5%	-4,0	28,7%	32,1%	-3,4
Współczynnik Tier1	27,5%	31,5%	-4,0	28,7%	32,1%	-3,4
Współczynnik wypłacalności	27,5%	31,5%	-4,0	28,7%	32,1%	-3,4
Wskaźnik kapitału wewnętrznego	37,2%	31,9%	5,3	36,0%	31,4%	4,6
Wskaźnik dźwigni	10,3%	11,7%	-1,4	15,1%	18,1%	-3,0

Wzrost całkowitego wymogu kapitałowego oraz kapitału wewnętrznego w 2019 roku związany był ze wzrostem wagi ryzyka z 4% na 10% dla ekspozycji skarbu państwa w walutach unijnych oraz wzrostem ekspozycji wobec przedsiębiorców. Jednocześnie nastąpił spadek funduszy własnych wynikający z obniżenia funduszu statutowego BGK poprzez zasilenie Funduszu Polskiej Nauki w kwocie 500 mln zł.

Kapitał wewnętrzny wyznaczany jest z tytułu ryzyk uznanych przez bank za istotne. Największą część stanowi kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta. Strukturę kapitału wewnętrznego zaprezentowano poniżej.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. UE L 176 z dnia 27 czerwca 2013r., s. 1 z późn. zm.)

ZARZĄD BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Prezes Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Beata Daszyńska - Muzyczka

Pierwszy Wiceprezes Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Paweł Nierada

Wiceprezes Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Włodzimierz Kocon

Członek Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Przemysław Cieszyński

Członek Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Radosław Kwiecień

Warszawa, dnia 18 maja 2020r.